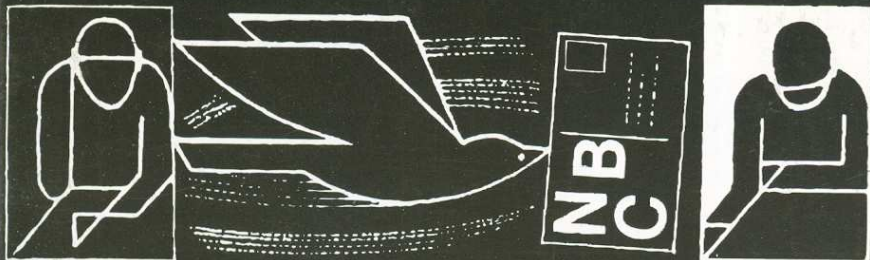

SCHAAKSCHAKERINGEN

Jacques Vermeulen is aan zet!

IN DIT NUMMER o.a.:

- Foto's ledenvergadering april
- Veel info Public Relations
- Wereldkampioenschap met twee NBC'ers in actie
- Vaste rubrieken en nog véél méér!

SEPT.

2005

B o n d s o r g a a n

nr. 370

Nederlandse Bond van Correspondentieschakers

Indien onbestelbaar retourneren aan de secretaris van de NBC; Pottenbakkersdonk 432, 7326 PE Apeldoorn

Colofon

Bestuur

Voorzitter & Public relations:	T de Ruiter, Gr W de Oudelaan 223, 1412 AT Naarden Tel. (035) 694 35 56 t.de.ruiter@consunet.nl
Secretaris en ledenadministrateur:	HPJ Visser, Pottenbakkersdonk 432, 7326 PE Apeldoorn Tel. (055) 541 24 25 hpjvisser@chello.nl
Penningmeester	S Sieswerda, Mariken van Nimwegenpad 8, 3813 CL Amersfoort Tel. (033) 475 50 18 geen e-mail giro:13.65.400 tnv 'De Penningmeester NBC' te Amersfoort.
Algemeen wedstrijdleider	CA van Wieringen, Jachthavenweg 8a, 1076 CZ Amsterdam Tel. (020) 662 80 89 CAvanWieringen@cs.com
Internationale contacten	AA van 't Riet, Peperstraat 84, 2801 RG Gouda Tel. (0182) 67 99 98 AA.Riet@inter.nl.net Fax: (0182) 67 99 04

Schaakschakeringen

Hoofdredacteur: Jelle van den Braak, Hazewaal 26, 1671 LB Medemblik; tel. (0227) 54 25 96;
E-mail: redactienbc@wanadoo.nl. Opmaakredacteur: H van Houten; overige medewerkers en auteurs worden bij de betreffende artikelen genoemd. Kopij en reacties graag per e-mail of diskette. Partijen graag als computerfile (.PGN) inzenden. Voor zover niet anders is vermeld zijn de foto's gemaakt door/afkomstig van Jelle van den Braak en/of H van Houten. Schaakschakeringen wordt gedrukt bij Van Spijk Grafisch Bedrijf B.V., Postbus 210, 5900 AE Venlo, (077) 351 62 55; fax: (077) 351 62 58.

Internet: www.correspondentieschaken.nl; www.iccf.com

Het bestuur van de NBC en de redactie van Schaakschakeringen behouden zich het recht voor de inhoud van Schaakschakeringen op de website van de NBC nogmaals openbaar te maken.

Contributie en lidmaatschap

De contributie is, voor:

Hoofdleiden

leden vanaf 20 jaar	32,50
leden die in het bezit zijn van een PAS 65 en juniorleden (t/m 19 jaar).....	22,50

Voor dubbelleden

leden vanaf 20 jaar	22,50
leden die in het bezit zijn van een PAS 65 en juniorleden (t/m 19 jaar).....	12,50

Als een nieuw lid zich na 1 juli aanmeldt, wordt een eenmalige korting van 50% verleend op het jaarlidmaatschap.

Artikelen

Set van 300 NBC-schaakkaarten	10,00
ICCF-insigne (inclusief verzendkosten)	2,00

Propagandafonds

Giften voor het Propagandafonds zijn welkom op de girorekening van de penningmeester.

Inschrijfgeld

NBC-TOERNOOIEN	
E-MAILSCHAAK en POSTSCHAAK	
kwalificatiegroep, saldotoernooi	
(1,2 of 3 partijen), 60+ toernooi:	gratis
ICCF-TOERNOOIEN	
<i>Aanmelden door te betalen aan de penningmeester</i>	
Kwalificatiegroepen	
M-klasse (e-mail/post/webserver Wt/Eu) ...	10,00
H-klasse (idem).....	7,00
O-klasse (idem).....	7,00
Grootmeesternormtoernooi	
(e-mail/post/webserver).....	45,00
Masternormtoernooi (idem).....	30,00
Thematoernooien	10,00
Fischer Random Schaak	gratis
WK en EK	
Kandidatentoernooi (e-mail en post).....	20,00
1/2 finale (e-mail en post).....	40,00

Als u zich wilt aanmelden voor een toernooi kijk dan eerst bij de rubriek 'Overzicht', bij de uitslagen.

Van de redactie

Heinse van Houten

Beloofde ik in het vorig nummer nog een uitgave snel na de jaarvergadering; in de toekomst zal ik met beloftes voorzichtiger moeten zijn. Wederom was de behandeling van mijn ziekte (ziekte van Wegener) van zodanige aard dat ik niet in staat was Schaakschakeringen te maken.

Een opvlamming zorgde voor verhoging van de (zware) medicijnen en daardoor werd ik gedwongen meer te rusten.

Gelukkig was er bij het bestuur volledig begrip voor de situatie en toonde men begrip en gaf men mij vooral tijd. Bij deze mijn dank daarvoor! Ondertussen gaat het beter en werken we al weer 22 uur.

Als goedmakertje heb ik van dit nummer een dubbeldik nummer gemaakt (lees: bijna alle kopij verwerkt). Van vorige keren o.a. ingezonden partijen, bijdrages van "wroeter" N. van 't Riet en nog veel meer.

Ook onze hoofdredacteur J. v.d. Braak heeft aan dit nummer meegewerkt. Na een vakantie van ± 2 maanden in het voorjaar van dit jaar en een maand in de zomer heeft hij toch nog kans gezien tussendoor wat kopij te verwerken. Hij gaat dan ook verder met dit "van de redactie" geënt op zijn "stukken".

SIM-norm

Piet van der Houwen heeft in EM/MN/62 zijn laatste punt hebt gecoörd. Hij is daarmee uitgekomen bent op 8,5 uit 12 hetgeen precies de SIM-norm was. Piet wordt door bestuur en redactie van harte gefeliciteerd met dit fraaie succes.

Grootmeesternorm

Op 1 februari 2004 ging het Italiaanse toernooi Alvise Zichichi Memorial van start. Een sterk toernooi, categorie XIII, met een gemiddelde rating van 2566. Onder de deelnemers drie Grootmeesters, zes Senior Internationale Meesters, twee Internationale Meesters en vier titelloze spelers. Toen de NBC een uitnodiging kreeg om ook een speler te leveren voor dit toernooi, is -na overleg met de Plaatsingscommissie- Ron Langeveld hiervoor gevraagd. Omdat hij al eerder een SIM-norm had behaald, werd hem graag een kans gegund op het halen van een tweede norm. Daarin is Ron niet alleen met vlag en wimpel geslaagd, hij stoomde meteen door naar een Grootmeesternorm. En met een score van 10 uit 13 en nog één partij open, heeft hij zelfs die norm (8 uit 14) al ruim overschreden. En zelfs daar blijft het niet bij. Zijn huidige score is in ieder geval al goed voor een gedeelde eerste plaats. De

reeds beëindigde partijen uit dit toernooi zijn te vinden op de website van de Italiaanse bond: www.asigc.it.

SIM-norm

Piet van der Houwen heeft in EM/MN/62 zijn laatste punt hebt gescoord. Hij is daarmee uitgekomen bent op 8,5 uit 12 hetgeen precies de SIM-norm was. Piet wordt door bestuur en redactie van harte gefeliciteerd met dit fraaie succes.

IM-norm

Nog niet zo lang geleden heeft Leo Hofland een IM norm gehaald in semi-finale 6 van WK27. Redactie en bestuur wensen Leo Hofland van harte geluk met dit resultaat.

Ron Langeveld

Ron Langeveld heeft diverse goede resultaten behaald. Zie hiervoor het artikel van Nol van 't Riet. Langeveld wordt voor al deze resultaten hartelijk gefeliciteerd door redactie en bestuur.

Score boven verwachting in Drielandenwedstrijd

Nol van 't Riet

In de loop van het jaar 2003 bereikte de NBC het verzoek van de Duitse bond BdF om met een Nederlands tiental deel te gaan nemen aan een drielandenwedstrijd met Duitsland en Oostenrijk. Het ging om een experiment met het spelen per webserver. In dit geval de server van Remote Schach waar de Duitse bond ook al interne wedstrijden op liet spelen. Men wilde zien of die server een dergelijk toernooi aan kon, maar men wilde ook spelers uit Nederland en Oostenrijk in de gelegenheid stellen om eens kennis te maken met het spelen op zo'n server.

Na een oproep op de website van de NBC meldden zich inderdaad een aantal Nederlandse gegadigden. En wel precies tien, in speelsterkte variërend van Piet van der Houwen (2537) tot Frank Peetoom (1796). Toen ik zag welke sterke spelers onze tegenstanders aan het bord brachten, heb ik eerst nog even geprobeerd hen te verleiden om met name aan de lagere borden wat minder sterke spelers op te stellen. Maar daar wilden beide teamcaptains niet aan. De ratingverschillen waren zo groot dat wij op basis van

die ratings geacht werden met 16-4 van Duitsland te verliezen en met 14,5-5,5 van Oostenrijk.

Op 15 oktober 2003 ging het toernooi officieel van start. De partijen verliepen eigenlijk precies zo als tegenwoordig ook mogelijk is bij het spelen op de webserver van de ICCF: je gaat op internet naar de desbetreffende site, je meldt aan wie je bent, krijgt een overzicht van je lopende partijen, ziet of je aan zet bent en roept dan het bord op met de actuele stelling, waar je desgewenst ook een zet op kunt uitvoeren, en alle zaken betreffende de bedenktijden worden automatisch voor je bijgehouden. Reeds na twee maanden konden we de eerste uitslag noteren. Na maar liefst 44 zetten had Peter Cijs zijn Duitse tegenstander Jürgen Krebs -met driehonderd ratingpunten meer- al op 14 december op de knieën. Helaas -voor Peter en voor ons- moest hij 4 dagen later zijn partij tegen Günther Flitsch uit Oostenrijk opgeven.

Qua score zijn we in de loop van 2004 wel steeds boven de verwachting (24%) gebleven, maar langzaam maar zeker zakte ons percentage naarmate het toernooi vorderde. Na iets meer dan een jaar waren alle partijen op één na beëindigd. Alleen Bouwe Boschma speelde toen nog als een leeuw zijn laatste partij tegen de Oostenrijker Werner Wakolbinger. Met wit had Bouwe al van hem gewonnen, maar nu moest de laatste partij ook nog eens de beslissing brengen over de toernooizege. Zou Wakolbinger winnen, dan

won Oostenrijk tegelijk ook het toernooi. Maar op 1 april van dit jaar zag Bouwe er geen gat meer in, en gaf hij de partij op.

De betrokken spelers waren na afloop heel tevreden over het spelen per webserver. Het gemak dat ervan uitgaat, met name het feit dat alle administratieve handelingen voor je worden bijgehouden, dat je geen schrijffouten kunt maken en dat zetten altijd aankomen, is voor iedereen een waar genoegen.

Vrijwel alle tien de spelers spelen op dit moment dan ook hun volgende toernooien op de webserver van de ICCF.

Eindstand-verwacht

AUT - GER	09,5 - 10,5	08,5 - 12
AUT - NED	15,5 - 05	14,5 - 05,5
GER - NED	13,5 - 6,5	6,5 - 04

Totaal Verwacht

1. Oostenrijk	24,5/40	61%	56%
2. Duitsland	24,5/40	60%	70%
3. Nederland	11,5/40	28%	24%

Scores Nederland

(in bordvolgorde)

Piet van der Houwen	1,5
René Raijmaekers	0,5
Bouwe Boschma	1,5
Cor van Wieringen	2
Jan Bart van Daatselaar	2
Gerard van den Haak	0,5
Peter Cijs	1,5
Ralph Keijzer	0
Chris Driessen	0
Frank Peetoom	2

Joel Adler Herdenkings- toernooi gestart

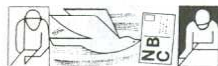
Nol van 't Riet

In Schaakschakeringen 366 werd door mij een oorspronkelijk Argentijns herdenkingstoernooi aangekondigd, dat de NBC samen met hen zou gaan organiseren. Joel Arturo Manuel Adler is namelijk geboren in Den Haag en later geëmigreerd naar Argentinië. Vandaar dat beide bonden de handen ineen hebben geslagen. Voor de NBC betekende dat dat we maar liefst vier spelers uit de sub-top kansen op titelresultaten kunnen bieden. Voor LADAC was het een mooie gelegenheid om de organisatie grotendeels af te schuiven in mijn richting.

Op 28 maart zijn 15 spelers van start gegaan in een toernooi dat gespeeld wordt op de webserver van de ICCF. Afgesproken is dat de partijen zo goed als 'live' te volgen zullen zijn. Door op de website naar de toernooitabel te gaan en vervolgens in die tabel te klikken op een willekeurig uitslagenvakje komt de hele partij in beeld. Dat wil zeggen: met een vertraging van vijf zetten.

Voor Nederland spelen: SIM Arend Hotting (2497), Henk van de Bos (2478), IM Ronald Ritsema (2459) en IM Joop Jansen (2412). Gevreesd moet worden dat het voor hen een zwaar toernooi wordt. De gemiddelde rating bedraagt namelijk 2522. De GM-norm ligt op 9 punten, de SIM-norm op 7 en de IM-norm op 6 uit 14. Het toernooi is met name zo sterk uitgevallen omdat we geraffineerd hebben uitgenodigd.

Toen we maar twee GM's konden vinden (Dan Olofson uit Zweden - 2535 - en Josep Mercadal Benajem - 2506 - uit Spanje), kwam het halen van een volwaardige GM-norm in gevaar. Totdat we bedachten dat een spelers met een rating boven de 2600 voor het behalen van een GM-norm als een GM mag worden meegeteld, ook als hij het niet is. En uiteraard willen zulke spelers zelf ook graag meedoen: ze hebben met hun hoge rating kennelijk wel de kracht van een GM, maar zijn tot nu toe onvoldoende in staat geweest de daarbij horende GM-normen te behalen. Geen wonder dus dat we zo vier van deze spelers bereid vonden aan te treden: SIM Névio Joao (BRA) met 2628, Juan Bautista Gonzalez (ARG) met 2626, SIM Ian Pheby (ENG) met 2621 en SIM Zdenek Nyvlt (CZE) met 2606. Drie Argentijnen en twee Engelsen completeren het deelnemersveld: SIM David

Beaumont (2520), IM Juan Carlos Zarate (2476), IM Daniel Menéndez (2473), SIM Ajoy Mukherjee (2513) en Christopher Williams (2478).

Joel Adler

Joel Adler was woonachtig in Buenos Aires, en lid van de regionale bond ABAAD. Zoals wel in meer landen het geval is, is LADAC als lid van de ICCF in eigen land een soort paraplubond. ABAAD is één van de 'onderbonden' van LADAC. Als opvolger van Rogelio Linskens werd Joel Adler in 1996 pen-

ningmeester van LADAC. Als spelers kwam hij niet verder dan de derde klasse (internationaal overigens allang afgeschaft). In 1995 bedroeg zijn rating 1671. In 1997 behaalde in hij in groep 1/97 van de derde klasse van LADAC een tweede plaats met 4,5 uit 7.

In het derde Senioren kampioenschap van Argentinië was hij met een achtste plaats en een score van 2,5 uit 10 minder succesvol. In de interland Argentinië - Nederland, in de tweede helft van de jaren '90, versloeg hij Renze van Brug met 2-0.

De cyclus om het wereldkampioenschap

Nol van 't Riet

De laatste jaren wordt er continu gestart met halve finales om het wereldkampioenschap. Vanaf het jaar 2002 zijn er 43 halve finale groepen van start gegaan. Daaraan is cq. wordt deelgenomen door 21 Nederlandse spelers. De twee besten uit elke groep plaatsen zich voor wat tot voor kort wel de driekwart finale werd genoemd. Tegenwoordig heten die groepen Kandidatentoernooi. In diezelfde periode zijn er hiervan acht van start gegaan. In die groepen kunnen dan weer kwalificaties verdiend voor het spelen in een WK finale.

In de geschiedenis van de ICCF is het slechts een kleine groep Nederlandse topspelers gelukt tot een dergelijke finale door te dringen. Dat zijn geweest: Theo

van Scheltinga en Paul van 't Veer (I), Cor Jansen (VI), Peter Boll (XIV), Joop van Oosterom en Gert Timmerman (XV), Rudolf Maliangkay (XVI), en wederom

Joop van Oosterom (XVIII). Op dit moment is de inschrijving open gesteld voor finale XXI. Van Oosterom heeft zich daarvoor ook weer aangemeld, net als Hans van Unen, die onlangs met een score van 8,5 uit 12 tweede is geworden in groep 2 van het Kandidatentoernooi XXII.

Omdat er de afgelopen jaren op alle niveaus zowel post toernooien als e-mail toernooien zijn gestart, lopen deze toernooien nogal uiteen wat betreft de duur. Daardoor komt de nummering ook nogal eens in het gedrang. Zo is Michiel Plomp al hoog en breed uitgespeeld in Kandidatentoernooi XXI groep 1 (waarin hij overigens niet verder kwam dan een gedeelde zesde plaats met 6,5 uit 12), terwijl Ernst Sprenger in groep 3 die per post gespeeld wordt nog twee partijen heeft lopen (maar zich met zijn score tot nu toe van 3 uit 9 ook niet gaat plaatsen).

In Kandidatentoernooi XXII heeft Hans van Unen zich dus wel geplaatst, maar heeft Henk van de Bos met 3 uit 11 en nog één partij open dat niet gered. Dan spelen tenslotte nog tamelijk pril David van der Hoeven in Kandidatentoernooi XXIV groep 2 (score 2 uit 3 en nog 9 open) en Ron Langeveld in XXV groep 1 (score 1 uit 1 en 11 open). Dus wie weet wat daar nog uit kan komen.

Aan de halve finales zijn vanaf het jaar 2002 in totaal 18 Nederlandse spelers begonnen, waarvan drie spelers twee keer: Adri de Groot, Piet van der

Houwen en Toon Stuart. Tot nu toe heeft van deze spelers er slechts één een kwalificatie voor een Kandidatentoernooi weten te halen: met 8,5 uit 12 behaalde Adri de Groot vrij recent de gedeelde eerste plaats in groep 7 van de halve finale XXVII. Heel vaak liggen de scores van de Nederlandse spelers in die halve finales zo rond de vijftig procent. Slechts drie keer is boven de zestig procent gescoord: zoals hierboven al aangegeven door Adri de Groot, en verder door Jacques Kuiper (7,5 uit 11 en 1 open in XXVI/4) en Ronald Ritsema (met 7,5 uit 12 gedeelde derde in XXVII/3).

Op het ICCF Congres in Mumbai deed de wereldkampioen van dat moment, Tunc Hamarat, het voorstel om in de toekomst te komen tot een andere opzet. En wel door nog ergens in de cyclus een vierde fase in te bouwen. Dat betekent ongetwijfeld dat de spelers die de finale halen over het algemeen nog meer hebben moeten presteren (wat op zichzelf goed is), en ook dat het tempo waarin momenteel nieuwe finales van start gaan, wat zal worden vertraagd.

Hoe dat er precies uitgaat zien is nog niet bekend, mede omdat de Toernooi Directeur van de ICCF, Chris L.ers, begin januari is afgetreden en er nog geen opvolger is (wel een waarnemer overigens, waardoor het regelmatig starten van toernooien gewoon doorgang vindt). Namens het bestuur van de NBC heb ik voorgesteld in de nieuwe plannen ook op te nemen dat in de Grootmeester- en de

Meesternorm toernooien ook kwalificaties verdiend kunnen worden voor deelname in de nieuwe WK-cyclus. Men heeft toegezegd dit idee welwillend in de overwegingen te betrekken. Hopelijk ligt er op het aanstaande Congres in oktober in Argentinië een uitgewerkt voorstel.

Ron Langeveld SIM

Nol van 't Riet

Grootmeesternorm

Op 1 februari 2004 ging het Italiaanse toernooi Alvise Zichichi Memorial van start. Een sterk toernooi, categorie XIII, met een gemiddelde rating van 2566. Onder de deelnemers drie Grootmeesters, zes Senior Internationale Meesters, twee Internationale Meesters en vier titelloze spelers. Toen de NBC een uitnodiging kreeg een speler te leveren voor dit toernooi, is -na overleg met de Plaatsingscommissie- Ron Langeveld hiervoor gevraagd. Omdat hij al eerder een SIM-norm had behaald, werd hem graag een kans gegund op het halen van een tweede norm. Daarin is Ron niet alleen met vlag en wimpel geslaagd, hij stoomde meteen door naar een Grootmeesternorm. En met een score van 10 uit 13 en nog één partij open, heeft hij bovendien die norm (8 uit 14) al ruim overschreden. En daar blijft het niet bij:

zijn huidige score is in ieder geval goed voor een gedeelde eerste plaats! De reeds belindigde partijen uit dit toernooi zijn te vinden op de website van de Italiaanse bond: www.asigc.it.

Ron Langeveld wordt eveneens van harte gefeliciteerd met de toernooizege in het Canadees-Oekraïense Bohartirchuk-110 Memorial. Een score van 11 uit 14 is altijd al heel goed, maar Langeveld is hier ook nog eens twee punten boven de GM-norm geëindigd!

Vanwege zijn goede resultaten heeft Langeveld recht op de SIM-titel, die de NBC dan ook direct heeft aangevraagd bij de ICCF. Het bestuur van de NBC feliciteert Ron Langeveld van harte met de behaalde resultaten!

(RR: Bij de rubriek "Ingezonden partijen" staat de partij tegen L. Raykin (2615)

EM-J50-Q20, net niet

B Weegenaar

In een vorige Schaakschakeringen heb ik beschreven hoe de voorronde van het ICCF 50 jaar jubileum toernooi voor me verliep. De tweede ronde was veel spannender. Bij het ontvangen van de startpapieren zonk de moed me in de schoenen, IM's, ratings boven de 2400, sterke ervaren spelers. Als ik nu, met 6,5 uit 13 terugkijk is het voornamelijk het toernooi van net niet, en pech. Ik liep snel door een grote blunder tegen een 0 op, helaas tegen een zwakke speler, ik verschalkte zelf 2 grote tegenstanders (zie partijen), Erik-Svend Kramer besloot de correspondentie bij er voor goed bij neer te leggen, terwijl ik zo goed stond (zie Weegenaar-Staf), tegen Borisenkov speelde ik tegen een Marshall die toch met wit gewonnen was, helaas net niet bleek. Ik kom zeker een halfje te kort. Kortom een mooi toernooi, jammer dat er niet een volgende ronde inzit.

B Weegenaar (2201)-J Hampel (2360)

C11; EM-J50-Q20; 2004; commentaar: B Weegenaar

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♖c3 ♟f6 4.♙g5 ♙e7
5.e5 ♟fd7

Mijn tegenstander heeft een rijke ervaring met het Frans. Ik ben dus op zoek gegaan naar een scherpe variant

6.h4

6.♙xe7 ♖xe7 7.f4 0-0 8.♟f3 c5 9.♖d2 ♟c6
10.dxc5 ♖xc5 11.0-0-0 f6 12.exf6 ♟xf6
13.g3 ♙d7 14.♙h3 b5 15.♖e2 ♟d8 16.♟e5
♙e8 17.♙he1 b4 18.♟b1 ♖a5 19.a3 bxa3
20.♟xa3 ♙b8 21.♖e3 ♟e4 22.♙g2 ♟c5
23.♟b1 ♟a4 24.b3 ♟c5 25.♙f1 ♖b6
26.♙d4 a5 27.g4 a4 28.b4 ♟d7 29.b5 ♟xe5
30.♖xe5 ♙xb5 31.♙b4 ♟f7 32.♖c3 ♟d6
33.♙xe6 ♖g1 34.♖g3 ♖a7 35.♙xd6 ♙xf1
36.♙xb8 ♙xb8 37.f5 ♖b7 38.♟c3 a3
39.♙d7 ♖b2+ 40.♖d2 d4 41.♙xg7+ ♖xg7

42.♖e5+ ♖g8 43.♖e6+ 1/2-1/2 Bulla,J-
Hampel,J/corr ICCF 1997/MegaCorr3
(43)

6...c5

6...a6 7.♖g4 f6 8.♙f4 ♟f7 9.0-0-0 f5
9...c5 10.♟xd5 exd5 11.e6+ ♖g8 12.exd7
♙xd7 13.♖f3 Be6 14.dxc5 ♟d7 15.♙xd5
♙xc5

10.♖h5+ g6 11.♖e2 c5 12.♟xd5 exd5
13.e6+ ♖g7 14.exd7 ♟xd7 15.dxc5 ♟f6
16.♟f3 ♙xc5 17.h5 ♖e7 18.♙e5 ♙e6
19.♙e1 ♙ae8 20.♖d2 b5 21.♙d3±
(Weegenaar,B-Yarmolyuk,Y/Chessfriend
2004 (21))

7.♙xe7 ♖xe7

Hampel huisvariant, ♖xe7 is meer
gebruikelijk

8.f4

8.♟f3 cxd4 9.♖xd4 ♟c6 10.♖g4
10.♖d2 ♟dx5 11.♟xe5 ♟xe5 12.0-0-0 f6

13.g4 ♖d7 14.f4 ♜c6 15.♞xd5+ exd5
 16.♞xd5 ♜c7 17.♞c4 ♜ae8 18.♞f7+ ♜d8
 19.♞xd7+ ♞xd7 20.♞d1 ♞d4 21.♞xd7+
 ♞xd7 22.♞b5+ ♞c7 23.♞xe8 ♞e2+ 24.♞d2
 ♞xf4 25.♞b5 ♞d8+ 26.♞d3 ♞xd3 27.cxd3
 ♞d4 28.♞g1 ♞d6 29.♞e3 ♞b4 30.♞g2 g6
 31.h5 ♞e5 32.h6 a6 33.♞c2 ♞xg4 34.♞c7
 ♞g3+ 35.♞d2 ♞h3 36.♞xh7 ♞h2+ 37.♞c3
 g5 38.d4+ ♞d5 39.♞h8 ♞h3+ 40.♞d2 ♞h2+
 41.♞e3 ♞h3+ 42.♞e2 ♞e4 43.d5 ♞h2+
 44.♞e1 ♞f3 45.d6 ♞e2+ 46.♞d1 ♞e6 47.♞d8
 1-0 Manca,F-Gleizerov,E/Montecatini Terme
 1997/EXT 99 (47)

10...♞f8 11.0-0-0 ♞dxe5 12.♞xe5 ♞xe5
 13.♞g3 ♞c6 14.h5 h6 15.f4 f5 16.♞b5 a6
 17.♞d4 ♞xd4 18.♞xd4 ♞f6 19.♞f2 ♞f7
 20.♞h3 ♖d7 21.♞b3 ♖c6 22.♞g3 ♞e7
 23.♞g6 ♞hf8 24.♞g3 ♞g8 25.♞xh6 ♖e8
 26.♞d1 ♞c8 27.♞e1 ♞c6 28.♖d3 ♞b6
 29.a3 ♞c6 30.♞b1 b5 31.♞h1 b4 32.a4 ♞c7
 33.♞g6 ♞f6 34.♞g5 ♞h6 35.a5 ♞c5 36.♞e1
 ♖xh5 37.♞h1 b3 38.cxb3 ♖g4 39.♞xh6
 ♞g1+ 40.♞a2 ♞c1 41.♞h8+ ♞f7 42.♞b1
 ♞xb1 43.♞xg7+ ♞xg7 44.♞c3+ d4
 45.♞c7+ ♞xh8 46.♞d8+ 1/2-1/2 Heinatz,
 T-Hampel,J/corr 1988/MegaCorr3 (46)

8...cxd4 9.♞xd4 ♞b6 10.♞xb6 ♞xb6
 11.0-0-0 ♖d7 12.♞f3 ♞c6 13.h5!?! f6
 14.h6 fxе5

14...♞hg8 15.♖d3 f5 16.♞h2 +/-
 15.hxg7 ♞hg8 16.♞xh7 exf4 17.♞b5
 ♞f6 18.♞dh1 ♞ae8?!

Beter is: 18...♞xg7 19.♞xg7 ♞xg7 20.♞h4=
 19.♞1h6+ ♞e7 20.♞e2 ♞d8 21.♖xd7
 ♞xd7 22.♞g6 +/-

Zwart wacht een vervelend verdedigen-
 de klus.

22...e5 23.♞c3 ♞f7 24.♞d6 ♞e7
 25.♞hh6 ♞f7

26.♞xd5+!

26.♞de6+ ♞d8 27.♞xe8+ ♞xe8 28.♞g6
 ♞b6 en de zwarte centrumpionnen vorm-
 en een flinke dreiging

26...♞d8 27.♞xd7+ ♞xd7 28.♞f6+
 ♞e7 29.♞xg8+ ♞xg8 30.♞g6+/-

De kruitdamp is opgetrokken en wit
 staat nog steeds de g-pion voor.
 Dreiging is ♞h4, ♞f5.

30...e4 31.♞d4 ♞d6 32.♞d1 ♞c4
 33.♞f5+!?

33.♞e6+ ♞f7 34.♞xe4 ♞e3+ 35.♞e2 ♞xg2
 36.♞e6 ♞e3 37.♞xf4 ♞f5 is natuurlijk ook
 niet slecht.

33...♞f7 34.♞g4 ♞f6 35.♞xf4 ♞e5
 36.♞f1 ♞e6 37.b3

en waar gaat het paard naar toe?

37...♞e5 38.♞d2 ♞g4 39.♞d4+ ♞e7
 40.c4 ♞f6 41.♞e3 ♞f7 42.♞f5 ♞e6
 43.♞f4

43.♞f4 ♞h5+ 44.♞xe4 ♞xg7 45.♞d4+ ♞e7
 46.g4 ♞e6 47.♞f5+ ♞d7 48.♞d1+ ♞c7+/-
 43...♞h5 44.♞d4+ ♞e7 45.♞xe4+

hier begon het tijd te worden voor opge-
 ven. Wit staat genoeg materiaal voor.

45...♞f6

45...♞f7 46.♞b5 ♞xg7 47.♞d6+ ♞g8
 48.♞e8+ ♞h7 49.♞a8 a6 50.♞f3+/-

46.♞e6+ ♞f7 47.g4 ♞xg7 48.♞d6
 ♞e8+

48...♖e7 49.c5 ♗h8 50.a4

49.♖f4 ♗e7

49...♗e7 50.c5 ♗f8+ 51.♖e5 ♗f2 52.c6 bxc6

53.♗xc6+ ♖f8 54.♗d8+ ♗e8 55.a4

50.♖g5

50.g5!? ♖e8 51.g6 ♗e1 52.♖g5 ♖e7

53.♗d5 ♗g1+ 54.♖h6 ♖f6 55.♗d6+ ♖e7

56.c5 ♗e8 57.♗e6+ ♖f8 58.♗e4 ♗f6 59.♗f4

♖e7 60.♗f5+ ♖e6 61.♗g7+ ♖e7 62.♗h5

♗xh5 63.♖xh5+-

50...♗e5+ 51.♖h6 ♗e8 52.♗d7+ ♖f6

52...♗e7!? 53.♗xe7+ ♖xe7 54.g5

54.♗f5+ ♗d7 55.g5 ♗c7 56.g6 ♗e6 57.a3

♖c6 58.♗e7+ ♖c5 59.♗d5 b5

54...♖f8 55.c5 ♖g8 56.♗b5 ♗g7 57.♗d6

53.♗xb7 ♗d6 54.♗xa7 ♗f7+

55.♗xf7+ ♖xf7 56.g5

56.♗b5!? ♖f6 57.a4 ♗g5 58.a5 ♗xg4

59.♖h5 ♗g3 60.a6 ♗xb3 61.a7 ♗h3+

62.♖g4 ♗h8 63.♖f4 ♖e6 64.♖e4 ♖d7

65.♖d5 ♗g8 66.♖c5 ♗c8+ 67.♖b6 ♗c6+

68.♖b7 ♗c8 69.c5 ♗xc5 70.a8 ♖

♖a6+-

56...♗e1 57.♖h5 ♗d1 58.♗b5 ♗a1

59.a4 ♗b1 60.a5 ♗h1+

1) 60...♗xb3 61.a6 ♗b1 62.a7 ♗h1+ 63.♖g4

♗g1+ 64.♖f4 ♗a1 65.c5 ♖e7 66.c6 ♗a4+

67.♖e5 ♗a1 68.g6 ♗e1+ 69.♖d5 ♗d1+

70.♗d4 ♗a1 71.c7 ♖d7 72.♗b5 ♗a5

73.♖c5 ♗xa7 74.♗xa7 ♖xc7 75.g7+-

2) 60...♗a1 61.g6+ ♖g7 62.b4 ♗a4

63.♖g5 ♗xb4 64.♗d6 ♗a4 65.♗f5+

♖h8 66.c5 ♗xa5 67.♖f6 ♗xc5

68.♗e7+-

61.♖g4 ♗a1 62.b4 ♗a4 63.♖f5

en eindelijk gaf zwart op en won ik voor

het eerst een partij tegen een IM

1-0

B Weegenaar-G Staf (2349)

C92; EM-J50-Q20; 2004;

commentaar: B Weegenaar

Aan de volgende partij heb ik het meeste plezier beleefd. De opening was uitermate

complex. Maar ik kwam er goed, waarschijnlijk gewonnen, uit, tot mijn tegen-

stander remise aanbood! Que? Onder verwijzing naar Awerbachs Turm-

endspiele liet hij mij zien dat ik een klas-

sieke remisestelling had bereikt, ♗+f en h-pion tegen toren. Niet te winnen. 2

pionnen meer niet te winnen. Waar had ik niet opgelet (zeker niet ooit lang gele-

den op de schaakclub toen me de beginselen van de toreneindspelen werd uitge-

legd). Ik dook de database in en zag dat theorie 1 is, praktijk iets heel anders. Ik

had een van de lastigste toreneindspelen op het bord. De meeste remises (zeker in

de correspondentie partijen) kwamen omdat iedereen het theorie oordeel over-

nam. In de bordpartijen werd er veel gewonnen. Dan maar tot op het bot,

dacht ik. Snel het meest recente eindspel-

werk aangeschaft Dvoretzky's Endgame

Manual. Daar staat: 'Endings with these

pawns are mostly drawn'.

1.e4 e5 2.♗f3 ♗c6 3.♗b5 a6 4.♗a4

♗f6 5.0-0 ♗e7 6.♗e1 b5 7.♗b3 d6

8.c3 0-0 9.h3 ♗b7 10.d4 ♗e8 11.♗bd2

♗f8 12.a4 h6 13.♗c2 exd4 14.cxd4

♗b4 15.♗b1 c5 16.d5 ♗d7 17.♗a3

Hier start een van de meest complexe

varianten uit de Spaanse Zaitsevvariant.

De stelling is met name populair door de

matchpartijen Karpov-Kasparov

17...f5 18.♗h2

'!?' Franzen/Lecroq

18...♖f6 19.♖f3 ♖e5 20.♖xf5 ♖xf5
21.exf5 ♖xd5 22.♗g4

Voor het eerst gespeeld in de correspon-
dentiepartij Franzen-Lecroq

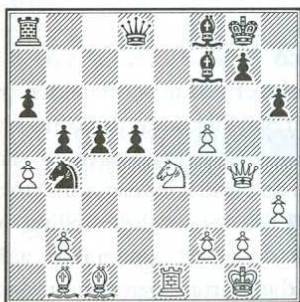
22.♗e4?! ♖xe4 23.♖xe4 d5 =/+
Khalifman-Karpov, Reggio Emilia 1991-
92.

22...♗f7 23.♗e4 ♗xg4 24.♖xg4

24.hxg4!? Lecroq-Franzen, is de eerste
partij met ♗g4. Na een paar duizeling-
wekkende combinaties wordt het remise
door eeuwig schaak.

24...d5 25.♗c3! d4 26.♗e4 d3 27.g5 hxg5
28.♖xg5 ♖d4 29.♖d2 c4 30.♖c3 ♖b6
31.♗f6+ gxf6 32.♖g4+ ♖g7 33.♖e3 ♗d5
34.♖g3 ♗f8 35.♖xg7+ ♗e7 36.♖e3+ ♗xe3
37.♖b4+ ♗d8 38.♖f8+ ♖e8 39.♖e7+ ♗c8
40.♖xe8+ ♗b7 41.♖e7+ ♖c7 42.♖e4+ ♖c6
43.♖e7+ 1/2-1/2 Wch-14 final

24...d5

Een kritische stelling in de Zaitsev is ont-
staan.

25.f6

Een aanbeveling van Massetti in INF
84/290. Massetti: 'Probably the first game
in which this strong move was played,
improving on Lecroq-Franzen, Wch-14'
25.♗g3?! (onduidelijk) Wahls-Enigk,

Germany 1993

25...h5!?

1) 25...g6 Massetti-Petrillo 26.♗g5 hxg5
27.♖xg5 ♖h6 28.♖xh6 ♖xf6 29.♖g5 ♖g7
30.♖h4 bxa4 31.♖f6 ♖h7 32.♖g3 a5
33.♖e5 ♖a6 34.♖f4 c4 35.♖xg6

2) 25...dxe4?! Giuliani-Maffei 26.fxg7

26.♖xe4 ♖b8 27.fxg7 ♖xg7 28.♖xh6 ♖f6
29.♖g5 ♖d4 30.axb5 ♖e8 31.b6 ♗d3 32.♖e3
♗e5 33.♖h4 ♗g6 34.♖xg6 ♖xg6 35.♖g3
♖xe3 36.♖xe3 ♖e4 37.b7 ♖xh7 38.♖xg6
♖xb2 39.♖xa6 ♖d4 40.♖g6+ ♗f8 41.♖h6+
♗e7 42.♖g5+ ♗f8 43.♖f5+ ♗g8 44.h4
♖a1+ 45.♗h2 ♖e1 46.♗g3 ♖e5+ 47.♖f4
♖c3+ 48.♗g4 ♖xf4 49.♖d5+ ♗f8 50.♖xf4
c4 51.g4 ♖c1+ 52.♗f5 c3 53.♖d6+ ♗f7
54.♖c7+ ♗e8 55.f4 ♖d2 56.♖e5+ ♗d7
57.♖e6+ 1/2-1/2 Sacerdotali,S-Markus,R /
IECG Email 2002/MegaCorr3 (57)

26...♖xg7 27.♖xh6 ♖f6

27...♖d4 28.♖xe4 ♖xb2 29.♗h2 ♖d8
30.♖g5 ♖f6 31.♖g4 ♖xg5 32.♖xg5 bxa4
33.♖xg7+ ♗f8 34.♖g5+ ♗e8 35.♖xc5 a3
36.♖e5+ ♗d7 37.g4 ♖e6 38.♖a5 a2 39.♖e4
♖b8 40.♖g7 ♖b5 41.♖a3 ♖d5 42.♖f5+ ♖e6
43.♖xe6+ ♗xe6 44.♖f8 ♖d5 45.♖xb4 ♖b5
46.♖c3 1-0 Oortwijn,R-Scacco,M / Chess-
friend.com 2003 (46)

28.♖xe4

28.♖xe4 cf Morozevich-Grischuk, Dubai
2002 en Giuliani-Maffei, Italy corr)

28...♖d5

28...♗d5 29.♖h7+ ♗f8 30.♖h8+ ♖g8
31.♖h7 ♗f7 32.♖xg7 ♖xg7 33.♖xg8+
♖xg8 34.♖h5+ ♖f8 35.♖h6+ ♖f7 36.♖e6+
♗g7 37.♖f5 ♖f7 38.♖g5+ ♗h8 39.♖h6+
♖h7 40.♖e6 ♖f8 41.♖xd5 ♖f5 42.♖e5+
♖xe5 43.♖xe5 ♖c8 44.axb5 axb5 45.♖e7 b4
46.♖b7 ♖d8 47.g4 ♖d2 48.♖c7 ♖c2 49.b3

♖g8 50.♖g2 ♘c3 51.h4 ♖h8 52.h5 ♗xb3
53.♗xc5 ♘d3 54.♗b5 b3 55.g5 1-0 Knoll,H-
Smalcl,F/ICCF Email 2002 (55)

29.♗h7+ ♖f8 30.♗xg7+ ♗xg7 31.♗f5+
♗f7 32.♗e5 ♗g7 33.♗d6+ ♖g8 34.♗e4
♗f8 35.♗xd5+

26.♗f4 d×e4 27.f×g7 ♗xg7 28.♗×e4
♗d5

28...♗d5 29.♗h7+ ♖f8 30.♗e3 ♗d6
31.♗f5+ ♖g8 32.♗xh5 1-0 Bildat,J-Flum,G
/ corr 1995 / MegaCorr3 / [Masseti (32)
32.♗g5!+- G.Masseti, Telesacco August
2002

29.♗h7+ ♖f8 30.♗h6 ♗f6 31.♗h8+
♗g8 32.♗h7 ♖f7 33.♗xg7 ♗xg7
34.♗xg8+ ♗xg8 35.♗xh5+ ♖f8
36.♗c5 ♗xg2+?!

36...♗f6 37.♗f3 ♖f7 38.♗f5 ♗d8 39.g4 ♖g7
40.♗xf6 ♗xf6 41.♗b7+ ♖h6 42.♗xa8 bxa4
43.♖g2 c4 44.♗b7 a3 45.bxa3 c3 46.♗c8
♗d4 47.♗xa6+ ♖g7 48.♗b7+ ♖g8
49.♗c8+ ♖g7 50.♗c7+ ♖g8 51.♗c8+ ♖g7
52.♗b7+ ♖g8 53.g5 ♗d3 54.♗b8+ ♖h7
55.♗f4 ♖g8 56.h4 c2 57.h5 ♗d5+ 58.f3
♗d1 59.♗b8+ ♖f7 60.g6+ ♖f6 61.♗f4+
♖e7 62.♗e3+ ♖f8 63.♗c5+ ♖g7 64.♗c3+
Kh6 65.g7 c1 ♗ 66.♗xc1+ ♗xc1 67.g8 ♗
♗xh5 68.♗g4+ ♖h6 69.a4 ♗d2+ 70.Kh3
♗a5 71.♗f4+ ♖g6 72.♗e4+ ♖g7 73.f4
♗c3+ 74.♖g4 ♗c8+ 75.f5 ♗c5 76.♗b7+
♖f8 77.♗d7 ♗c4+ 78.♖f3 ♗c3+ 79.♖e4
♗c4+ 80.♗d4 ♗c6+ 81.♖e5 ♗e8+ 82.♖f4
♗c6 83.a5 ♗c7+ 84.♗e5 ♗c1+ 85.♗e3
♗c7+ 86.♗e5 ♗c1+ 87.♖f3 ♗f1+ 88.♖g4
♗g1+ 89.♖g3 ♗d1+ 90.♖g5 ♗d8+ 91.♖g6
♗e8+ 92.♖h6 ♗c6+ 93.♖g5 ♖f7 94.♗b3+
♖g7 95.♗b2+ ♖f7 96.♗a2+ ♖g7 97.♗a1+
♖f7 98.♗b2 ♗d6 99.♗b3+ ♖g7 100.♗c3+
♖f7 101.♗c4+ ♖g7 102.a6 ♖f8 103.♗c8+

♖g7 104.♗b7+ ♖f8 105.f6 ♗e5+ 106.♖g6
♗g3+ 107.♖f5 ♗h3+ 108.♖e5 ♗g3+
109.♖d5 ♗g5+ 110.♖c4 ♗c1+ 111.♖b5
♗b2+ 112.♖c5 ♗f2+ 113.♖c4 1/2-1/2
Milani,O-Kovacs,A/IECG 2002 (113)

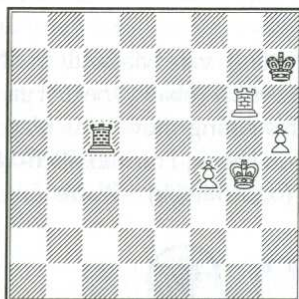
37.♖xg2 ♗f4+ 38.♖f3 ♗xh5 39.♗xh5
♖g7 40.a×b5 c4 41.♖g4 a×b5 42.♗xh5
♗c8 43.f4 c3 44.b×c3 ♗x×c3 45.♗b7+
♖f6 46.♗b6+ ♖f7 47.h4 ♗c5 48.h5
♖g7 49.♗g6+ ♖h7

Met remiseaanbod onder vermelding
van het eindspel Gligoric-Smyslov,
Moskou 1947 dat in het boek van
Awerbach tot op het bord werd geanaly-
seerd. Het plan voor zwart (de verdedi-
gende partij is als volgt: neem postie met
de toren op b2 / b1 en dreig of steeds
schaak op de tweede lijn of over de b-lijn.
Wit komt op een gegeven moment niet
verder, zal de h-pion moeten geven en
dan is er en bekende remisestelling op
het bord.

50.♗g5 ♗c8

In mijn zoektocht naar voorbeelden ont-
dekte ik dat Staf 20 jaar eerder een verge-
lijkbaar eindspel al eens verloren had.
Tevens had de partij Kindermann-Mokry,
Wenen 1991 precies dezelfde stelling, wat
vervolgens door wit gewonnen werd.
Zwart in die partij begreep overigens
niets van het eindspel.

51.♗g6 ♗c5

• B. Weegenaar

52. ♖d6!!

Als een zet deze partij gewonnen heeft, dan is het wel deze. Uiteindelijk moet wit met de koning naar voren om de f-pion te ondersteunen. Op de d-lijn kan de toren

een blokkade bieden tegen de schaakjes. In de meeste voorbeelden blijft de witte toren vaak op de g-lijn hangen!?

- 52.f5?! ♚c1 53.♙g5
 53.f6 ♖f1 54.♙g5 ♗g1+ 55.♙f5 ♖f1+
 56.♙e6 ♗e1+ 57.♙d6 ♖f1 58.♙e7 ♗a1
 59.♗g2
 53...♗g1+ 54.♙f6 ♗h1 55.♙e6
 55.♙f7 ♗xh5 56.f6
 55...♗a1 56.f6 ♗a6+= en wit komt niet verder
52...♗b5 53.f5 ♗b1 54.♙g5 ♗g1+ 55.♙f6 ♖f1
 55...♗a1 56.♙e7 en de f-pion loopt door.
56.♙e6
 1-0

Joop van Oosterom op voor tweede wereldtitel

Nol van 't Riet

Eind juni maakte de ICCF bekend welke spelers er in de 21e finale van het wereldkampioenschap van start zullen gaan. Het toernooi wordt gespeeld per e-mail en de officiële startdatum is 1 augustus 2005. Met verreweg de hoogste rating gaat Joop van Oosterom van start, zoals bekend is hij op dit moment de regerende (18e) wereldkampioen. Met zijn rating van 2777 is hij de huizenhoge favoriet. Het zou overigens niet de eerste keer zijn dat iemand twee keer

wereldkampioen wordt. In het verleden is die prestatie één keer eerder geleverd en wel door de Tonu Oim uit Estland, die ooit het 9e (in 1983) en het 14e WK (in 2000) wist te winnen.

Behalve Joop van Oosterom (die zijn kwalificatie verdiende door zijn overwinning in het 18e WK) speelt ook onze landgenoot Hans van Unen (rating 2523) in deze finale mee! Twee jaar geleden startte hij in een Kandidatentoernooi, en

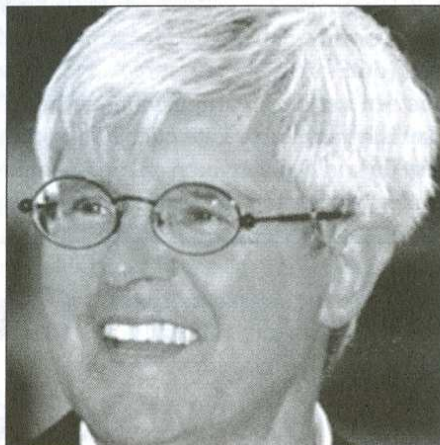
inmiddels heeft hij daar met een score van 8,5 uit 12 een ongedeelde tweede plaats behaald. Een prachtige prestatie, die meteen ook goed was voor een WK-kwalificatie. Zijn score was één punt minder dan die van de winnaar van die groep, de Rus Semen Pinkovetsky. Met een rating van 2666 is deze Pinkovetsky op papier de sterkste tegenstander van Van Oosterom.

Onder de overige spelers in deze finale bevinden zich maar liefst vijf Duitsers: Achim Soltau (2632), Manfred Nimtz (2625), Stephan Busemann (2616) en Gerd Branding (2607) en Arno Nickel (2590). Evenals Nederland levert ook Slowakije twee spelers, die overigens de laagste ratings hebben: Kvetoslav Rákay (2492) en Alois Lanc (2477). De andere vijf deelnemers zijn: Héctor Walsh (Argentinië; 2649), Névio João (Brazilië; 2610), Arne Bjuhr (Zweden; 2573), Alexander Ugge (Canada; 2567) en László Jakobetz (Hongarije; 2548).

De gemiddelde rating is 2597, wat betekent dat het een toernooi van categorie XIV is, met een GM-norm van 7,5 uit 14. Het betekent ook dat Van Oosterom op grond van de ratingverschillen geacht wordt een score te bereiken van 10,5 uit 14. Zeg maar: met wit alles winnen en met zwart alles remise houden. Of je daarmee het toernooi wint, weet je natuurlijk nooit, maar 10,5 uit 14 is in ieder geval de score die hij moet behalen om geen ratingverlies te lijden.

Voor Hans van Unen ligt die "verwachte" score natuurlijk een stuk lager, name-

lijk op 6 uit 14. Maar het zou me niet verbazen als Hans tenminste voor een GM-norm zou gaan. Nadat hij in het bovengenoemde Kandidatentoernooi reeds zijn eerste GM-norm heeft behaald, zal een tweede norm in dit toernooi hem ook direct de GM-titel opleveren. Dat alleen al zou een mooi resultaat zijn, maar wie weet waar zijn ambities liggen?!

• J. van Oosterom

• H. van Unen (Prijsuitreiking 2003)

Correspondentieschaak als training

Hans Bouwmeester

Onderstaand artikel komt uit 'Schaken als vak', een uitgave uit 1976. Dit boek heb ik destijds voor Euwes 75ste verjaardag gemaakt. Het artikel lijkt me nog steeds actueel. Het boek is al lang uitverkocht en zal niet meer worden herdrukt. Dat geldt ook voor de Duitse uitgave.

Nog betrekkelijk kort geleden vormden de correspondentieschakers een tamelijk geïsoleerde groep in de grote schaakwereld. Hun coryfeeën waren als bordspeler zelden bekend en het feit dat een man als Keres zijn eerste roem als 'briefschaker' had geogst, was een aardig detail, maar ook niet meer dan dat.

In de jaren vijftig kwam er enige verandering in het patroon. Bekende grootmeesters als Ragozin, Schmid en O'Kelly begonnen in grote concoursen mee te dingen, met groot succes overigens, en zij werden nagevolgd door talrijke meesters en grootmeesters die in de 'officiële' arena hun sporen reeds hadden verdiend.

Vrij algemeen is men het belang van correspondentieschaak gaan inzien, omdat het vele trainingsmogelijkheden biedt.

Parate openingskennis speelt bij het correspondentieschaak niet of nauwelijks. Tijdens de partij kan men handboeken en partijverzamelingen raadplegen. Men is daarom praktisch gedwongen een opening terdege te prepareren en te analyseren. Zodoende verzamelt men de nodige ervaring met actuele varianten en dit is,

zoals elke expert zal onderschrijven, van onschatbare waarde voor de partij aan het bord.

De meeste correspondentiepartijen worden in het middenspel en eindspel uitgevochten; de betere kijk op strategie en tactiek legt hier het meeste gewicht in de schaal, omdat tijdnoed en uithoudingsvermogen geen rol van betekenis spelen. Daarom kan men ook op oudere leeftijd in de hoogste regionen meekomen.

Begrippen als moed en angst komen minder aan de orde, maar vervallen toch niet geheel. Volledige analyse, zelfs met de hulp van de computer, is vooreerst nog onmogelijk.

De midden- en eindspeltraining kan als volgt verlopen: men zet de bereikte stelling op het bord en bepaalt zijn zet zonder tijdslimiet, maar zonder de stukken

te verzetten. Daarna gaat men over tot de analyse. In geval van twijfel kan men de zaak enige dagen laten rusten -niet onbeperkt, want er is een limiet van dertig dagen voor tien zetten, waarbij opgespaarde bedenktijd geldig blijft- om tenslotte na rijp beraad te beslissen. En wie nog niet mocht weten hoe moeilijk het schaakspel is, leert het van correspondentieschaak. Want ook hier blijken fouten onvermijdelijk!

De volgende partij is aan de finale van de 7de correspondentieschaakolympiade ontleend. Voor deze finale zijn vier jaren speeltijd uitgetrokken. Dit met het oog op de langzame briefcontacten met de Oost-Europese landen.

Aan de topborden speelden vele bekende internationals en ex-internationals als Moisejev en Chasin (USSR), Rittner (wereldkampioen correspondentieschaak) en Baumbach (DDR), Hollis en Alexander (Engeland), Mititelu (Roemenië), Popov (Bulgarije) en Florian (Hongarije). Er zijn negen partijen tegelijk te spelen en het behoeft geen betoog dat dit bij een sterke bezetting een omvangrijk en tijdrovend karwei is.

Het onderstaand gevecht is in velerlei opzicht interessant. Hollis speelt de betreffende variant in drie partijen tegelijk en komt in feite uitstekend door de opening heen.

Bij de twaalfde zet taxeert hij vermoedelijk iets te optimistisch.

Had hij op het aangeboden kwaliteits-offer moeten ingaan? Een vraag die beide spelers ook na de partij niet duidelijk konden beantwoorden.

De laatste fase bevat een aantal aantrekkelijke combinatoire wendingen.

A Hollis-Hans Bouwmeester

E20; 7de Corr Schaakolympiade; 1972;

commentaar & analyse: Hans Bouwmeester

1.d4 ♟f6 2.c4 e6 3.♞c3 ♟b4 4.f3

Dit systeem heeft zich, na enkele opmerkelijke successen van de Roemeen Gheorghiu, in een korte populariteit verheugd. De laatste onderzoeken hebben geleerd dat zwart niet veel te vrezen heeft.

4...c5

Ook 4...d5 is een goed antwoord; dit leidt na 5.a3 ♟xc3+ tot de bekende stellingen uit de Saemischvariant. Met 5...♟d6 of 5...♟e7 is eveneens goed tegenspel mogelijk.

5.d5

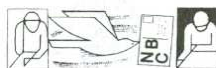
Na 5.a3 is behalve 5...♟xc3+ ook 5...cxd4 of 5...♟a5 speelbaar. Zie de bekende handboeken over het Nimzo-Indisch.

5...♟xc3+

Deze vrijwillige ruil is in het algemeen gebruikelijk als inleiding tot het systeem met 6.bxc3 ♖a5 7.♟d2 (Hollis geeft 7.e4! als kansrijker aan) 7...d6 8.e4 0-0 gevolgd door de manoeuvre ♟b8-d7-e5.

Zwart heeft hier het zo genoemde Hongaarse verdedigingssysteem met ...♟h5 en ...f5 op het oog. Hierbij wordt de ruil op c3 meestal tot een later tijdstip uitgesteld.

6.bxc3 ♟h5 7.g3 f5

Met de laatste zet is de Hongaarse opstelling voltooid. De bedoeling is na 8.dxe6 met 8...♖f6 voort te zetten. Ervaring hieromtrent ontbreekt (schrijft Bouwmeester in 1976, red), maar het pionoffer ziet er zeker kansrijk uit. 8.♘h3 Dit lijkt sterker dan 8.e4 f4! zoals in de partij Martz-Csom, Skopje 1972, geschiedde. Zie hiervoor 'Schaakinformator' 14. 8...0-0 Het bezwaar van een voortijdig e6-e5 is, dat d5-d6! in vele gevallen lastig is voor zwart.

Ook 8...d6 is wegens 9.dxe6 ♗xe6 10.♙f4 ♙xf4 11.♗xf4 minder nauwkeurig.

9.♗g2

Na 9.dxe6 is 9...♖f6 10.exd7 niet overtuigend, maar met 9...dxe6 10.♖xd8 ♙xd8 komt zwart tot een bevredigend spel.

9...d6

In een partij Forintos-Csom, Boedapest 1967, waarin de ruil ...♗xc3 pas later werd ingevoegd, volgde 9...e5 10.e4 f4 11.g4! ♙f6 (Niet beter is 11...♖h4+ 12.♖e2 ♙f6 13.♗d2 of 12...d6? 13.♗d2 met groot voordeel voor wit. In aanmerking komt echter 11...d6, aldus Hollis-Heilemann in hetzelfde toernooi.) 12.g5 ♗e8 13.d6! ♖h8 14.♖d5 en wit had duidelijk de beste kans.)

10.f4

Dreigt met tempowinst 11.e4 en verhindert 10...e5 dat sterk met 11.fxe5 dxe5 12.d6 beantwoord zou worden. Een alternatief was 10.e4, waarop zwart met 10...fxe4 11.fxe4 ♖e8 kan voortzetten.

10...♙f6

Dit antwoord is minder voor de hand liggend dan het lijkt, want de volgende zet kan tot zeer onoverzichtelijke complicaties leiden. De methode 10...g6, om het paard eventueel naar g7 terug te trekken, kost evenwel veel tijd; na 11.dxe6 ♙g7 kan zwart de pion wel heroveren, maar op e6 heeft zijn paard weinig toekomst.

11.♙g5 ♖e7

In feite de consequentie van de vorige zet omdat 11...e5 12.fxe5 dxe5 13.0-0 ♖d6 14.♙e6 ♗xe6 15.dxe6 ♖xd1 e4 17.♗e3 b6 18.♗d6 in wits voordeel uitvalt. Geheel geforceerd is deze variant niet, maar het is niet gemakkelijk het zwarte spel te verbeteren en tot ontplooiing te brengen.

12.0-0

Vermoedelijk te optimistisch. Weliswaar is zwart vrijwel gedwongen de witte dubbelpion, die de bewegingsvrijheid van de lopers zo beperkt, op te ruimen, maar daarna is de halfopen e-lijn een welkome aanvalsbasis en de achtergebleven witte e-pion een bron van aanhoudende zorg. Het sterkste alternatief: 12.♙xe6 zou een bijzonder belangwekkende strijd hebben ontketend, bij voorbeeld 12 ... ♗xe6 13.dxe6

1) 13...♙c6

2) 13...♖xe6?! 14.♗xb7 ♙bd7 15.♗xa8 ♗xa8 16.♖d3 ♙b6

Het was interessant geweest deze positie

eens aan de praktijk te toetsen. Er komt een zwart paard met grote kracht naar c4 en ♖c1 komt niet gemakkelijk tot activiteit. Wit heeft een volle kwaliteit meer en zal het van de opmars g3-g4 moeten hebben. Een analyse zou hier te ver voeren; vermoedelijk is het evenwicht niet verbroken. 14. ♖d3 g6 (14... ♗xe6? 15. ♙d5) 15.0-0 ♗d8 (15... ♗g7 16. ♚d1 ♗xe6 is iets beter) 16. ♚d1 ♗xe6 17. ♗xd6 ♗xc4 18. ♙e3 met goede kansen voor wit.

12...exd5 13.cxd5 h6

Dwingt het paard tot de terugtocht, omdat 14. Ne6 Bxe6 15.dxe6 Ne6 op den duur een pion zou kosten.

14. ♗f3 ♚e8

Niet zozeer om pion e2 aan te vallen, als wel om het vitale punt e4 stevig onder controle te krijgen.

15.c4

Opent een prachtige diagonaal voor de dameloper. Toch heeft de witspeler zich hiervan misschien te veel voorgesteld; de belangrijke velden van deze diagonaal zijn namelijk niet toegankelijk. Daarbij komt dat de witte pionstelling verbroken is en gaten vertoont; in dit type stelling is het paard heel vaak superieur aan de looper.

15... ♗bd7

Merkwaardigerwijs ging de partij tot dusver gelijk op met de partij Hollis-Mititelu (Roemenië), die voor hetzelfde concours werd gespeeld. De Roemeen speelde 15... ♗xe2 (?). Het vervolg was 16. ♗b3 b5 17.cxb5 a6 18. ♙b2 ♗e4 19.b6 ♗b5 Met moeilijk spel en wederzijdse kansen. De tekstzet lijkt de sterkste; pion c4 wordt kwetsbaar, ♙c1 moet e3 nog

blijven beschermen en op den duur moet wit toch iets aan de dekking van e2 doen.

16.e3

Geen fraaie zet, maar nu is in elk geval 16... ♗b6 niet mogelijk.

16... ♗b6 17. ♗b3 ♗e4? 18. ♙e5!

16...b5

Een pionoffer op lange termijn. Zwarts grootste zorg is ♙c8 en zijn ideaal is uiteraard het veroveren van d5.

17.cxb5 ♗b6

Niet direct 17... ♙b7? wegens 18. ♗h4.

18. ♗h4 ♗f7 19. ♖d3 ♗e4

Pion d5 loopt niet weg. Zwart moet er voor zorgen dat hij veld e4 blijft beheersen en dat hij niet tot ...fxe4 wordt gedwongen.

20. ♚d1

Wits enige kans ligt in een actie op de koningsvleugel. Vermoedelijk heeft hij onmiddellijk 20.g4 verworpen wegens 20... ♗f6 21. ♗xf5 ♙xf5 22.gxf5 ♗xa1 23. ♙xe4 ♗xa2. Na 20. ♙b2 is 20... ♗xd5 21. ♚ad1 ♙b7 22. ♗b3 c4 gunstig voor zwart.

20... ♙b7 21.g4

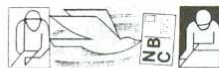
In de hoop op 21... ♗f6? 22. ♗xf5 ♗xa1 23. ♙xe4 en wit heeft ruime compensatie voor de kwaliteit.

21...g6

Nu kan wit de g-lijn met tempowinst (gxf5 gevolgd door ♙xe4) openen. Als zijn toren in combinatie met ♙b2 via deze lijn kan ingrijpen, verkrijgt een beslissende aanval. De tekstzet moest goed worden berekend, voornamelijk een kwestie van tempi tellen.

22.gxf5?

Er dreigde 22... ♗f6. Beter was evenwel

22. ♖b2. Zwart heeft hierop verscheidene goede antwoorden. Met 22... ♖a4 23. ♗b3 ♖xb2 24. ♗b2 fxc4 houdt hij op eenvoudige wijze een betere stelling.

22... gxf5 23. ♖b2

Helaas faalt 23. ♖h3 op 23... ♗xcg7+. Er dreigt thans 24. ♖xe4 ♗xe4 25. ♖f2 gevolgd door een actie langs de g-lijn. Verder moet zwart met de mogelijkheid ♖g2-h3 rekening houden.

23... ♖xd5

Eindelijk kan dit gehate bolwerk worden geslecht. De pointe is te zien in de variant 24. ♖xe4.

24. ♗b3

24. ♖xe4 ♗xe4 25. ♖f2 ♖xe3 26. ♗g1+ ♖g4+ en wint.. Ook hier mist wit de sterkste verdediging, die bestond uit 24. ♖h3 ♖e7! 25. ♖g2 In dat geval verkrijgt zwart met 25... ♗h7 (ook 25... d5 verdient overweging.) 26. ♖xe4 ♖xe4 27. ♗xd6 ♖d5 een formidabele aanval, maar wit is niet geheel zonder resources. Hij kan het vroeg of laat met een kwaliteitsoffer proberen. (Men lette op de wending 28. ♗xd5 ♗ad8 29. ♗xd8 ♗g8+! en zwart wint.)

24... ♖h7

Mogelijk, dankzij de finesse 25. ♖h3 ♖g8+ 26. ♖f1 c4! Deze wending had de witspeler bij zijn vooruitberekening over het hoofd gezien. Thans wordt hij, zoals wijlen Kmoch placht te zeggen, 'gegelijnd'

25. ♗d3 ♗g8 26. ♗ad1

De toren blijkt hier in combinatoir opzicht niet gelukkig te staan, maar iets beters is niet te vinden. Na 26. ♖f3 beslist 26... ♗xcg2+ 27. ♖xcg2 c4!

26... ♗h5

Van dit moment af wint zwart geforceerd.

27. ♗xd5 ♗xh4

Dreigt mat in twee zetten.

28. ♗5d2 ♗h5

Dekt f7 (want ook wit dreigde mat in twee) en houdt ♗d1 onder schot.

29. ♗e2 c4

Deze pion is onkwetsbaar. Zie: 30. ♗xc4 ♗xcg2+ 31. ♖xcg2 ♖d2+ met damewinst.

30. ♗c2 ♖f2!

Vernietigend. ♖b7 bereikt wat ♖b2 slechts heeft kunnen dromen.

31. ♖xf2

Na 31. ♗xf2 ♖xcg2 32. ♗xcg2 ♗xcg2+ 33. ♖xcg2 ♗g8+ is het eveneens uit.

31... ♗xcg2+ 32. ♖f1

Of 32. ♖e1 ♗g1+ 33. ♖d2 ♗xe2+! en wint.

32... ♗f3+ 33. ♖e1

Op 33. ♗f2 is 33... ♗g1+ het snelst.

33... ♗g1+ 34. ♖d2 ♗xe2+

De winnende pointe. Wit geeft het op. 0-1

Een belangrijk aspect van het correspondentieschaak is het inspelen van een actuele variant. Dank zij mijn ervaring in de volgende spannende strijd kon ik later in een partij aan het bord met de Cubaan Cobo (Olympiade, Siegen 1970) een gemakkelijke overwinning boeken.

Hans Bouwmeester-A Navabi (Iran)

E99; 7de Corr Schaakolympiade; 1968;

commentaar: Hans Bouwmeester

1. d4 ♖f6 2. c4 g6 3. ♖c3 ♖g7 4. e4 d6

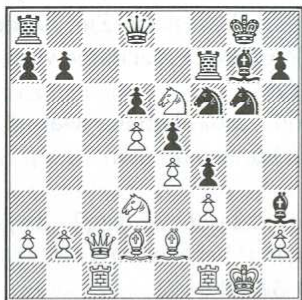
5. ♖e2 0-0 6. ♖f3 e5 7. 0-0 ♖c6 8. d5

♖e7 9. ♖e1 ♖d7 10. ♖d3 f5 11. ♖d2

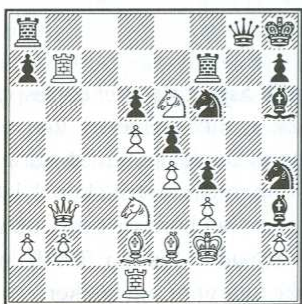
♠f6 12.f3 f4 13.c5 g5 14.♖c1 ♘g6
15.cxd6 cxd6 16.♞b5 ♖f7 17.♗c2 g4
18.♠c7 gxf3 19.gxf3 ♕h3 20.♞e6

Dit was toen een nieuwe zet. Voor een uitgebreide bespreking van de moeilijke opening verwijs ik naar de bekende, recente handboeken.

20...♗d7 21.♖fd1 ♞h4 22.♗b3 ♕h6
dreigt 23...♖f7+

23 ♗f2 ♖h8 24.♖c7 ♗e8 25.♖xb7
♗g8

26.♞e1

Met 26.♖g1 kan wit niet op winst spelen. Er volgt 26...♗xg1+ 27.♞xg1 ♖g8+ 28.♞f2 ♖g2+ 29.♞e1 ♖g1+ 30.♕f1 ♞xf3+ en nu:
A) 31.♞e2 ♕xf1+ 32.♞xf3 ♖xb7 33.♗xb7 ♕xd3 en zwart wint.

B) 31.♞d1 ♖xf1+ 32.♕e1 (32.♞c2 ♕xe6!)
32...♞xe1 33.♞xe1 ♖xb7 34.♗xb7 f3 met
voordeel voor zwart.

C) 31.♞f2? ♖xf1+ 32.♞e2 ♞g1#

26...♖xb7 27.♗xb7 ♖e8 28.♖c1

Biedt onder bepaalde omstandigheden-
kansen via de achterste rij tot tuil te
komen. De volgende zettenreeks was
hier wel ongeveer te voorzien.. 28.♕f1? is
slechts in schijn een verdediging tegen de
zwarte actie op de koningsvleugel;
28...♕g4! is een gemeen antwoord dat ik
bijna over het hoofd had gezien.

28...♞g2 29.♕f1 ♞xe1 30.♖xe1

Niet 30.♕xh3 ♞d3+ of 30.♕e1 ♖b8

30...♖b8

Ik verwachtte hier 30...♕xe6 31.dxe6 ♕g5
32.♖c1 ♕h4+ 33.♞e2 ♗g1 en had hierop
34.♞d3! voorbereid. Wit houdt dan wel
de beste troeven.

31.♗e7 ♕g5 32.♞xg5 ♗xg5

♕h3 kan nog steeds niet worden geno-
men wegens 33...♞e4+.

33.♗xd6 ♖xb2 34.♗d8+ ♞g7 35.♗c7+
♕d7 36.♗c3

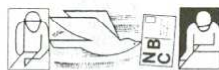
De voornaamste problemen zijn nu wel
overwonnen; het eindspel na 36...♖xa2
37...♖a1 moet op den duur gewonnen
zijn. Met zwarts volgende zet laait de
strijd opnieuw op.

36...♖b6 37.♕c4 ♞h6

De witte koning is op de koningsvleugel
nog niet direct in gevaar. Een mogelijke
variant: 37...♗h4+ 38.♞g1 ♞h5 39.♗xe5+
♞h6 40.d6 en wit wint.

38.♖g1 ♗h5

Bij deze zet begon de partij, die overigens
toch al niet zo vlot verliep, aan een perio-
de van ontstellende lijntrekkerei. Kaarten

raakten weg; aangetekende brieven werden naar Teheran gezonden en tenslotte bemoeiden aanvoerder Perfors en de Zweedse hoofdscheidsrechter Norell zich met het geval. Dat hielp voor eventjes. Overigens is 38...♖h5 wel de beste tegenkans. (Men zie nog: 38...♖h4+ 39.♙g2 ♖h3+ 40.♖h1 ♙h5 41.♙f1 ♙g3+ 42.♙xg3 ♖xf1+ 43.♙g1 ♖h3 44.♙xf4+ en wint.

39.♙g2

Ik verzond deze zet met een kerst- en nieuwjaarsgroet en met een vriendelijk verzoek het speeltempo iets op te voeren.. Het antwoord kwam prompt!

39...♙g4

Navabi schreef bij deze zet enige vleierende woorden over mijn voortreffelijke spel in deze partij. Hij was overtuigd dat ik ook in het vervolg de beste zetten zou vinden en bood daarom remise aan (?!). De tekstzet kwam voor mij onverwacht. Na 39...♙h3+ 40.♖h1 ♙xe4 41.fxe4 ♙g4 42.h3 is de zwarte aanval afgeslagen omdat 42...♙xh3 op 43.♙xf4+ faalt.

40.f×g4

Begeleid door een hoffelijke afwijzing van het remiseenbod.

40...♙xg4

Of 40...♖xg4+ 41.♖h1 ♙b1?! 42.♙xb1 ♙xe4 43.h3 ♖h4 44.♖a3

41.h3

Hij had wellicht gehoopt op 41.♖h3? ♙e3+ 42.♙xe3 ♙g6+ 43.♖g3 fxe3!

41...♙g6 42.♖h1 ♙f2+ 43.♖h2 ♙xg1

Niet 43...♙g4+ 44.♙xg4 en 45.♙e2.

44.♖xg1 ♙xe4

44...♙xh3+ 45.♖f1 is kansloos voor zwart.

45.♖b4!

De winnende zet, omdat nu het schaak op d1 iets uithaalt en wit gereed is voor de tegenaanval met ♖f8+. Een ernstige fout was 45.♖c2? geweest wegens 45...♖g6+ met damewinst of mat! Na 45.♖c1? ♖f3 46.♖e1 ♙g5 heeft zwart niet te onderschatten tegenkansen.

45...♖d1+

Ook 45...♖xh3 46.♖f8+ ♙g6 47.♖g8+ en 48.♙f1 verliest voor zwart. Na 45...♖f3 is 46.♖f8+ ♙g6 47.♖e8+ beslissend.

46.♙e1

Wat heeft het in een correspondentiepartij nu voor zin het antwoord niet gelijk te vermelden? Ik vermoedde dat de Perzische ziekte -het opzettelijk remmen van slechtstaande partijen- zich opnieuw zou openbaren. En jawel hoor! Er moesten wederom aangetekende brieven aan te pas komen.

46...♖d4+

Na twee maanden moeizaam nadenken. Nog enkele varianten:

1) 46...♙h5 47.♙b3 ♖d3 (47...♖f3 48.♙d1) 48.♙d1+ ♙g6 49.♖b3 ♖d4+ 50.♙g2 en wint.

2) 46...♙g6 47.♙f1 ♙g5 (47...♖xd5 48.♙g2 ♖c5+ 49.♖xc5 ♙xc5 50.♙f2) 48.♖d6+ ♖f5 49.♖d7+ ♖e4 50.♙f2 ♙f3+ 51.♙g2 ♙e1+ 52.♖h1 en wint.

3) 46...♙g5 47.♖d6+ ♖h5 48.♖xe5 en wint.

47.♖f1 ♙g6

Na 47...♙g3+ 48.♙xg3 f×g3 49.♖f8+ is dameruïl niet te vermijden. Ook 47...f3 48.♖f8+ ♙g6 49.♙b5 is kansloos.

48.♖b3

48.♖b3 Met als pointe 48...f3 49.♖d3 f2 50.♖xd4 fxe1♖+ 51.♖xe1 exd4 52.♙d3 en

wint. De achtenveertigste zet werd, ook na herhaald aandringen, niet meer door de heer Navabi beantwoord.

Na ongeveer een half jaar verklaarde arbiter Norell de partij voor wit gewonnen. Een roemloos einde van een toch

wel enerverende strijd. 1-0

(In het volgende nummer van Schaakschakeringen zal, als alles goed gaat, een interview verschijnen met Hans Bouwmeester, red.)

Ervaring met de webserver

Wim Velker

Kortgeleden gestart met een toernooi op de webserver van de ICCF. Niet zozeer om een resultaat te boeken, maar meer als proef om te ervaren hoe dat gaat, en hoe het voelt. Ik kan zeggen dat ik het fantastisch vind. Zo een mooi systeem en inderdaad een probleemloze tijdsregistratie. Dit verdient het verder te worden ontwikkeld, waar nog nodig in schaak / IT-technische zin, maar zeer zeker ook in marketing-wise. Het kan een verdere stimulans betekenen voor het correspondentieschaak, ook voor landen die nog geen lid zijn van de ICCF. Ik heb trouwens toch al het idee dat er dankzij e-mail meer spelers zijn uit landen (Brazilië bij voorbeeld) die in het verleden minder goed in internationale toernooien vertegenwoordigd waren.

Misschien is het zinvol te overwegen, maar wellicht dat dat al gebeurt, om een wereldtoernooi te organiseren op de webserver, voor 'iedereen' in de wereld die kan schaken en over een PC beschikt of in een internetcafé terecht kan: je hoeft immers zelf geen PC te hebben!! Het zou een mooie promotie zijn.

Het e-mailschaak kan wat mij betreft worden afgeschaft. Alles kan naar de server. Postschaak -al is het alleen maar vanwege nostalgie, maar ook vanwege de toch wat langere looptijd en dus wat meer 'rust' tussen de zetten- mag van mij nog wel gehandhaafd blijven.

*Uit het archief van Van der Tak
Bram van der Tak stuurde onlangs
een oude partij op, waar hij met
genoegen aan terug dacht. Deze partij
plaatst de redactie met veel genoegen.*

Correspondentieschaak- kampioenschap van Nederland 1971/'72

AC van der Tak

Het correspondentiekampioenschap van Nederland, dat gespeeld werd in 1971/'72 had een uitermate spannend verloop, gezien de onderlinge verschillen. Ik eindigde, samen met KD Mulder van Leens Dijkstra en ED de Waal op de eerste plaats, maar de titel ging naar mij. Mulder van Leens Dijkstra werd tweede, en De Waal derde

AC Van der Tak-A Brouwn

*B15; Correspondentieschaakkampioenschap
van Nederland; 1971/'72; commentaar: AC
van der Tak*

1.e4 g6 2.d4 ♟g7 3.♞c3 c6 4.f4 d5 5.e5
h5 6.♞f3 ♟g4 7.h3 ♟xf3 8.♣xf3 e6
9.♟e3 ♞d7 10.♟d3 h4 11.0-0 ♞h6
12.♟f2 ♞f5 13.♞e2 ♣e7 14.b3 0-0-0
15.c4 ♣b8 16.♞ac1 ♟f8

Tot hier is het de partij Liberson-Smyslov, Tiflis, 1967. Zwart deed daarin 16...f6, maar dat bleek alleen verzwakkend te werken. De tekstzet maakt een merkwaardige indruk, maar van een snelle

weerlegging kan geen sprake zijn. De zwarte stelling is erg stevig en verderop gaat zwart zich nog meer tempoverliezen permitteren.

17.♞c2 ♞c8 18.♞fc1 ♞b6 19.c5 ♞d7
20.b4 ♣a8 21.b5

Vreemd genoeg had ik het slaan van deze pion niet serieus bekeken. Achteraf had ik er spijt van, hier niet 21.a4 te hebben gedaan.

21...cxb5 22.♟xb5 ♞b8 23.♞b2 ♞c6
24.♞cb1 ♣c7 25.♟a4 ♞b8 26.♟xc6
♣xc6 27.♞b6 ♣a4 28.♞c3 ♣a5

Het lijkt vreemd, dat wit hier geen beslis-

sende voortzetting bij de hand zou hebben. Ondanks vele uren analyseren slaagde ik er echter niet in iets te vinden.

Op 29.♖b5 axb6 30.♗e1 gooit 30...♗xd4! roet in het eten. (ook 29...axb6 30.♗c7+ ♖a7 31.♗e1 ♗xd4 32.♖a3 werk niet: 32...♗xc5 33.♗xa5 ♗c2+! en zo voorts.)

Tenslotte dacht ik met de voortzetting 29.♖b5 voordeel te verkrijgen.

29.♖b5 29...axb6 30.♖b3

Ik had deze zet vol vertrouwen weggezonden. Alles wat ik geanalyseerd had, was gunstig voor wit. Op een zaterdagochtend echter, nog half in slaap, be kroop me een onrustig gevoel de volgende diagramstelling

m'n geestesoog te verschijnen en liet zich niet verdringen.

Plotseling vroeg ik me met zorg af, hoe wit eigenlijk op het door mij helemaal niet bekeken 30...♗c8 31.♖a3 ♖a6 moest winnen. Ik probeerde het van me af te zetten en weer in te slapen. Maar dat lukte niet. Op het geklep van de brievenbus spoedde ik me uit bed. Destijds de geconditioneerde reflex van de correspondentieschaker, althans die van mij! Ik constateerde, dat bij de post een kaart van

Brouwn was met zet 30...♗c8 ('en indien 31.♖a3 dan ♖a6')! Dergelijke voorvallen waren me uit geschriften van Prof. Tenhaeff niet onbekend, maar dit was mijn eerste eigen ervaring.

30...♗c8 31.♖a3 ♖a6 32.♖xa6+ bxa6 33.♗c3 bxc5 34.♗xd5 ♖a7

Ook 34...exd5 35.♖xd5+ ♖b8 36.dxc5 moet voordelig voor wit zijn.

35.dxc5 ♗xc5 36.♖b4 ♗d4 37.♖a3 ♖hd8 38.♖xa6+ ♖b8 39.♖f1 ♖d7 40.♖a4 ♖a7 41.♗a6+ ♖b7

41...♖xa6 42.♖xa6 ♖d8 43.♖a5 ♖d5 44.♗xd4 ♗xd4 45.♖b4+ ♖c7 46.♖e7+ ♖d7 47.♖xh4 en zo verder.

42.♗xc5+ ♖xc5 43.♖xa7+ ♖xa7 44.♗xd4

1-0

• Mulder van Leens Dijkstra (2e plaats)

In deze rubriek komt een lid van de NBC over diverse zaken, natuurlijk ook schaakzaken, aan het woord. Het is de bedoeling dat de leden elkaar zo op een ontspannen manier beter leren kennen. Deze keer treffen we in Aan zet: Jacques Vermeulen. Jacques analyseert en commentarieert tegenwoordig onder andere partijen voor Schaakschakeringen.

Aan zet: Jacques Vermeulen

Jelle van den Braak

Jacques heeft drie jaar op de schaakafdeling van boekhandel Van Stockum gewerkt.

'Ik was er boekverkoper, bedrijfsleider, ging over in- en verkoop, administratie, deed kortom alles. Er was een vacature; bovendien kende ik Rogier van Egmond. Zo ben ik er in gerold. Vanwege een hernia, waar ik bij tijd en wijle wel eens hinder van heb vond mijn baas dat hij te veel risico nam als ik in vaste dienst kwam. Omdat mijn contract afgelopen was en niet verlengd werd kwam ik zonder werk.

De schoolopleiding, MAVO, heeft niets met de boekhandel te maken, maar omdat ik schaaktrainer ben en omdat ik veel van schaakboeken afwist kon ik in deze boekhandel goed terecht. Als schaaktrainer heb ik een opleiding bij KNSB gevolgd. Wat is mooier voor een

winkel dan een adviseur die klanten kan vertellen wat zij zouden moeten kopen voor een goede schaaktraining?

Ik heb weinig last van mijn hernia, ik heb er nooit voor hoeven liggen. Ik kan zelfs mijn grootste hobby, dansen, er mee beoefenen. Ik ben topdanser, heb wedstrijden gedanst. Schaken is *bij-hobby*, dansen is de grootste.

Ik heb schaken geleerd van mijn opa. Ik zal toen ongeveer 7 of 8 jaar oud geweest zijn. Ik ben pas echt gaan schaken toen ik 27 was. Na het leren van de basis heb ik dus zo'n twintig jaar nooit meer wat aan schaken gedaan: gebrek aan tijd had ik zelfs als jongetje al.

Toen mijn huwelijk slecht ging, ben ik gaan zoeken om wat te doen. Ik ben niet gelijk op een club gaan schaken, maar

belandde bij het probleemschaak. Ik ben analist. Uitzoeken wat er aan de hand is in een partij vind ik interessanter dan een partij spelen. Dat is met mijn rating te zien: het verschil tussen bord- en correspondentieschaak is erg opvallend. Mijn rating van bordschaak is 1550, die van het correspondentie schaken 2246. Toen er bij de onderbond ratings werden ingesteld werd ik geschaald op 1550 en daar sta ik nog steeds op.

M'n opa had ongeveer 20 schaakboeken, daar zat een probleemboek bij. Ik heb het jammer genoeg niet meer, het was van een bekende schaakcomponist, waarvan ik de naam vergeten ben. Chlubna (een Rus) misschien. Nadat ik me twee jaar verdiept had in probleemschaken, werd ik lid van HSV in Den Haag. Ik heb ooit 2de klas onderbond gespeeld. Dat stelde niet veel voor. Hoewel ik aan bord 1 speelde en veel gewonnen heb. Toch, veel zin had ik er niet in. Ik zat liever aan het bord een stelling te doorgronden. Bij bordschaak heb je meestal gemiddeld

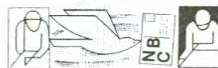
• J. Vermeulen

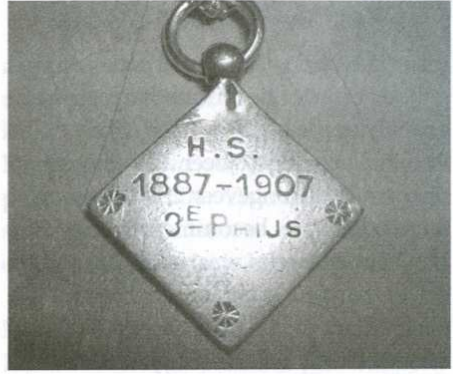
slechts drie minuten en geen drie uur per zet. Het alternatief is natuurlijk correspondentieschaken, waar je rustig drie dagen over een zet mag prakkiseren en dan reken ik de postomlooptijd nog niet eens mee.

In 1978 ben ik lid geworden van de NBC. Ik weet niet meer hoe ik van de NBC hoorde. Misschien heb ik het adres wel van iemand, mijn opa misschien? gekregen.

Ik heb van mijn opa een hangertje gekregen op zijn sterfbed. Hij was toen, in 1981, 101 jaar oud. Ik heb het hangertje omgedaan en draag het altijd. Opa heeft het hangertje gewonnen met het HS-toernooi bij de Haarlemse Schaakclub in 1907. Ik heb geen idee wat voor toernooi het was. Weet een van de lezers dat? Het moet in Haarlem geweest zijn, meer weet ik er niet van.

Ik heb met wisselend resultaat bij vier clubs gespeeld. Eerst bij HSV Den Haag, toen naar MSC in Den Helder. Mijn danspartner woonde daar, daarom ben ik daar naartoe verhuisd. In Den Helder ben ik begonnen met lesgeven aan kinderen. Er was iemand nodig om les te geven aan kinderen en ik dacht, dat lijkt me wel leuk. Na Den Helder ben ik naar Zoetermeer verhuisd en werd lid van Promotie. Ik besteedde er veel meer aandacht aan de jeugd dan dat ik er zelf schaakte. Omdat ik op dinsdag niet meer naar de vereniging kon moest ik uitwijken naar een andere club dat werd Botwinnik waar donderdags gespeeld

- Voorkant en achterkant gekregen hangertje; wie o wie geeft meer achtergrondinformatie?

wordt. Op de club geef ik schaakles. Het enthousiasme van de kinderen is het leukste bij het lesgeven. We hebben ongeveer 60 jeugdleden.

In die tijd heb ik mijn A-licentie schaaktrainer gehaald. Ik geef ook op scholen les en, helemaal privé, aan talentvolle jeugd. Ik heb bij die privé-jeugd een groot talent: Arthur Pijpers. Hij werd al een paar keer Nederlands kampioen; eerst in de leeftijdsgroep tot 7 jaar, daarna tot 8 en de laatste keer tot 10 jaar.

Ik ben twee jaar bondstrainer bij de Haagse Schaakbond geweest. Toen ik bij Van Stockum ging werken had ik daar geen tijd meer voor. Na mijn tijd bij Van Stockum kon ik niet meer terug komen. Jammer.

Ik heb twee boeken geschreven. Dat wil zeggen, de biografie van Euwe in twee delen. Met Euwe zijn 100ste geboortedag was er helemaal geen boek over hem te vinden. Dat vond ik merkwaardig en dacht laat ik dat boek dan maar zelf

schrijven. Dat heb ik gedaan. Het zijn twee delen geworden. Het eerste deel is gepubliceerd, het tweede ligt bij mij nog op de plank. Dat eerste deel heb ik in eigen beheer uitgegeven, voor het tweede deel had ik geen geld meer. Helaas heeft geen enkele uitgever enige interesse. Van deel 1 heb ik nog wat boeken, dus wie wil... Tegenwoordig is het makkelijker boeken in een kleine oplage te laten verschijnen. Je kunt nu vanaf ongeveer 25 exemplaren on demand laten drukken. als ik zou weten dat er interesse is, kan ik wellicht wat exemplaren in druk laten verschijnen.

Ik heb ook een verzameling trainingslessen gemaakt (als aanvulling op de bekende stappenmethode) die op cd-rom zouden kunnen. Misschien dat daar belangstelling voor is. Een cd-rom is tenslotte zo gemaakt en iedereen die aan jeugd of jongeren lesgeeft zou het kunnen gebruiken. Wie advies wil hebben kan het krijgen. Maar aan mijn database komt niemand, daar ben ik heel zuinig op. Die partijen zijn niet te koop of zelfs

maar in te zien. Ik heb wel eens een bod gehad op de becommentarieerde en geanalyseerde partijen. Ik ga er niet op in. In totaal heb ik ongeveer 2,5 miljoen partijen waarvan ongeveer 250000 geanalyseerd en 36000 becommentarieerd zijn. Een hele rijke bron waaruit ik kan putten als ik partijen speel of voorbereid. De analyses uit mijn schaakboeken (600) zijn allemaal in de database ingevoerd.

Op de club speel ik hoofdzakelijk rapidpartijen. Met wit speel ik bij voorkeur 1.e4 als zwart 1...e5 antwoordt zet ik 2.f4. Meestal geef ik mijn paard weg in de opening; mijn genstander is dan in de waan kwaliteit voor te staan, ik heb echter open lijnen en een betere stelling.

Met zwart speel ik op 1.e4 altijd 1...e5. Dan is zet 2 meestal Pf3 waarop ik d5 ant-

woord. Vervolgens geef dan 1 of 2 pionnen weg met zelfde resultaat: de tegenstander denkt dat hij beter staat. Vorig jaar had ik op de club een score van +78%. Dit seizoen zijn we al 4 rondes verder en ik sta nu op +11,5 van de 12. (een remise heb ik moeten toestaan). Dat resultaat heb ik allemaal met die openingen bereikt. Deze speelwijze werkt, althans bij mij. Ik speel principes, geen openingen. Ik hoef nauwelijks te denken vanwege mijn grote ervaring. Dat scheelt op cruciale momenten veel bedenktijd.

Ik ben met correspondentieschaken begonnen in de 3de klasse en ben opgeklimmen tot M-klasse. Mijn rating zal nu wel omhoog gegaan zijn zodat ik misschien aan normtoernooien mee kan doen.

• Foto uit archief van Vermeulen; Bij boekhandel Van Stockum in Den Haag: v.l.n.r. Jan van Reek, Jacques Vermeulen en Spassky.

Favoriete opening bij het correspondentieschaken zijn met wit 1.e4 en dan maakt het niet uit. Met zwart probeer ik tegen 1.e4 Siciliaans Sveshnikov. Tegen 1.d4 speel ik Grünfeld-Indisch. Ik streef altijd naar open lijnen en zwakke velden bij de tegenstander. Daarin verschilt het correspondentieschaken niet met het bord-schaak.

Verder valt er niet veel over te vertellen. Het gaat langzaam. Ik ben vaak drie of vier jaar bezig, als het om postpartijen gaat.

Ik speel alleen tegen buitenlandse spelers. Met buitenlandse post is de omlooptijden altijd langer. In 1995 ben ik begonnen met twee thematoernooien, Kalashnikov en Evansgambiet. Nu pas heb ik de finales winnend afgesloten. Zo lang duurt zo een toernooi dus.

Nu ben ik bezig met een internationale meestergroep en sta nu 11,5 uit 12 met twee nog lopende partijen op winst.

Door mij worden daar geen computers bij gebruikt. Je merkt het meteen als een ander met de computer speelt, dan geeft Fritz altijd hetzelfde antwoord als je tegenstander. Je kunt computerprogramma's wel misleiden. Dat doe ik dan ook graag. Schaakprogramma's houden niet van offeren en ik hou daar wel van.

Mijn tegenstander denkt na een offer, als hij zijn Fritz voor hem laat spelen, dat hij beter staat. Maar als de zettenreeks, die volgt op mijn offer, voorbij is, blijkt in de

regel toch dat mijn stelling beter is. Ik sta actiever en heb meer open lijnen.

In 2001 heb ik meegedaan aan een Nederlands toernooi, het e-mail kampioenschap, KE04. Daarin had ik een score van 50%. Dat was wel leuk, het is een bevestiging, dat je het wel kunt.

Mijn schaakfavorieten zijn Mikhail Tal en Rashid Nezhmetdinov. Die offerden veel. Ik heb alle partijen van Tal geanalyseerd. Hij schwindelde wel eens in zijn partijen. Deed zetten die misschien objectief niet door de beugel konden, hij won er mee omdat zijn tegenstanders in verwarring werden gebracht. Prachtig! Met correspondentieschaken is schwindelen lastiger, omdat de tegenstander veel meer tijd kan nemen stellingen te analyseren dan bij bordschaken.'

**Jacques Vermeulen (2000) -
H Wunderlich (2100)**

C80; corr corr; 1993;

commentaar: Jacques Vermeulen

1.e4 e5 2.♘f3 ♙c6 3.♙b5 a6 4.♙a4
♙f6 5.0-0 ♙xe4

De Open Spaanse verdediging. Wit geeft een pion om zijn ontwikkeling met tempowinst te kunnen uitvoeren.

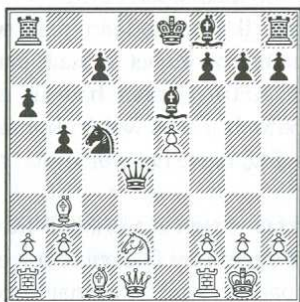
6.d4 b5 7.♙b3 d5 8.dxe5 ♙e6 9.♙bd2
♙c5 10.c3 d4

Zwart wil de sterke witte koningsloper ruilen, maar hij had het beter gelijk kunnen doen.

10...♙xb3 11.♙xb3 ♙e7 12.♙bd4 ♙xd4
13.cxd4 c5 Speelt zijn achtergebleven pion op. 14.dxc5 ♙xc5 15.♙e3 en zo heeft zwart het looperpaar met gelijk spel.

11. ♖×d4 ♗×d4 12. c×d4 ♔×d4

13. ♗×e6

Maar het is niet zwart die de ruil aangaat.

13... ♖×e6 14. ♖e1

A) 14. ♗f3 ♗d8 15. a4 ♗b4 16. axb5 axb5 17. ♗c6+ ♗d7 18. ♗xd7+ ♗xd7 19. ♗a8+ ♗d8 20. ♗xd8+ ♗xd8 21. ♖e4 Ke7 22. ♗e3 ♗d8 0-1 Van den Doel, E - Gyimesi, Z / Zagan 1997;

B) 14. ♗c2 ♗c5 15. ♗e4 ♗d8 16. a4 ♗d5 17. ♗xd5 ♗xd5 18. axb5 axb5 19. ♗a8+ ♖d8 20. ♖e4 ♗xe5 21. ♗d1 ♗e7 22. f3 0-0 1/2-1/2 Tsaturian, V - Abramjan, A / corr 1982.

14... ♗d5

Zwart wil de druk op de witte stelling vergroten met deze voorbereidende zet. Hij wil het paard naar f4 brengen.

15. ♖e4

Wit staat hier voor een tweesprong. Plan A houdt in: De pion op e5 behouden, die later nuttig kan zijn bij een koningsaanval, of plan B: Zwart belemmeren met het opspelen van zijn achtergebleven c-pion en de zwarte dreiging op de koningsvleugel indammen.

15... ♗c6

Zwart wil de dames niet ruilen. Toch is

het beter om het wel te doen:

A) 15... ♗xd1 16. ♗xd1 ♖c5 17. ♖c3 ♗d8 18. ♗xd8+ ♗xd8 19. ♗g5+ ♗e7 20. ♗d1+ ♖d7+ /= met goede kansen voor wit;

B) 15... ♗xe5?! zwart opent de e-lijn en dat loopt verkeerd af. Het zwarte paard mag nu niet spelen. 16. f4 ♗c5+ 17. ♗h1 ♗d4 18. ♗f3 (Minder sterk is 18. ♗xd4 ♗xd4 19. f5 0-0 20. fxe6) 18... ♗b4 19. ♗d1 ♗a7 20. ♗e3 ♗b8 21. f5 en wit wint.

16. ♗d2

Goede mogelijkheden zijn:

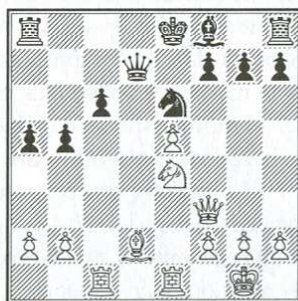
A) 16. ♗g4 ♗d8 17. ♗e3 ♗c2 18. b3 ♗e7 19. h4 0-0 20. ♗h6 ♗b4±;

B) 16. ♗f3 0-0-0 17. ♗d2 ♗d7 18. ♗ac1 ♗d5 19. ♗c3±.

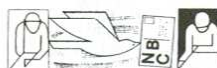
16... a5!?

Beter mogelijkheden biedt 16... ♗d8 17. a4 (17. ♗f3 ♗a8 18. a4 b4 19. ♗e3 ♗e7 20. ♗ac1 ♗f8 21. ♖c5±) 17... b4 18. ♗c1 ♗c5 19. ♖xc5 ♖xc5 20. e6± maar ook dan heeft wit de beste kansen. Een alternatief is 16... ♗e7!? 17. ♗c1 ♗d5 18. ♗f3 ♗f8 19. ♗c3+ /=.

17. ♗c1 ♗d7 18. ♗f3 c6

Wit heeft de keus uit twee torens om de d-lijn te bezetten. Moet hij daar de c- of de e-toren voor gebruiken? Als we kijken wat de torens doen kunnen we een plan

opstarten. De c-toren heeft een half-open lijn en bedreigt de zwakke c-pion. De e-toren heeft een half-open lijn en kijkt naar de nog niet gerokeerde zwarte koning. Welke is nu beter? Wit kiest voor de c-toren om dat de druk op de zwarte koning zwart meer problemen oplevert dan druk op de zwakke c-pion, want dan zwart nog tegenspel creeren.

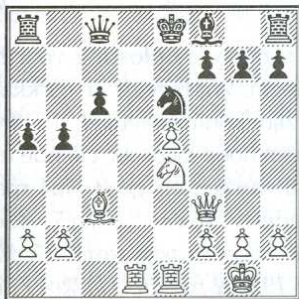
19. ♖cd1 ♗c7

A) 19... ♗d4 20. ♖h5 ♗e6 21. ♗xa5 ♗c8 22. ♗d6+ ♗xd6 23. exd6 0-0 24. d7 De koning is in veiligheid gebracht, maar de e-pion van wit is nu wel heel erg sterk geworden.;

B) 19... ♗e7 20. ♗b4 ♗c7 21. ♗d6 ♗b6 22. ♗xe7 ♗xe7 23. ♗d6 ♗hf8 24. ♗f5+±.

20. ♗c3 ♗c8

Er lijkt nog niet veel aan de hand, maar wit begint nu aan zijn winnende combinatie.

A) 20... ♗d8 Ook deze zet geeft wit de beste kansen 21. ♗xd8+ ♗xd8 22. ♗d1+ ♗e7 23. ♗d6 ♗d8 24. e6 f6 25. ♗xb5 (25. ♖h5 g6 26. ♗xf6+ ♗xf6 27. ♖f3+ ♗e7 28. ♖f4 ♖b8 29. ♗f5+ gxf5 30. ♖xb8 ♗xe6+-) 25... cxb5 26. ♗d7+ ♖xd7 27. exd7 ♗xd7 28. ♗xa5+-;

B) 20... ♖b7 21. b3 ♗e7 22. ♗d6+ ♗xd6 23. ♗xd6 0-0 24. ♖xc6 ♖xc6 25. ♗xc6±.

21. ♗d6

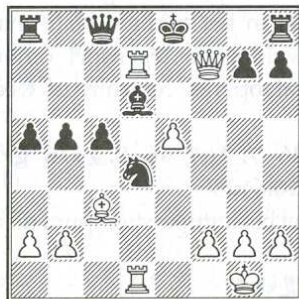
De toren mag niet genomen worden wegens dameverlies.

Minder goed is 21. ♗e3?! c5 22. ♗d6+ ♗xd6 23. exd6 0-0 24. d7 ♖c7 25. ♗e5 ♖b6 26. ♗d6 ♖d8 27. ♖f5+ /=.

21... ♗a6

Gedwongen.

21...c5 geeft wit een sterke aanval 22. ♗ed1 ♗e7 23. ♗d7 ♗d4? (23... ♗f8 24. ♗d6+ ♗xd6 25. ♗1xd6 b4 26. ♗d2 c4 27. ♖d5+-) 24. ♗d6+ ♗xd6 25. ♖xf7

Analysstelling na 25. ♖xf7

Zwarts beste verdediging bestaat in 21... ♗e7 Zwart kan de c-pion niet meer verdedigen. 22. ♗xc6 ♖b8 23. ♗d6+ ♗xd6 24. exd6 0-0 25. ♖d5±.

22. ♗ed1 ♖a8??

Zwart staat volkomen machteloos en begaat de beslissende fout. Het enige redelijke wat hij kan doen is 22... ♗e7 23. b3 Om de witte loper een vluchtveld te geven na 23...b4. 23...c5 24. ♗xa6 ♖xa6 25. ♗d6+ ♗xd6 26. ♗xd6 ♖c8 27. ♗xa5 maar ook dan staat wit duidelijk beter.

23. ♖f6+

23...gxf6 24. ♜xe6+ ♙e7 25. ♜xe7+ Kxe7 en mat in 5 zetten.

1-0

A Mueller (2262) -

Jacques Vermeulen (2246)

B33; corr corr; 2003;

commentaar: Jacques Vermeulen

1.e4 c5 2. ♖f3 ♘c6 3.d4 cxd4 4. ♙xd4 ♘f6 5. ♘c3 e5

De Sveshnikov. Een systeem in het Siciliaans dat mijn voorkeur verdient. Zwart krijgt een open stelling waarin zijn koning vaak in het midden blijft, maar het geeft voldoende tegenspel om de witte aanval op het centrum te weerstaan.

6. ♖db5 d6 7. ♙g5 a6 8. ♙xf6 gxf6 9. ♘a3 b5 10. ♙d5

Wit heeft het belangrijke steunpunt d5 nu bezet.

10...f5 11. ♙xb5

De offervariant welke wit een sterke druk op de zwarte koning in het midden verschaft

11...axb5 12. ♙xb5 ♜a4

Deze zet werd geïntroduceerd door Gorenlov en was direct populair.

13.b4

De bedoeling is ofwel aanvalslijnen openen, of ♜a4 degraderen. Andere mogelijkheden zijn: 13.f3 ♜a5+ (13...♜g8) 14.c3 ♜d8 15.b3 ♜xa2 16. ♜xa2 ♜xa2 17.0-0=+/; 13. ♘bc7+!? ♜d7 14.0-0=.

13... ♜xb4

13... ♙g7 14.c3 ♜a7 15. ♙xa7 ♙xa7 16. ♜a4+ ♜d7 17. ♜xd7+ ♙xd7 18.a4 ♘c6 19.a5 ♘e7 20. ♘b6 ♙c6 21.a6 ♜d8 22.a7 ♜c7 23.a8 ♜ 1-0 Tan, M - Hoeksema, E / Dieren 2003 (31);

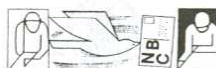
Of 13... ♜h4 14.0-0 ♜g8

A) Na 15. ♘bc7+ hoeft de zwarte koning niet per se naar het slechte veld d7. 15... ♜d8 16.c3 f4 17. ♜xa4 ♜xg2+ 18. ♜xg2 ♜g4+ 19. ♜h1 ♜f3+ met eeuwig schaak.

B) Beter is direct 15.c3 f4 16. ♜h1 (16.f3? ♙h3 17. ♜f2 ♜xf2+ 18. ♜xf2 ♜xg2+ 19. ♜e1+ en zwart wint met rente de dame terug. Zwart heeft weer eeuwig schaak na 16. ♜xa4 ♜xg2+=) 16... ♜d8 17. ♘b6 ♙h3 18.gxh3 ♜a6 19. ♘c4 ♜xh3 20. ♜g1± met goed spel voor wit.

C) 15.f4 Een radicale oplossing voor het witte probleem. Wit bereidt de blokkade voor van zijn koningsvleugel. 15... ♜d8 Voorkomt een hoop tactische ellende met paardschaak-vorken en geeft ♜a4 meer mogelijkheden. 16.c3 (16.fxe5 ♘xe5 17. ♜d4 en er is gevaar voor zwart. 17... ♜a6 18. ♜c3 ♜c6 19. ♜d2 fxe4 20. ♙d4 ♜c4 21.c3+) 16... ♜a6 Nu staat zwart tamelijk veilig. 17.a4 (17.exf5!? ♙xf5 18. ♘e3=) 17...fxe4/+ 18.f5?! ♙b7

CI) Van 19. ♘bc7 heeft zwart weinig last 19... ♘e7 (19... ♜a7 20. ♘b5 ♜a8 21. ♜e1 ♜xe1 22. ♜fxe1 ♙a7+) 20.b5 ♙xd5 21. ♙xd5 e3 22.bxa6 ♜e4+/+ (22... ♙xa6 23. ♜b1 ♜c8 24.a5±)

C2) 19.♖a2 19...e3 (19...♘d4 20.cxd4 ♗xd5 21.dxe5 ♗xa2 22.♖c2-/+) 20.♗xe3 ♖e4 21.♖e1 (21.♖e2 ♘d4 22.cxd4 ♗h6-/+) 21...♗xb4! 22.cxb4 0-1 Shirov, A - Kasparov, G / Linares 2002 (28); 13...♗xb4 14.♗bc7+ ♖d7 15.c3+/=.

14.♗bc7+

14.♗xb4 ♗xb4 15.0-0 (15.c3 ♗c6 16.♖d5 ♗b7 17.exf5 ♘a5 18.♖d3 d5 19.0-0 ♗g7 20.a4 0-0 21.♖fe1 ♗c4 22.♗a3 ♗d6 23.♖ab1 0-1 Zauner, J-Cuadrado, G/Germany 2001 (39)) 15...♗e7 16.♖d2 ♗c6 17.exf5 ♗xf5 18.c3 ♖g8 19.♖h1 ♖g6 20.a4 ♖f8 21.c4 ♗a5 22.♖e2 ♗e6 23.♖ac1 ♖g4 24.c5 dxc5 1/2-1/2 Hansen, A - Struch, T / Copenhagen 2003 (31).

14...♖d7 15.0-0

Het is belangrijk de koning zo snel mogelijk in veiligheid te brengen.

Na 15.♖h5 ♖xe4+ 16.♖f1 ♗e7 (of 16...♖h4 17.♖xf7+ ♗e7) gaat de witte aanval niet verder: 17.♖xf7 ♖c6 18.♖b1 (18.♖f6 ♖g8 19.♖b1 ♖g6 20.♖b6+ ♖c5 21.♖b5+ ♖c6 22.♖b6+ ♖c5 1/2-1/2 Sigalas, F-Skourtis, E / Halkidiki 2002 (22)) 18...♗xd5 19.♗xd5 ♗a6+ 20.♖g1 ♖a5 21.h3 ♖e1+ 22.♖h2 ♖xb1 23.♖xb1 1/2-1/2 Litwak, A - Hilmer, F / Dortmund 2000 (47); 15.♗xb4 ♖xc7 16.♗d5 ♖a5+ 17.c3 fxe4-/+

15...♖xe4

Sveshnikov geeft in zijn boek *The Sicilian Pelikan* slechts een partij met

A) 15...♖g8

Aa) Neverov geeft in zijn boek 'New ideas in the Sveshnikov Sicilian' aan dat na 16.♖h5 zwart haast wel genoodzaakt is zijn dame te geven met 16...♗e7 (16...♖g5 17.♖xf7+ ♗e7 18.♖xf5+ ♖xf5 19.exf5 ♖bg4 20.g3 ♗d4 21.a4 ♗d8 22.f3

♖4g5 23.♗b5 ♖xf5 24.♗xd4 exd4 25.♗b4 Bb7 26.♖a3 0-1 Scharft, J-Lukov, A/corr 2001 (50)) 17.♖xf7 ♖xc7 18.♗xc7 ♖xc7 en er is een uiterst moeilijke stelling ontstaan. Na 19.exf5 ♗xf5 20.a3 ♖bg4 21.g3 ♖4g7 22.♖b3 staat wit duidelijk beter.

Ab) 16.♗xb4 ♗xb4 17.♗d5 ♗xd5 18.♖xd5 ♖e7 19.♖ab1 ♗e6 20.♖b7+ ♖f6 21.f4 ♖g7?! 22.♖bd1 fxe4 23.♖h1 ♖h8 24.♖xe4 ♖c7 25.fxe5 dxe5 26.c4 f5 en zwart won in Vitolinsh-Kishniev, Yurmala 1981. Neverov geeft ook aan dat 15...♖b7 aandacht verdient. Na 16.♖h5 ♖xc7 17.♖xf7+ ♗e7

Ab-1) Of 18.♗b6+ ♖c6 19.♖ab1 ♗a6 (19...d5 20.♖f6+ ♖d6 21.♖xh8 ♗g6 22.♖g8 ♖g7 23.♖xd5+ met iets beter spel voor wit.) 20.♖b3 fxe4 21.♖fd1 met iets beter spel voor wit.

Ab-2) 18.♗f6+ ♖c6 19.♖ab1 d5 20.c4 d4 21.c5 ♖b7 22.♗e8 ♖g8 23.♖c4 ♖a5 (Beter lijkt 23...♖xb1 24.♖xb1 en dan pas 24...♖a5 25.g3 ♗g7 26.♖f7 ♖xc5 en zwart staat beter.) 24.♖b6+ ♖xb6 25.cxb6+ ♗xb6 26.♖b1+ Ka7 heeft zwart de aanval afgeslagen en staat ongeveer gelijk. Meister-Kharlov, USSR 1990.

B) In de partij Vitolinsh-Cherniaev, Kherson 1990, speelde zwart 15...♖g5 Deze zet houdt de witte dame van h5 en geeft zwart de mogelijkheid van een koningsaanval. 16.♗xb4 ♗xb4 17.♖b1 ♖g8 18.g3 ♖xc7 19.♗xb4 Een zeer moeilijke stelling is op het bord gekomen. Zwart heeft twee lopers voor een toren en pion en een mogelijke koningsaanval. 19...♖d7 Zwart brengt eerst zijn koning in veiligheid. (Mogelijk is ook het scherpe 19...fxe4 maar dat geeft wit ook kansen. 20.a4)

20.c4 f4 21.c5 ♖e6 22.cxd6 ♜f6 (Sterker lijkt 22...♗xd6 23.♚c4+ ♜e7) 23.♚fd1 Verliest een tempo. 23...♗e6 24.a4 h5 en wit staat beter.

C) 15...♗h4 16.♞xb4 ♞xb4 17.c3 ♜xc7 18.cxb4 ♗xe4 19.♙e1 ♗b7 20.♙c1+ ♜b8 21.b5 ♚g8 22.g3 ♚g4 23.a4 ♚d4 24.♚c2 ♗h6 1/2-1/2 Le Dinh,T-Nguyen Hoai Nam/Hanoi 2002 (32)]

16♗h5 ♗h4

A) Niet goed is 16...♞e7 volgens Schwartz in zijn boek *Sizilianisch mite5*. Na 17.♗xf7 ♜c6 18.♚ab1 staat zwart toch niet erg slecht. (18.c4 ♗d7 19.♚ab1 ♗xc7 20.♞xc7 ♜xc7 21.♚fd1 ♚g4 22.c5 dxc5 23.♗f6 ♚g6 24.♗xh8 1-0 Van den Bussche,T-Hammond,A/Hyerois 2001 (24)) 18...♞xd5 19.♞xd5 ♗d7 20.♗f6 ♚g8 21.♚fd1 ♗g7 22.g3 ♗xf6 23.♞xf6 ♚g7; B) 16...♞d4 17.c3 ♞e2+ 18.♜h1 ♜c6 19.♚fb1 ♗h4 20.♚b6+ ♜c5 21.♗f3 ♗xh2+ 22.♞xh2 ♚h4+ 23.♗h3 ♚xh3+ 24.gxh3 ♞f4 25.♚b8 ♗g7 26.♚b5+ ♜c6 27.♚b6+ ♜d7 28.a4 1-0 Efendiyev,E-Mason,I/corr 2001 (33)]

17.♗xf7+

17.♗xf5+ ♜d8 18.♗xf7 ♗e7 19.♞xe7 ♞xe7 20.♞b5 ♚g8 21.g3 ♗h3 22.♚fd1

♗b7 23.♚xd6+ ♜c8 24.♞a7+ ♜b8 0-1 Funke,K-Wegener,M/Dortmund 2001 (30)] 17...♗e7 18.g3 (18.♞e6 ♞d8 19.♞xd8 ♚f8 20.♗xe7+=/+).

18...♚g4

Minder juist is 18...♗g5 19.♞e6 ♞d8 20.♞xd8 ♜xd8 21.h4 ♚xh4 22.♞xe7 ♗xe7 23.♗xe7+ ♜xe7 24.gxh4 en wit heeft met de twee torens meer kansen in het eindspel.; Niet goed is 18...♚f8? 19.♗e6+ ♜d8 20.gxh4 ♗xe6 21.♞xe6+ ♜e8 22.♞xf8 ♜xf8 en wit staat duidelijk beter.

19.♞e6

A) 19.♜h1 ♗h6 20.♗xf5+ ♜d8 21.♗d3 ♞b4 (21...♚g5) 22.♞xb4 ♚xb4 23.♚c3 ♗b7+ 24.f3 ♚b6 25.♚ab1 ♗h3 26.♚fd1 ♚f8 27.♞e6+ 0-1 Stroher,R-Chiesa,D/corr 1982 (31)(27.♞e6+ ♗xe6 28.♗a5 ♗xf3+ 29.♜g1 ♗xd1 30.♗xb6+ ♜e8 31.♚xd1 ♗xa2 0-1 Stroher,R-Chiesa,D/corr 1982 (31));

B) 19.♗xf5+ ♜d8 20.♗d3 (20.♗f3) 20...♞d4 21.c3 ♗h3 22.cxd4 ♚h4 23.♚fb1 ♗xh2+ 24.♜f1 ♚xd4 (24...♚f8 25.♞e6+ ♗xe6 26.♚b8+ ♗c8 27.♚xc8+ ♜xc8) 25.♞e6+= ♜d7 26.♞xd4 ♗h1+.

19...♞b4

19...♞d8? 20.♞b6+ ♜c6 21.♞xd8+ ♜xb6 22.♚ab1+ ♜c7 23.♞e6+ ♜d7 24.♚fd1 ♚hg8 25.♚d3 ♗f6 26.♞c5+ ♜c7 27.♗b3 Kd8+.

20.c4

20.♞xb4 ♗h6 21.♞c7 ♚f8 22.♗b3 ♜xc7 23.♞d5+ ♜d7 24.♞b6+ ♜d8 25.♞xc8 ♜xc8 26.a4 f4+.

20...♞xd5

20...f4 21.♞c5+ (21.♚ac1 fxxg3 22.fxxg3 ♚xg3+ 23.hxxg3 ♗xg3+ 24.♜h1 ♗h3+ 25.♜g1 ♗xe6=) 21...♜d8 22.♞xb4 fxxg3

23.fxg3 ♖xg3+ 24.hxg3 ♗xg3+ 25.♖h1 ♗h4+ 26.♖g1 ♗g3+ 27.♖h1 ♗h4+ 28.♖g1=.

21.cxd5 ♗f6 22.♖fc1

22.♖ac1 ♗xf7 23.♖c7+ ♖e8 24.♖xc8+ ♗d8 25.♖xd8+ ♖e7 26.♖xh8 ♖g8 27.♖xg8 ♗xg8 28.♖c1 ♗b8-/+]

22...♗xf7 23.♖c7+ ♖e8 24.♖xc8+ ♗d8 25.♖xd8+ ♖e7 26.♖xh8 ♖g8 27.♖xg8 ♗xg8 28.♖c1 f4

28...♗b8 29.♖c7+ (29.h3 ♖f6 30.♗c7 ♗b2 31.♖c6) 29...♗f6 30.♖xh7 ♗b1+ 31.♖g2 ♗e4+ 32.♖g1 ♗xd5 33.♖h6+ ♖e7-+.

29.a4

29.♖c7+ ♖f6 30.♖d7 f3 31.h4 ♗c8 32.♖c7 ♗a6 33.♖c3 ♗e2 34.♖e3 ♗d1+ 35.♖h2 ♗xd5-+.

29...♗a8

Minder goed is 29...f3 omdat wit dan met zijn h-pion terrein kan winnen.

30.h4 ♗a8 31.♗g5 ♗xa4 32.♗xh7 ♗d4 33.♖c7+ ♖d8 34.♖c1 ♗d2 35.♖f1 ♗xd5 36.♗g5 Ke7-+.

30.♖c7+

30.♗g5 ♗xd5 (30...♗xa4 31.♗xh7 ♗a3 32.♖c7+ ♖d8 33.♖f7 f3-+) 31.♗xh7 ♗d2 32.♖f1 fxg3.

30...♗f6 31.♖xh7 ♗xa4

31...♗xd5 32.♖h6+ ♖f5 33.gxf4 ♗d1+ 34.♖g2 exf4 35.f3 ♗c2+ 36.♖h3 ♗f2-+.

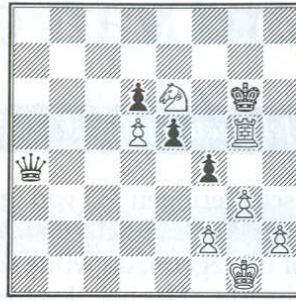
32.♖h6+ ♖f5 33.♖h5+

33.gxf4 ♗d1+ 34.♖g2 ♗xd5+ 35.♖g3 ♗d1 36.h3 ♗g1+ 37.♖f3 e4+ 38.♖e2 ♗a1 39.♗f8-+.

33...♖g6

33...♖g4 34.♖h4+ ♖f3 35.♗g5+ ♖e2 36.♖g2 ♗d1 37.gxf4 ♗f1+ 38.♖g3 ♗xf2+ 39.♖g4 ♗xf4+ 40.♖h5 ♗f2-+

34.♖g5+

34...♖f6

Minder goed is 34...♖h6 35.h4 (35.h3) 35...fxg3 36.fxg3 ♗d1+ 37.♖h2 ♗d2+ 38.♖g1 ♗xd5 39.♗f8 ♗c5+ 40.♖h1 ♗c6+ 41.♖h2 ♗c2+=.

35.h4 ♗d1+ 36.♖h2 ♗f3 37.h5

37.gxf4 ♗xf2+ 38.♖g2 ♗xh4+ 39.♖g1 e4 40.♗d4 ♖e1-+.

37...♗xf2+ 38.♖h3 ♗f1+

38...♗f3 39.♖h4 (39.♖g6+) 39...♗h1+ 40.♖g4 ♗d1+ 41.♖h4 f3 42.♖g6+ ♖f5 43.g4+ ♖e4 44.♖f6 ♖e1+ 45.♖g5 f2-+.

39.♖h2 [39.♖h4 f3 40.♖g6+ ♖f5 41.g4+ ♖e4 42.♖f6 ♖xd5] **39...f3 40.♖g6+ ♖f5 41.g4+ ♖e4 42.♖g3 ♗e1+**

42...♗g2+ 43.♖h4 f2 44.♖f6 f1♗ 45.♖xf1 ♗xf1 46.h6 ♗f6+ 47.♖h5 ♗xd5 48.♗g5 e4 49.♗h3 e3 50.♗g1 ♗f1 51.h7 ♗xg1 52.♖g6 ♗a1 53.♖f5 e2 54.♖g6 e1♗ 55.♖f7 ♖e6+ 56.♖f8 ♗af6#.

43.♖h3 f2 (43...♗h1+ 44.♖g3 ♗g2+ 45.♖h4 f2 46.♖f6 f1♗ 47.♖xf1 ♗xf1 48.♗g5+ ♗xd5 49.h6 e4 50.h7 e3 51.h8♗ ♖e1+ 52.♖h3 ♗h1+ 53.♖g3 ♗xh8).

44.♖f6 ♖xd5

44...f1♗+ 45.♖xf1 ♗xf1+ 46.♖h4 ♗f6+ 47.♖g3 ♖xd5 48.g5 ♗xe6.

45.♗c7+ ♖e4 46.h6 f1♗+

0-1

Bram van der Tak

Jelle van den Braak

In Schaakschakeringen 355 van februari 2002 lezen we in *Aan zet* 'Mostert wist dat Bram schaakstukjes schreef en vroeg op een gegeven moment of hij regelmatig wilde schrijven in Schaakschakeringen over de openingstheorie. "Dat heb ik gedaan, ben het blijven doen en doe het nog steeds. Ik schrijf nu al ruim 30 jaar voor Schaakschakeringen. Ik ben niet van plan er mee te stoppen, maar misschien wil iemand het van me overnemen. Mijn energie loopt terug en ik vind, dat na zo een tijd een ander het, zou mogen doen. Ik ben ook een beetje bang dat ik mezelf ga herhalen, dat het wat zeurderig wordt." Naar aanleiding van de stukjes die Bram schrijft zijn de boeken als het ware ontstaan. Ze worden op dezelfde manier geschreven ven als de stukjes in Schaakschakeringen.'

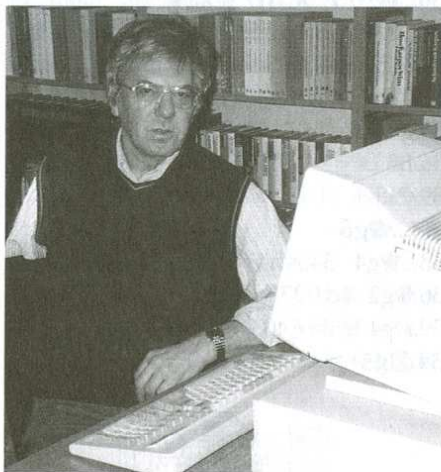
Het was te verwachten. dat het eens komen zou: Bram van der Tak heeft te kennen gegeven te willen stoppen met zijn bijdragen voor Schaakschakeringen. Te hooi en te gras kunnen we misschien nog een artikel verwachten, maar zijn regelmatige artikelen die in elk nummer stonden zullen we moeten missen.

Jaques Vermeulen heeft zich bereid verklaard artikelen over de te spelen thematoernooipartijen te schrijven. U bent zijn naam inmiddels al regelmatig tegengekomen. Aan Bram zijn verlangens dat iemand zijn werk voor ons schaakblad overneemt is voldaan. Maar zeurderig is hij volgens de redactie nooit geweest.

Wie Bram zijn stukjes wil lezen en herlezen kan natuurlijk oude Schaakschakeringen opslaan, maar kan natuurlijk ook Bram zijn schaakboeken kopen en raadplegen.

Zoals gezegd kunt u Bram zijn naam nog een enkele keer tegenkomen zoals bij voorbeeldpartijen van thematoernooien. Het betreft dan meestal een artikel, dat ook in boekvorm verschenen is. Ter afsluiting van Bram nu zijn laatste bijdragen aan Schaakschakeringen.

Bram, bedankt voor alles wat je in Schaakschakeringen schreef!

Siciliaans-Sveshnikov-variant met 7. a4 (1)

AC van der Tak

Na

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 cxd4 4.♗xd4
♙f6 5.♙c3 e5 6.♗db5 d6

is 7.♗g5 a6 8.♗a3 het meest gebruikelijke
vervolg, maar wit heeft ook andere
mogelijkheden. Zo werd in een recente
Roemeense correspondentiepartij

7.a4

gespeeld. Op basis van die partij geeft dit
artikel een samenvatting van een van de
subvarianten.

7...a6 8.♗a3 ♗e6 9.♗g5 ♖c8

In Informator 84 wordt 9.♗g5 van de
kwalificatie?! voorzien; na 9...♗b6! zou
zwart iets beter staan. Is dat waar? In het
volgend artikel kom ik er op terug.

10.♗c4

Alternatieven zijn 10.♗xf6 ♗xf6 11.♗c4
en het onmiddellijke 10.♗c4.

10...♗d4

Hier is ook 10...♗b4!? gespeeld. Zwart is
waarschijnlijk OK, bij voorbeeld: 11.♗e3
♗e7 12.♗e2 0-0 13.0-0 h6 14.♗xf6 ♗xf6
15.♗cd5 remise, Geller-Sveshnikov,
Zonaal toernooi Erevan 1982.

11.♗xf6

Alternatieven zijn:

1) 11.♗e3 ♗e7 en nu:

1a) 12.♗d3 0-0 13.0-0 ♗d7 14.♗xe7 ♗xe7
15.♗e2 (Hier kan 15.♗cd5!? sterker zijn)
15...♗c6 met ongeveer gelijk spel, Wik-
ström - Forsson, correspondentie 1978,
kampioenschap van Zweden.

1b) 12.♗xf6 ♗xf6 13.♗d3 ♗g5 14.♗ed5 0-
0 15.0-0 g6 16.f4 exf4 17.♗xa6?! (Veiliger
was 17.♗h1) 17...♗xc2 18.♗xb7 ♖xc3
19.bxc3 ♗xa1 20.♗c6? ♗c8 21.♗b5 ♗c5+
22.♗h1 f5 21.♗xa1 fxe4 met winnend spel
voor zwart, Jongman-Schoemaker, corre-
spondentie 1980/1981, K-9.

2) 11.♗d5 ♗e7 (Na 11...♗xd5 12.exd5 h6
13.♗xf6 ♗xf6 14.c3 ♗f5 15.a5 stond wit
iets beter, Kupreichik-Zapolskis, Tmava
199) en nu:

2a) 12.♗xe7 ♗xe7 13.♗e3 ♗a5+ 14.♗d2
♗xd2+ 15.♗xd2 h6 met gelijk spel,
Mitrovic-Milanovic, Belgrado 1998.

2b) 12.♗xf6 ♗xf6 13.c3 ♗xd5 14.exd5 ♗f5
15.a5 0-0 16.♖a4 (Of 16.♗g4 ♗e7 17.♗b6
♖c7 18.♗e2 remise, Morrison-Shibut,
Washington 1998, hoewel wit iets beter
zal staan) 16...♖c5 17.♗e2 e4 18.0-0 ♖e8
19.♖b4 ♗c7 20.♗a4 ♖e7 21.♗b6 e3
22.♗d3 exf2+ 23.♗xf2 ♖e1+ 24.♗f1 ♗h6
25.♖e4 (Computer FRITZ geeft hier
25.♗xf6!? gxf6 26.♖h4) 25...♖xe4 26.♗xe4

♙e5 27.♖c4 (Veiliger lijkt 27.♗a4!?, wit staat dan wat beter) 27...f5 28.♗d3, Yaremko-Pankov, correspondentie 1990/1991. Zwart had nu 28...♗g4!? kunnen spelen, bij voorbeeld: 29.♗f3 ♙xh2+ 30.♖h1 g6 31.b4 ♗g7! 32.♗d2 (Slecht is 32.bxc5? wegens 32...♗h6 en zo voorts) 32...♗c8 met onduidelijk spel. In plaats daarvan deed zwart 28...♙f6?!, maar de partij werd uiteindelijk toch remise.

11...gxf6!?

De boeken geven hier 11...♗xf6, maar het is de vraag of dat een betere zet is: 12.♖e3 d5!? 13.exd5 ♙b4 en nu:

1) 14.♙c4 ♙f5 15.0-0 ♙g6 en zwart had compensatie voor zijn pion, Savon-Tseshkovsky, Sochi 1975.

2) 14.♙d3!? ♗xc3?! (Na 14...♙d7 15.0-0 ♙xc3 16.bxc3 ♗xc3 17.♗b1 lijkt wit wat beter te staan) 15.bxc3 ♙xc3+ 16.♗f1 ♙d7 17.♗b1 0-0 18.♗xb7 ♙xa4 19.g3 en zwart had niet geheel voldoende compensatie voor de geofferde kwaliteit, Velikov-Semkov, Sofia 1976.

12.♖e3

Wit kan ook 12.♖d5 proberen. In de partij Gaisin-Frolianov, St.Petersburg 2002, volgde: 12...♙xd5?! 13.exd5 b5 14.axb5 axb5 15.♖e3 b4 16.♗xd4 (Een grappige zet, maar nauwkeuriger was 16.c3!, bij voorbeeld: 16...bxc3 17.bxc3 ♗xc3 en dan pas 18.♗xd4! en zo voorts) 16...exd4 17.♙b5+ ♗d7 18.♙xd7+ ♗xd7 19.♖f5 met voordeel voor wit. Ik denk dat zwart 12...f5!? moet spelen, bij voorbeeld: 13.c3 fxe4 14.♖cb6 ♙xd5 15.♖xd5 ♗c5.

12...♙h6

Een nieuwe zet. Eerdere voorbeelden gingen zo:

1) 12...♗a5 13.♙d3 ♗g8 14.0-0 ♙e7 15.♖h1 Rg5 16.♖cd5 f5 17.h4 fxe4 18.♖xe7 ♗xe7 19.hxg5 exd3 20.♗xd3 met groot voordeel voor wit, Heidenfeld-Dam, Groningen 1989.

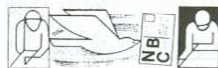
2) 12...f5 13.exf5 ♖xf5 14.♖xf5 ♙xf5 en nu:

2a) 15.♙d3 ♙e6 16.♙e4 ♗xc3 (In aanmerking komt ook 16...♗b6!?) 17.bxc3 d5 18.♙f3 e4 19.♙g4 ♙g7 20.0-0 ♙xc3?! (Misschien is 20...f5!? een betere poging) 21.♙xe6 fxe6 22.♗h5+ ♗d7 23.♗ab1 met voordeel voor wit, Ermenkov-Antonov, Albena 1977.

2b) 15.♗f3 ♗g5 (Veiliger is gewoon 15...♗d7) 16.♙d3 (Wat is er tegen 16.♗xb7!?) 16...♙xd3 17.cxd3 ♗c6 18.0-0 ♙g7 19.♗d5 ♗f6?! 20.♗b3 ♗e7 21.♖d5 met voordeel voor wit, Pandavos - Porfiriadis, kampioenschap van Griekenland 1996.

3) 12...♗b6!? en nu:

3a) 13.♙d3 ♗xb2 14.♖cd5 ♙xd5 15.♖xd5 ♖xc2+ 16.♙xc2 ♗xc2 17.♗g4 ♗c4 18.♖xf6+ (Of 18.0-0 ♙e7 met onduidelijk spel) 18...♗e7 19.♖d5+ ♗e8 20.♖f6+ ♗e7 21.♖d5+ ♗e8 22.h4? (Wit versmaadt ten onrechte het halve punt) 22...♗c5 en

zwart won, Bach-Schubert (!), Bübeck 1976.

3b) 13.♖b1 f5 14.♗cd5 ♕xd5 15.♗xd5 (Of 15.exd5 f4 15.♗c4 ♖c5 16.c3 ♖xd5 met onduidelijk spel) 15...♖c6 16.c3 fxe4 17.♗e3 ♗e6 18.♗c4 ♗f4 19.0-0 ♖g8 20.g3 en wit had compensatie voor zijn pion, Heidenfeld-Nedev, Olympiade Erevan 1996.

13.♗d3 ♖g8

14.♖h5?!

Sterker is naar mijn mening 14.0-0!, bij voorbeeld: 14...♗xe3 (Op 14...♗h3 komt 15.♖h5) 15.fxe3 ♗g4 16.♖c1 en zwart heeft geen overtuigende voortzetting van zijn 'aanval'.

14...♗xe3 15.fxe3 ♗xc2+! 16.♗xc2 ♖xg2 17.0-0-0!

Slecht is 17.♗d3? ♖b6 en zo voorts, of 17.♖d1? ♖b6 18.♖c1 ♖b4 19.♖a3 ♖xa3! 20.bxa3 ♖xc3 en zo voorts

17...♖b6 18.♖f3!

Andere zetten verliezen: 18.♖he1? ♖xc2+! 18.♗xc2 ♖b3+ en zo voorts, of 18.♖de1? ♖xc3! 19.bxc3 ♖c5 en zo voorts, of 18.♖d3? ♗b3! 19.♖d2 ♗xc2! 20.♖xg2 ♗xe4 en zo voorts

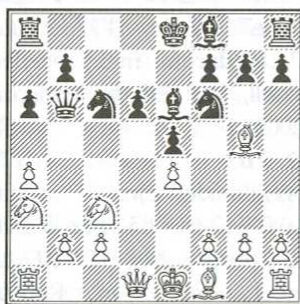
18...♖xc2+ 19.♗xc2 ♖b3+ 20.♗c1

♖xc3+ **21.bxc3 ♖xc3+ 22.♗b1 ♖b3+** remise, Vidican-Tacu, correspondentie 2002/1003, Diaconescu Memorial.

Siciliaans- Sveshnikov-variant met 7.a4 (2)

In mijn vorige stukje vermeldde ik dat na **1.e4 c5 2.♗f3 ♗c6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 ♗f6 5.♗c3 e5 6.♗db5 d6 7.a4 a6 8.♗a3 ♗e6 9.♗g5** in Informator 84 de zet **9...♖b6!**

was aanbevolen, waarna zwart iets beter zou staan. Is die zet inderdaad gunstig voor zwart? Laat ons zien.

10.♖b1

Andere zetten zijn minder goed:

1) 10.♗xf6? ♖xb2 11.♗cb5 axb5 12.♗xb5 ♖b4+ 13.c3 ♖xe4+ 14.♗e2 ♖c8 15.f3 ♖g6 16.♗h4 ♖xg2 met winnend voordeel voor zwart, Nagy-Bai, Hongarije 1999.

2) 10.♗d5?! ♗xd5?! (Sterker is 10...♗xd5! 11.exd5 ♖a5+ 12.c3 ♖xd5 13.♖xd5 ♗xd5

met voordeel voor zwart) 11.exd5 ♖a5+ 12.c3 ♗xd5 13.♟xf6 ♗xd1+ 14.♞xd1 gxf6 15.♟c4 0-0-0 16.♟b6+ ♖b8 17.♟c4 en wit had compensatie voor zijn pion, Moreni-Abramson, Ninamar 1975.

3) 10.♟c4?! ♖b4 (Na 10...♟xc4 11.♟xc4 ♖xb2 12.♟d5 ♟xd5 13.♟xd5 heeft wit compensatie voor de pion) 11.♟xf6 (Of 11.♟d2 ♖c5!? 12.♟e3 ♟d4 13.b3 ♞d8, gevolgd door 14...d5 met mooi spel voor zwart) 11...gxf6 12.♖d3 ♟d4 13.♟e3 ♖h8 14.0-0-0?! ♞c6 15.♞e1 ♟h6 en zwart ontwikkelde een sterke aanval, Heidenfeld-Reinderman, Groningen 1992.

10...♖b4 11.♟xf6

Na 11.♟d3?! d5! staat zwart beter:

1) 12.♟d2 dxe4 13.♟xe4 ♖xa4 14.♟xf6+ gxf6 15.♖f3 ♖g4 16.♖xg4 ♟xg4 17.♟c4 ♞d8 met voordeel, Kotlar-Firmhaber, correspondentie 1990, ICCF Cup.

2) 12.exd5 ♟xd5 13.♟d2 ♟xc3 14.♟xc3 ♖xa4 15.0-0 ♟e7 16.♞e1 ♖h4 17.♟c4 ♟c5 18.♟e3 0-0, wederom met voordeel, Kamble-Russell, Wereldkampioenschap U-20, Goa 2002.

11...gxf6 12.♟d3

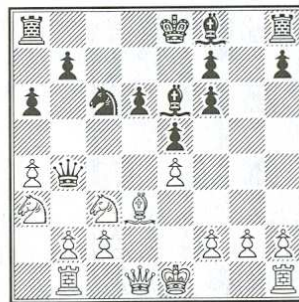
Andere mogelijkheden zijn:

1) 12.♖d3?! 0-0-0 13.♟c4 d5 14.exd5 ♟xd5 15.♟e3 ♟a2 16.♖f5+ ♖b8 17.♞d1 ♟c5 met voordeel voor zwart, Rausch-Söntges, correspondentie 1999, semi-finale 63e Europese kampioenschap.

2) 12.♟e2 en nu:

2a) 12...♞c8 13.0-0 ♟d4 14.♟g4 h5?! (Misschien is 14...f5!? sterker) 15.♟d5! ♟xd5 16.♟xc8 ♟xe4 17.♞e1 met voordeel voor wit, zwart heeft onvoldoende compensatie voor de kwaliteit, Lau-Pichler, Duitse Bundesliga 1990.

2b) 12...♞g8 13.0-0 ♟d4 14.♟h5 (Of 14.f4!? exf4 15.♖h1 ♟h6 16.♟f3 met onduidelijk spel, de witte kansen lijken me iets beter, Hidalgo-Novoa, correspondentie 2000, CAPA Email) 14...♞c8 (Misschien is 14...♟h6!? sterker) 15.f4 f5 16.♟d5 ♟xd5 17.exd5 ♖xa4 18.c3 ♗xd1 19.♟xd1 ♟b5 20.♟a4 met enig voordeel voor wit, Bunk-P.Nielsen, correspondentie 1998, EM/M/GT/A009.

12...d5

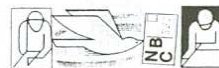
Andere zetten zijn:

1) 12...♟a2?! 13.0-0 ♟xb1 14.♟d5 ♖a5 (Of 14...♖xb2 15.♟c4 met voordeel voor wit) 15.♟xf6+ ♖d8 16.♖g4 ♟b8 17.♟c4 ♖c7 18.♟d5 ♖d7 19.♖g5+ ♟e7 20.♖g7 ♖e8 21.♟xe7 ♖xe7 22.♖g5+ ♖f8 23.♟xd6 met winnend spel voor wit, Vivante Sowter-M.Jones, correspondentie 1990/1991, Brits kampioenschap.

2) 12...♟d4 13.0-0 ♞g8 14.♟d5 ♟xd5 remise, Gisev-Stamenkov, kampioenschap van Macedonië 1993. Hier moet verder op gestudeerd worden!

3) 12...♞g8 13.0-0 en nu:

3a) 13...♟h3?! 14.♟d5 ♞xg2+ 15.♖h1 ♞g6 en nu in plaats van 16.♖f3?! ♟xf1 17.♟xb4 ♟d4 18.♖g3 ♞xg3 19.fxg3 ♟xd3

20.cxd3 ♖c8 met goed spel voor zwart, Shchapin-Kazakov, correspondentie 1995, Russische teamwedstrijd, sterker 16.♖g1! met voordeel voor wit.

3b) 13...♗e7 14.♖f3 (In de partij Cleto Junior-Krabbe, correspondentie 1999, EM/M/A066, geschiedde: 14.f4?! d5 15.♖h5 f4 16.f5 ♗d7 17.♗a2 ♖xa4 18.♗c4 ♖c6 19.♖xh7 ♖g5 en zwart had de wat betere vooruitzichten) 14...0-0 15.♗d5 ♗xd5 16.exd5 ♖g4 17.♖xg4 ♖xg4 18.♗c4 (Na 18.c4!? moet wit iets beter staan) 18...♗c7 19.♗e3 ♖xa4 20.♗xh7 met onduidelijk spel en ongeveer gelijke kansen, Small-Shaked, Bas Vegas 1996.

13.exd5 ♗xd5 14.0-0 ♗e6

15.♗e4!?

Dit lijkt sterker dan het alternatief 15.♗e4?! 0-0-0! (Onduidelijk is 15...f5 16.♗g5) 16.c3 ♖e7 17.♖e2 f5 18.♗g3 f4 19.♗h1 (Op 19.♗e4 is 19...f3! sterk) 19...f5 (Ook 19...♖g5!? en 19...♖g8!? zien er veelbelovend uit) en nu:

1) 20.♗fd1? f3! 21.gxf3 ♖g8+ 22.♖f1 ♖g7 met winnend spel voor zwart, Haba-Reinderman, Pardubice 1993.

2) 20.f3 ♖d7 21.♗fd1 ♗c5+ 22.♗f2 ♗b3 23.♗c2 ♖e6 24.♖h1 ♗xc2 25.♗xc2 ♗xf2

26.♖xf2 ♖b3 27.♗e1 ♗fe8 en hoewel de stelling tamelijk onduidelijk blijft, moet zwart toch wel de beste kansen hebben, Heid-Haika, correspondentie 1997, IECG.

15...♗d4

Andere mogelijkheden zijn:

1) 15...♗e7 16.♖d3 (Of 16.♗d5!? ♗xd5 17.♗xd5 ♖xa4 18.♖h5 ♗d8 19.c4 met enig voordeel voor wit) 16...♖c8 17.♗fd1 ♖c5 18.♗d5 ♗b4 19.♖f3 ♗xd5 20.♗xd5 ♗xd5 21.♗xd5 ♖c6 22.♗bd1 met voordeel voor wit, Vivante Sowter-Cuadrado Wentworth Hyde, correspondentie 2000, Thorn Memorial.

2) 15...f5!? 16.♗d5 ♖d6 17.♗f6+ (Misschien verdient 17.♗c4!? nadere beschouwing, bij voorbeeld: 17...♗d8 18.♗f3 e4 19.♗cb6 ♗xd5 20.♗xd5 exf3 21.♗e1+ ♗e7 22.♖xf3 met compensatie, of 19...♗b8!? 20.♗h5 ♗c5 21.♗f4 met onduidelijk spel) 17...♗e7 18.♗d5+ ♖e8 19.♗f6+ en eeuwig schaak.

16.♗d5 ♗xd5 17.♗xd5 ♖xa4 18.♗xb7 ♖b8 19.♗e4 ♗xa3 20.bxa3 ♖xb1 21.♖xb1 0-0

remise, Rakovic-Ventimiglia, correspondentie 2001. Het lijkt me dat wit na 22.♗e1 of 22.♗xh7+ toch nog de wat betere kansen heeft.

Conclusie: 9...♖b6 is redelijk speelbaar, maar het lichte voordeel dat Informator 84 de zwartspeler belooft, kan vooralsnog niet worden aangetoond. Wat vinden onze lezers er van?

Dit is het slot van het laatste reguliere artikel van Bram van der Tak.

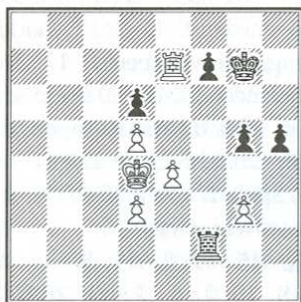
Eindspelen met torens

Toren + 4 pionnen tegen toren + 4 pionnen (2)

G van Perlo

In het vorige nummer van Schaakschakeringen beloofde ik met een merkwaardig eindspel uit de partij Andersson-Larsen verder te gaan. Welnu, hier is dat heel merkwaardig eindspel. Het kwam op het bord in Stockholm 1975.

Zie diagram 114.

114

Wit is aan zet en zag dat 1.♖d7 g4! 2.♗xd6 h4 (doorbraak!) er niet zo florissant uitziet. Vandaar...

1.e5 h4 2.g×h4 ♖f4+ 3.♖e3 ♗×h4 4.e×d6

Weer niet alledaags, zo'n tripelpion op de e-lijn, maar best leuk om even naar te kijken!

4...♗h6 5.♖d4 ♗×d6 6.♖c5 ♗d8 7.d6 ♖f6

En niet 7...♖f8 8.♗e3 dreigend ♖c6

8.♖c6 g4 9.♗e3! ♖g5 10.d7 f5 11.♗e8 ♗×d7 12.♖×d7 f4

Vaak komen we dit nog tegen -de afwikkeling naar een gevecht van de toren tegen dreigend oprukkende pionnen -meestal en vooral in tijdnoed een hondse rekenklus een ware aanslag op het zenuwgestel. Op dit onderwerp kom ik in een later hoofdstuk nog terug.

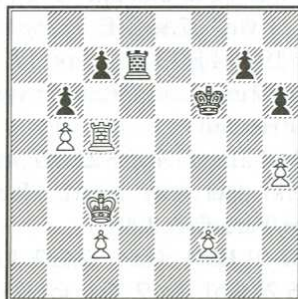
Het is goed op te merken, dat zwart hier geen reddingsmogelijkheden heeft, zie bij voorbeeld 12...g3 13.♖e6 f4 14.♖e5 f3 15.♗g8+ ♖h4 16.♖f4! en zo voorts.

In de partij volgde nog:

13.♖e6! f3 14.♗f8! ♖h4 15.♗f4

en zwart gaf op. Erg knap gespeeld van de witspeler, maar die heette dan ook Andersson en heeft al heel wat huzarenstukjes in het eindspel op zijn naam staan.

In diagram 115 uit Vogt-Berndt, Berlijn 1936 werd de witte toren aardig gevangen.

115

Na de afwachterende zet

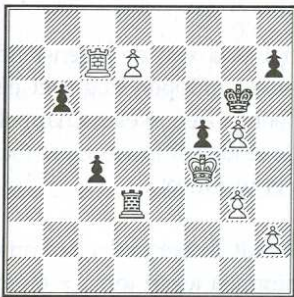
1. ♖h5?

volgde

1... ♗g6 2. ♘xh6 ♖g7

en 0-1

Bij dit aantal pionnen -4 tegen 4- zien we soms echte middenspelkenmerken, zoals in diagram 116 uit een correspondentiepartij, die Pia Cramling in haar jeugd met wit in 1982 speelde tegen Peter Backe.

116

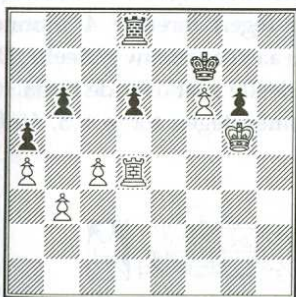
Zij vlocht als volgt een matdreiging in haar aanval met:

1.h4! b5 2.h5+!! ♖xh5 3. ♖c6

en de matdreiging op h6 is voor zwart te veel.

1-0

Heel handig redde zwart zich uit de moeilijkheden van diagram 117 uit Capablanca-Vidmar, New York 1927, want na:

117

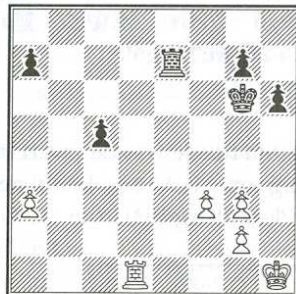
1... ♖e8 2. ♘xd6 ♖e5+ 3. ♖f4 ♖e6!

werd de partij remise gegeven. Wit zag namelijk, dat hij slecht de torens kan ruilen, zie

4. ♘xe6 ♖xe6 5. ♖g5 ♖f7

en zwart gaat zelfs winnen!

Dat was allemaal snel en gemakkelijk te zien, maar heel wat harder zal er gewerkt moeten worden om al het combinatoire schoons te doorzien, dat de zwartspeler op het bord bracht in de partij Eliskases-Levenfish, Moskou 1636, diagram 118 met wit aan zet.

118

Het vervolg was:

1. ♖d6+ ♖f5 2. ♖c6

Goed gezien. Wit heeft voorkomen, dat zwart met ♖c7 zijn vrije c-pion ondersteunt.

2... ♖e1+ 3. ♖h2 ♖c1 4. ♖c7 g5!

En dat ziet zwart goed. Het initiatief is goud waard en dan hoef je niet op een of twee pionnen te kijken!

5. ♖xa7 c4 6. ♖a5?

Achter het bord is niet eenvoudig te zien, dat dit uiteindelijk verliest. De beste remisekans was **6. ♖e7 c3 7. a4! ♖a1 8. ♖c7 ♖a3 9. a5!**, maar de tekstzet ziet er goed genoeg uit. Er volgde

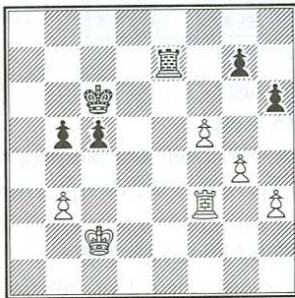
6...♖e6! 7.♘a6+ ♕d5 8.♙xh6 c3 9.♘h8
♘a1 10.♘c8 ♙x3 11.♖h3

Op deze tegenaanval zal wit wel ver-
trouwd hebben, maar helaas. In de
afwikkeling naar toren tegen pionnen
komt hij in deze stelling steeds een tempo
te kort en daarop was het zwarte spel
gebaseerd. Ik geef hier nog het door
zwart, met grote precisie gespeelde, ver-
volg:

11...♖d4 12.♖g4 ♘a5 13.f4 ♘c5
14.♘d8+ ♖e3 15.♘d1 c2 16.♙c1! gxf4
17.gxf4 ♖d2 18.♘a1 c1♖ 19.♘xc1
♙xc1 20.♖g5 ♖e3 21.f5 ♖e4 22.g4
♖e5 23.♖g6 ♙c6+ 24.♖g7 ♘a6!
25.♖f7 ♖f4 26.♖e7 ♖g5!

en wit gaf op.

Niet erg op zijn hoede was de zwartspe-
ler in diagram 119 uit Leimbach-
Heinrichs, Plettenberg 1931.

119

Compromisloos stuurde hij zijn toren op
pad met:

1...♙e2 2.♖d3 ♘b2

om na

3.f6

zelfs doldriest over te gaan tot de pion-
winst

3...♙xb3

Al te dol. 3...gxf6 4.♙xf6 ♖d5 5.♙xh6
♙xb3+ had nog een uitweg kunnen zijn.
Nu zet wit genadeloos zijn tactisch kun-
nen in na

4.♖e4 ♙xf3

Hoe besliste wit hier met een klap de par-
tij? Met

5.fxg7!

en 1-0.

De pion kan niet meer van promotie wor-
den afgehouden.

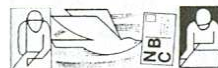
Vooral in tijdnood van de tegenstander
willen dit soort grappen nog wel eens
succes hebben. Geen wetenschappelijk
gefundeerde eindspeltheorie, maar toch-
men scoort er wel mee!

Hiermee besluit ik het gedeelte van de
toren + 4 pionnen tegen toren + 4 pion-
nen. Volgende keer gaat het over toren +
5, 6 of 7 pionnen tegen toren + 5, 6 of 7
pionnen.

Eindspelen met torens

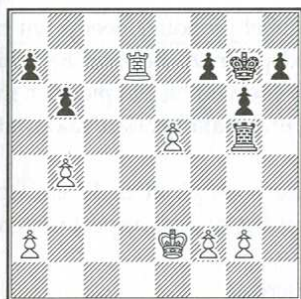
Toren + 5, 6 of 7 pionnen tegen
toren + 5, 6 of 7 pionnen (1).

Na mijn verhandelingen over de toren +
4 pionnen tegen toren + 4 pionnen
begin ik nu aan een nieuw gedeelte. Dat
nieuwe gedeelte gaat over de toren + 5,
6 of 7 pionnen tegen toren + 5, 6 of 7
pionnen.

Mijn systematiek volgend stel ik eerst aan de orde 5 tegen 5 pionnen, waarbij ik weer eens iemand laten opdraven die niet op een pionnetje kijkt om het initiatief te nemen.

Ik begin dit nieuwe gedeelte met Portisch-Honfi, Hongarije 1968, diagram 120 met wit aan zet.

120

Portisch offert meteen twee pionnen:

1.f4! ♖xg2 2.♞f3 ♜x2 3.e6

Een dergelijke manoeuvre zagen we in het voorgaande al eerder:

3...♞f8

Na 3...♞a3+ zou de komiek in Portisch zijn gezicht hebben laten zien, want dan is de grap 4.♞e4 ♞f6 5.e7 ♞a1 6.e8♂+

Zo'n mooie minorpromotie laat je zomaar niet lopen.

4.♜xf7+ ♞e8 5.♜xh7 a5 6.bxa5 ♜xa5

7.♞e4! ♞f8 8.♜f7+ ♞g8 9.♜f6 ♞g7

10.e7!

De grappen van de witspeler lijken onuitputtelijk, maar of Honfi hier ook zo van genoten heeft als wij er nu van genieten, mag betwijfeld worden!

10...♜a8 11.♞e5 b5

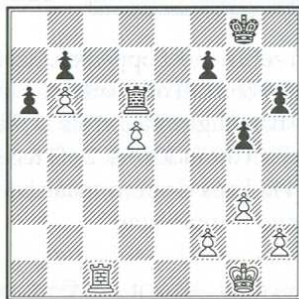
Op 11...♜c8 weer een ons bekend grapje

12.♜c6!

12.♜d6

Zwart vond het nu wel mooi genoeg en gaf op.

Opnieuw een witspeler als komiek in de hoofdrol bij Kaiszauri-Niklasson, Zweden 1975, diagram 121.

121

Wit is aan zet en het ziet er niet best voor hem uit. Maar met een brede grijns speel je in dit geval 'gewoon'

1.♜c6!!

De illusies van de zwartspeler zullen hier al wel een geduchte knauw hebben gekregen, want als hij de toren neemt met 1...bxc6 dan volgt 2 b7!! ♜d8 3.dxc6 en het zwarte leed is niet te overzien.

Daarom stelde zwart zich tevreden met

1...♜x5

maar nu is de lol er gauw af.

Er volgde nog:

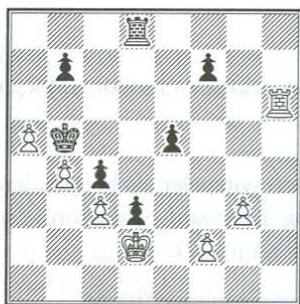
2.♜c7 ♜b5 3.♜xb7 ♜b2 4.♜b8 ♞g7

5.b7 ♜b1 6.♞g2 a5 7.♜a8

remise

Beter verliep het voor de zwartspeler in de partij Dengler-Glek, Cham 1992, diagram 122.

122

Hij was aan zet en moet oppassen, dat hij zijn duidelijk voordeel niet verknoeit met een voor de hand liggende zet als 1...♖a4, waarop wit met onmiddellijk 2.a6! tegenspel krijgt. Hij koos daarom maar liever voor een tactische oplossing:

1...e4!

Er dreigt van alles. Als wit 2.♖h5+ speelt volgt wel 2...♖a4 3.♗e5 f5! 4.♗xf5 e3 5.fxex3 ♗h8 (de bekende zwenking) 6.♗f2 ♗h1. Er dreigt ♖b3 en ♗a1.

Wit probeert iets anders:

2.♖b6+ ♖a4 3.♗x b7 e3!

Steeds deze zet.

4.fxe3 ♗h8 5.e4

Ook nu helpt 5.a6 niet wegens 5...♗h2+ 6.♖e1 Kb3, waarmee 7...♗a2 dreigt.

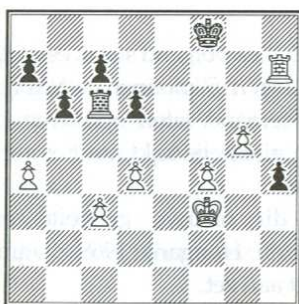
5...♗h2+ 6.♖e3 ♖b3 7.a6 ♗e2+!

Belangrijk is het in dit soort stellingen de koning eerst nog een rij verder weg te dwingen.

8.♖f3 ♗a2 9.b5 ♖xc3 10.a7 d2 11.♖e2 ♖c2 12.♗d7 c3 13.b6 ♖c1 14.♖e3 d1 ♖15.♗xd1+ ♖xd1 16.b7 c2 17.b8 ♖c1 ♖+

en zwart won.

Een modelprestatie werd geleverd in diagram 123 uit Capablanca-Tartakower, New York 1924.

123

Met een dubbel pionoffer neemt wit het in toreneindspelen zo belangrijke initiatief. Daarna verovert hij zijn pionnen met rente terug en maakt het dan vakkundig uit.

In menig leerboek vindt u dit eindspel dan ook met het nodige respect opgenomen!

Gespeeld werd:

1.♖g3!

Het eerste pionoffer.

1...♗xc3 2.♖h4 ♗f3 3.g6!

Pionoffer nummer twee.

3...♗xf4 4.♖g5 ♗e4 5.♖f6

Daar moest de witte koning dus heen en er dreigt al mat.

5...♖g8 6.♗g7+ ♖h8 7.♗xc7

Eén pionnetje alweer terug gewonnen.

7...♗e8 8.♖xf5

En nu ook het tweede.

8...♗e4 9.♖f6 ♗f4+ 10.♖e5 ♗g4

11.g7+ ♖g8 12.♗xa7

De tijd van oogsten was aangebroken.

Wit staat al een pion voor!

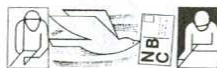
12...♗g1 13.♖xd5

Nu twee pionnen voor. Het afspel kan beginnen.

13...♗c1 14.♖d6 ♗c2 15.d5 ♗c1

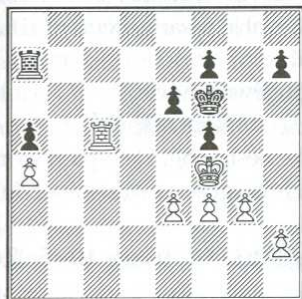
16.♗c7 ♗a1 17.♖c6 ♗xa4 18.d6

1-0.

Zo speelde Capablanca en dat zonder computer en zonder kennis van de omvangrijke eindspeltheorie, zoals die sedertdien is ontwikkeld. Geweldig!!

We komen nu terecht in een partij Fuster-Rethy, München 1941, diagram 124, waarin zwart meteen remise kon maken met

124

1...♖c7! Wit Kan de toren op c7 niet nemen wegens e6-e5 mat.

Dat zag zwart echter niet en in plaats daarvan speelde hij

1...♖b7?

Maar na:

2.♖x a5

zag zwart de lamp toch nog schijnen:

2...♖a7!

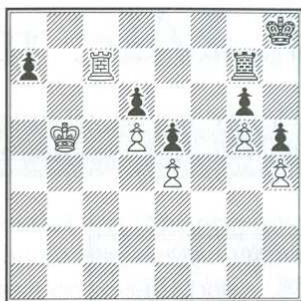
en na

3.♖b5 ♖x a4 4.e4 fxe4 5.fxe4 ♖x a2

6.♖h5 ♖g7 7.♖g5+ ♖g7

was het happy-end-remise toch een feit.

Een ander torenoffer zien we in diagram 125 uit een matchpartij Vinken-Stumpers 1942.

125

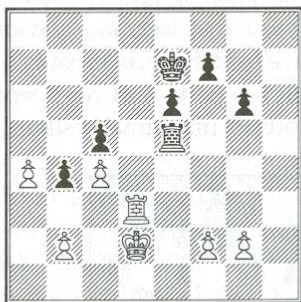
Daar volgde:

1.♖xb7 ♖xb7 2.♖c6 ♖f7 3.b7 ♖f8

4.♖c7 ♖f7+ 5.♖b6 ♖f8 6.♖a7 ♖f7

7.♖a8 ♖g7 8.b8♖ ♖f8 9.♖b7 met gewonnen pionneneindspel: 1-0

In diagram 126 uit een simultaanpartij Aljechin-NN, Groningen 1933, stond wit voor het probleem, hoe te verhinderen dat de zwarte toren naar de damevleugel zwenkt om wits troef, de a-pion de doortocht te beletten. Hij lost dit tactisch wel heel fraai op. Geniet u maar mee!

126

1.g4! ♖c4 2.a5 ♖xg4 3.a6

Het lijkt of wit alleen maar een tempo gewonnen heeft. Er is echter meer aan de hand!

3...♖h4

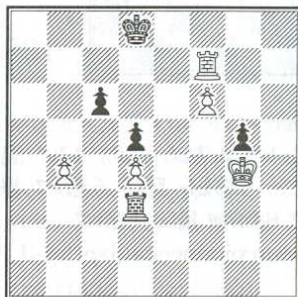
Of 3...♖g1 4.a7 ♖a1 5.♖a3. Langs de

andere kant geprobeerd dus.

4.♖d8!!

Die onthouden we, met het vrij analoge diagram 102 Van der Sterren-Martens erbij

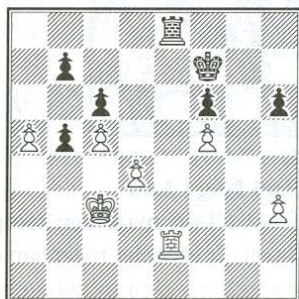
102

het vrij analoge diagram Van der Sterren-Martens

4...♗xd8 5.a7

1-0

Over nu naar prachtig spel op het allerhoogste niveau met leerzame wendingen, want we gaan het hebben over diagram 127 uit een partij Kortsnoj-Karpov, 1978, die Kortsnoj magistraal besliste:

1.♖d2! ♖e4

Op 1...♖e1 komt het doorbraakmotief weer aan de orde

2.d5! ♖c1+ 3.♗b2! ♖xc5 4.dxc6 bxc6 5.a6 (of 4...♖xc6 5.♖d7 wat al even erg is).

2.♗b4 ♖e8 3.a6!

De fraaie pointe, maar er komt nog meer.

3...bxa6 4.♗a5 ♖d7 5.♗b6

Dreigt ♗b7 en d4-d5, maar het was toch oppassen, want kijk maar eens naar 5.♗xa6 ♖c7! en zwart trekt aan het langste eind. Dat zal je maar gebeuren!

5...b4 6.d5!

Altijd de aangewezen weg.

6...cxd5 7.♖xd5 ♖c8 8.♖d3

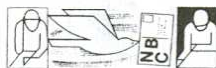
De eigenlijke beslissing. De b-pion wordt gestopt en er dreigt een invasie over de g-lijn.

8...a5 9.♖g3 b3. Of 9...a4 10.c6 ♖e8 11.♖g4.

10.♖c6! ♗b8 11.♖xb3+ ♗a7 12.♖xb7+ ♗a6 13.♖b6+ ♗a7 14.♗b5 a4 15.♖xf6 ♖xf4 16.♖xh6 a3 17.♖a6+ ♗b8 18.♖xa3 ♖xf5 19.♖g3 ♖f6 20.♖g8+ ♗c7 21.♖g7+ ♗c8 22.♖h7

en zwart gaf op.

Volgende keer ga ik met dit onderwerp verder.

Louk Tazelaar SIM

Nol van 't Riet

In het verleden heeft Louk Tazelaar tweemaal een IM-norm (toen ook nog geldig als norm voor de Senior Internationale Meester titel) gehaald in een Meesternorm groep per post. In beide groepen was die norm 6,5 uit 10, maar Louk scoorde daar reeds flink boven: 8 uit 10 in MN 62 en 7,5 uit 10 in MN 89. Daarna stapte hij over op e-mail schak, en intussen was zijn rating al dusdanig hoog dat hij mocht deelnemen aan een Grootmeesternorm toernooi. In EM/GMN/7 ging hij in augustus 2003 van start. Op dit moment is zijn score 6,5 uit 9, waarmee hij een derde SIM-norm heeft behaald.

De drie normen bij elkaar zijn goed voor de bijbehorende titel. En met nog drie partijen te gaan zou er ook nog een GM-norm in kunnen zitten. Die staat namelijk op 8 uit 12. We wensen Louk niet alleen geluk met zijn titel, maar ook succes uit zijn drie resterende partijen.

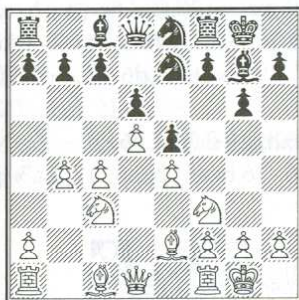
Hieronder een door Louk Tazelaar ingezonden en door hem zelf becommentarieerde partij.

**H (Louk) Tazelaar -
Jorge Aldrete Lobo (MEX)**

E97; EM/GMN/07, 2003;

commentaar & analyse: H Tazelaar

**1.d4 ♟f6 2.c4 g6 3.♔c3 ♚g7 4.e4 d6
5.♚e2 0-0 6.♟f3 e5 7.0 0 ♞c6 8.d5
♞e7 9.b4 ♞e8**

Dit speelde Jorge vaker.

10.c5 h6?! 11.♞d2!

Hazai. Hazai: 'Transposing to the 9.♞d2 line practically with an extra tempo.'

11...f5 12.♖b3

12.f3 f4 13.♞c4 g5 14.a4 ♜f7 15.♚a3 ♚f8
16.b5 ♞g6 17.b6 axb6 18.cxb6 h5 19.♜b1
♞h4 20.bxc7 ♜xc7 21.♖b3

(21.♖d3 g4 22.fxg4 ♚xg4 23.♖h1 ♜ac8
24.♜b4 ♜g7 25.g3 ♚h3 26.♜g1 ♖g5 27.♞b5
f3 28.♚xf3 ♞xf3 29.♖xf3 ♜f7 30.♖e3 ♖g6
31.♖d3 ♚g4 32.♜e1 h4 33.♖g1 hxg3
34.♖xg3 ♜g7 35.h3 ♖h5 36.hxg4 ♜xg4
37.♜e3 ♚h6 38.♜f3 ♜xg3+ 39.♜xg3+ ♖h7
0-1 Andriulaitis, V-Aldrete Lobo, /ICCF corr
2000/Leguan Base)

21...♜g7 22.♞b6 g4 23.fxg4 hxg4 24.g3
♜b8 25.♞c4 f3 26.♚d3 ♞g2 27.♖b6
♖xb6+ 28.♜xb6 ♚d7 29.a5 ♜c8 30.♞d1
♜c7 31.♞f2 ♚c8 32.♜fb1 ♜gf7 33.♜b3
♜h7 34.♞b6 ♞f6 35.♚f1 ♚d7 36.h3 ♜f7
37.♞xd7 ♜xcd7 38.hxg4 ♞h7 39.♚b5 ♜d8
40.♚c1 ♜c8 41.♚d2 ♜c2 42.♜1b2 ♜fc7
43.♚d7 ♜xd2 44.♚e6+ ♖h8 45.♜xd2 ♚h6

46.♖db2 ♖e3 47.♗xb7 ♗xb7 48.♗xb7 ♖g5
49.♗b3 ♖h3+ 50.♖f1 ♖xf2 51.♗xf3 ♖e3+
52.♖e2 ♖c4 53.a6 1-0 Watson,J-Aldrete
Lobo,J/ICCF Email 1999;

12.♖a3 fxe4 13.♖dx4 ♖f5 14.♗c1 a6
15.♖d3 ♖d4 16.♖e2 ♖xe2+ 17.♗xe2 ♖f5
18.♖c4 ♖f6 19.♖g3 ♖h8 20.♖xf5 gxf5
21.♖b2 a5 22.cxd6 cxd6 23.bxa5 ♗xa5
24.♖c3 ♗c7 25.♖d2 ♗fc8 26.♖b3 ♗d7
27.f3 ♗xc1 28.♗xc1 ♗c8 29.♗xc8+ ♗xc8
30.♗c4 ♗xc4 31.♖xc4 ♖f8 32.♖f2 ♖g7
33.g3 ♖f7 34.a4 e4 35.h3 ♖g7 36.♖f4 ♖e7
37.g4 ffg4 38.fgg4 ♖d7 39.♖b3 ♖d4+
40.♖e2 ♖g7 41.♖d2 ♖f7 42.a5 ♖f8 43.♖c2
♖c5 44.h4 ♖e8 45.♖f4 ♖e7 46.h5 ♖f8
47.g5 hgg5 48.♖gg5+ ♖f7 49.♖e3 ♖e7
50.♖f4 ♖g7 51.♖xe4 ♖d7 52.♖d4 ♖e5
53.♖c3 ♖f7 54.h6 ♖d8 55.♖b4 ♖f6 56.h7
♖g7 57.♖xe5+ 1-0 Pankratov,V-Aldrete
Lobo,J/ICCF Email 1999/MegaCorr3

12...f4 13.♖b2N

13.♖c4 g5 14.f3 h5 15.a4 ♖g6 16.♖a3 g4
17.♗fc1 ♗h4 18.♗a2 ♖h8 19.♖d1 ♖f7
20.b5 ♖g5 21.♖f1 ♗f6 22.cxd6 cxd6
23.♗ac2 ♖d7 24.♗d3 ♗g6 25.fgg4 hgg4
26.♖db2 ♗h5 27.♖e2 f3 28.♖f1 ♖h3+
29.gxh3 gxh3+ 30.♖h1 ♖h6 31.♖e3 ♗g5
0-1 Eppinga-Gillen,p/Glorney Hol-irl
1993.

13...g5

vliegt me onmiddellijk naar de keel

14.h3

g4 moet nu wel tegengegaan worden anders word je overrompeld. f3 kan ook maar ik vind h3 iets flexibeler.

14...a6

vind ik te passief.

14...♖f6 15.♗ac1

A) 15...h5 16.♖b5 g4 17.hgg4 hgg4

A1) 18.♖xe5!! f3 (18...dxe5 19.d6+ ♖h7
20.♖xc7 ♗b8 21.dxe7 ♗xe7 22.♖d5 ♗f7
23.b5±) 19.gxf3 dxe5 20.♖xc7 ♗b8
21.d6+±;

A2) 18.♖xc7 18...♗xc7 19.♖xe5 ♗d8
(19...♗d7 20.♖xd6 ♖h8 21.♗fe1 ♖e8
22.♖xg4 ♗xg4 23.♖xe7 ♗f7 24.d6+-)
20.♖xd6 ♖h8 21.g3 f3 22.♖c4 ♖e8 23.♖f4
♖g6 24.♖e3±;

B) 15...a6 16.♖f3 g4 17.hgg4 ♖xg4
18.♖xe5 ♖xe2 (18...dxe5 19.d6+ ♖h8
20.dxe7 ♗xe7 21.♖d5 ♖xd5 22.♖xg4 ♖f6
23.♖f5 (onduidelijk)) 19.♖xe2 ♖xe4
(19...dxe5 20.♖xe5 ♖g6 21.d6+ ♗f7 22.dxc7
♗c8 (onduidelijk)) 20.♖f3 ♖xb2 21.♗xb2
♖xd5 22.♗d4 ♖df6 23.c6 bxc6 24.♗xc6
♖g5 25.♗xf4 ♖fe4 26.♗g4 h5 27.♗xh5
♖xf3+ 28.gxf3 ♗g5+ 29.♗xg5+
♖xg5 (onduidelijk).

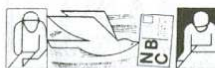
15.b5 ♖h7

A) 15...b6 16.cxb6 cxb6 17.♗ac1 a5
(17...♖f6 18.♖a3 g4 19.hgg4 ♖xg4 20.♖xg4
♖xg4 21.bxa6+-; 17...axb5 18.♖xb5 ♖a6
19.a4 ♖f6 20.♖a3+-) 18.♖c4+-;

B) 15...axb5 16.♖xb5 ♖h7 17.cxd6 ♖xd6
18.a4 ♖d7 19.♖xd6 cxd6 20.♖c4 ♗f6
21.♖b6+-;

C) 15...g4 16.hgg4 ♖f6 17.b6±;

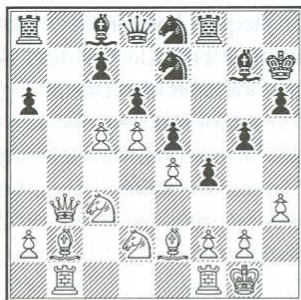
D) 15...♖f6 16.bxa6 bxa6 17.♖a3 g4

18.hxg4 ♖xg4 19.♙xg4 ♜xg4 20.♚e2±

16.bxa6 bxa6

16...b6 17.cxb6 (17.cxd6 ♜xd6 18.♞fc1 ♙xa6 19.♙xa6 ♞xa6 20.♜b5 ♜xb5 21.♞xb5 ♞a5 22.♞d3 ♞a7 23.♜f3±) 17...cxb6 18.a7 ♞xa7 19.♜b5 ♞a8 20.♜c4 ♜g6 21.♙h5+-
17.♞ab1!!

17...♜g6

A) 17...♜f6 18.♙a3 (18.♜c4) 18...dxc5 (18...g4 19.hxg4 ♖xg4 20.♙xg4 ♜xg4 21.cxd6±) 19.♙xc5 g4 20.hxg4 ♖xg4 21.♞a3+-;

B) 17...c6 18.♙a3+-;

C) 17...dxc5 18.♙a3 ♜d6 19.♙xc5 ♜b7 20.♙a3 ♞b8 21.♞fc1+-;

D) 17...♜g8 18.♙a3+-

18.♞fc1 ♜h4?!

A) 18...♙d7 19.♙a3+-;

B) 18...♜f6 19.cxd6 cxd6 20.♙a3 g4 21.hxg4 ♖xg4 22.♙xg4 ♜xg4 23.♞b6 ♞b8 24.♞xb8 ♞xb8 25.♞xb8 ♞xb8 26.♙xd6+-;

C) 18...dxc5 19.♜a4 ♜f6 20.♜xc5 c6±
19.cxd6 ♜xd6 20.♜a4 ♜b5

A) 20...f3 21.♙xf3 ♜xf3+ 22.♜xf3 ♜xe4 23.♙xe5 ♙xe5 24.♜xe5+-;

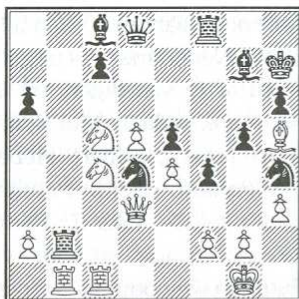
B) 20...♙d7 21.♜c5+-

21.♜c5+- ♞b8 22.♙h5 ♞b6!? 23.♜c4 ♜d4

23...f3 24.♜xb6 cxb6 25.♜e6 ♙xe6 26.dxe6 fxg2 27.a4+-

24.♞d3!

24.♞a3!! is misschien beter 24...♞xb2 (24...♞b5 25.♙xd4 exd4 26.♜e6 ♙xe6 27.dxe6+-) 25.♜xb2 f3 26.♜e6 ♙xe6 27.dxe6 ♜e2+ 28.♞h2+-
24...♞xb2!!

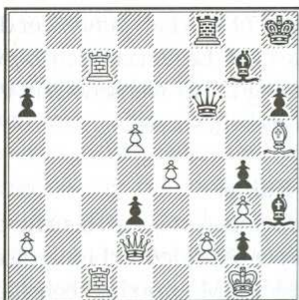
Oef niet gezien!!

25.♞xb2 f3 26.g3 ♙xh3+- 27.♜e3!
♜g2 28.♜xg2! f×g2 29.♜b3!!+-
♜d4 moet eraf!

29...g4?!

sluit zijn loper op.

30.♜xd4 exd4 31.♞b7 ♞h8 32. ♞d2!!+- d3 33.♞bxc7 ♞f6

Zwart geeft op: 1-0.

Korte berichten

Nol van 't Riet

Jubileumtoernooi

Op 1 mei 2004 begon per e-mail het jubileum toernooi van de Duitse correspondentieschaak club Rochade 5171. Het is een team toernooi waaraan 15 tientallen deelnemen. Ook Nederland was uitgenodigd een team af te vaardigen, en dat hebben we dan ook gedaan. Met Ronald Ritsema, Joop Jansen, Albert Hebels, Herman Dullemond, Henk Panman, Gert Legmaat, Jos de Waard, Bouwe Boschma, Ferry Lunek en Cor van Wieringen hadden we voor ons doen een aardig sterk team, maar de meeste teams van de concurrenten waren op papier nog een stuk sterker. Onze score ligt op dit moment dan ook iets onder de vijftig procent, maar nog wel boven de op grond van de Elo ratings verwachte score. Toch verloopt voor een paar spelers succesvol. Nadat eerder al Ronald Ritsema en Albert Hebels een IM-norm hebben behaald, heeft zich nu met een score van 8 uit 14, een half punt meer dan vereist, ook Gert Legmaat zich bij dit tweetal gevoegd. We wensen Gert van harte geluk met dit succes.

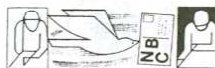
GM-norm Kuiper

Onlangs ontvingen wij het bericht dat Jacques Kuiper (Apeldoorn) binnen korte tijd zijn tweede GM-norm had behaald. In het Grootmeesternorm-toernooi EM/GMN/11 scoorde hij 8,5 uit 12 (een

half punt boven de norm), waarmee ook de eerste plaats in die groep in zicht is gekomen. En in de A-groep van het Franse Jacques Jaudran Memorial scoorde hij precies de norm met 8 uit 12, een prestatie waardoor hij ook (gedeeld) het toernooi wint samen met de Let Artis Gaujens en de Fransman Gilles Hervet. Helaas voor Jacques leveren deze beide knappe prestaties hem de GM-titel nog niet op. Daarvoor heeft hij namelijk tegen één grootmeester (of 2600+ speler) te weinig gespeeld. Samen met de Plaatsingscommissie zullen we kijken of we voor Jacques die volgende kans snel een keer kunnen realiseren.

IM-norm Legemaat

Op 1 mei 2004 begon per e-mail het jubileum toernooi van de Duitse correspondentieschaak club Rochade 5171. Het is een team toernooi waaraan 15 tientallen deelnemen. Ook Nederland was uitgenodigd een team af te vaardigen, en dat hebben we dan ook gedaan. Met Ronald Ritsema, Joop Jansen, Albert Hebels, Herman Dullemond, Henk Panman, Gert Legmaat, Jos de Waard, Bouwe Boschma, Ferry Lunek en Cor van Wieringen hadden we voor ons doen een aardig sterk team, maar de meeste teams van de concurrenten waren op papier nog een stuk sterker. Onze score ligt op dit moment dan ook iets onder de vijftig procent, maar nog wel boven de op grond van de Elo ratings verwachte score. Toch verloopt voor een paar spelers succesvol. Nadat eerder al Ronald Ritsema en Albert Hebels een IM-norm

hebben behaald, heeft zich nu met een score van 8 uit 14, een half punt meer dan vereist, ook Gert Legemaat zich bij dit tweetal gevoegd. Het bestuur van de NBC en de redactie van Schaakschakeringen wensen Gert van harte geluk met dit succes.

Grootmeesternorm Langeveld

Op 1 februari 2004 ging het Italiaanse toernooi Alvisè Zichichi Memorial van start. Een sterk toernooi, categorie XIII, met een gemiddelde rating van 2566. Onder de deelnemers drie Grootmeesters, zes Senior Internationale Meesters, twee Internationale Meesters en vier titelloze spelers. Toen de NBC een uitnodiging kreeg om ook een speler te leveren voor dit toernooi, is -na overleg met de Plaatsingscommissie- Ron Langeveld hiervoor gevraagd. Omdat hij al eerder een SIM-norm had behaald, werd hem graag een kans gegund op het halen van een tweede norm. Daarin is Ron niet alleen met vlag en wimpel geslaagd, hij stoomde meteen door naar een Grootmeesternorm. En met een score van 10 uit 13 en nog één partij open, heeft hij zelfs die norm (8 uit 14) al ruim overschreden. En zelfs daar blijft het niet bij. Zijn huidige score is in ieder geval al goed voor een gedeelde eerste plaats. De reeds beëindigde partijen uit dit toernooi zijn te vinden op de website van de Italiaanse bond: www.asigc.it.

Ron heeft toegezegd ons enkele partijen met analyses te leveren wanneer de klus in zijn geheel is geklaard.

Schaaklessen

Jelle van den Braak

Schaken heb ik van mijn vader geleerd. Toen ik eenmaal de loop van de stukken onder de knie had heb ik een boekje gekocht in een serie, die, als ik me niet vergis Ken uw sport heet. Dat boekje bevatte de allereerste grondbeginselen van het schaken. Ik heb het als kind nog tijden nodig gehad om de en-passantregel en het rokeren te bestuderen. Ook spiekte ik erin om te kijken of veld a1 nu wit of zwart was. Het schaakbord dat wij thuis hadden was in de oorlog gemaakt door een oom en dat bord was niet voorzien van een rand met letters en cijfers erop. Vandaar.

Aan leerboeken is tegenwoordig geen gebrek meer. De kunst is een goed boek te vinden. Ik heb, vele jaren nadat ik zelf schaken geleerd heb, als (schaak)onderwijzer (tegenwoordig heet dat leraar) schaken onderwezen. Dat heb ik gedaan aan de hand van schooltelevisielessen, met onder andere Ivo de Wijs. Ook heb ik veel gebruik gemaakt van het boek Jeugdschaak van Berry Withuis. Vergeleken met de Stappenmethode van Brunia en Van Wijgerden was Jeugdschaak natuurlijk erg beknopt. Maar bruikbaar was het zeker, in elk geval als naslagwerkje voor de beginnende schaker. Elke (beginnende) schaker heeft behoefte aan een boek dat als referentiekader dient van het reeds geleerde.

En dan is er nu een nieuwe reeks schaakboeken, Meesterlijke Schaaklessen, waarvan deel 1, De absolute beginner, me erg doet denken aan de opzet van het hierboven genoemde Jeugdschaak. Er zijn in twee gedeelten in het boek. Deel één bevat instructie, deel twee oefeningen. En eigenlijk is er nog een derde gedeelte met oplossingen. Dat is een heel nuttig deel voor wie dit boek gebruikt.

Bij de instructie 'les' van de pion wordt promotie en slaan natuurlijk besproken, maar het slaan en-passant staat er niet bij. Bij de koningszetten is de rokade onvermeld.

Hans Böhm zegt, maar dat staat niet in het boek, dat dit opzettelijk gebeurt is. Hij heeft gemerkt, als simultaanspeler, dat veel van zijn tegenstanders deze bijzondere zetten niet kennen. Het zou kunnen, dat die zetten nooit behoorlijk zijn aangeleerd. Böhm vindt, dat rokade en en-passant slaan in de Stappenmethode niet goed, in elk geval te vlot, wordt uitgelegd. Deze bijzondere zetten komen in deel 2 aan bot, als de beginnende schaker met de gewone zetten bekend is. Het is dus een didactische overweging en geen vergissing of vergeetachtigheid, dat rokade en en-passant niet in deel 1 staan.

De dame van het schaakspel heette vroeger wel koningin; een leuk weetje voor de beginnende schaker, maar schrijf dan niet: 'De koningin, ook wel de dame genoemd (...)'. Ik weet uit ervaring, dat dit soort uitleg voor de beginnende schaker verwarrend kan zijn.

Meesterlijke Schaaklessen is naast de Stappenmethode een officiële schaakmethode van de KNSB en sluit goed aan op de Schaakacademie. Het boek is overzichtelijk en systematisch; dus goed bruikbaar. Hoewel dit boek geschreven is voor 'de absolute beginner' geldt dit slechts voor het schaken want het taalgebruik is niet voor de absolute beginner. Wie jonge (klein)kinderen dit boek cadeau doet geeft een prima leerboek. Bij kinderen die nog niet erg vlot kunnen lezen is hulp van een (beetje) ervaren schaker onontbeerlijk.

Hans Böhm en Herman Grooten:
Meesterlijke Schaaklessen, deel 1, uitgave van Tirion Sport; ISBN: 90 4390 620 4; verkoopprijs: € 9,98.

Vriendschap maakt macht

Een fragmentje
correspondentieschaak-
geschiedenis

Jelle van den Braak

In de archieven van het Max Euwecentrum vond ik, toen ik eens een kijkje nam in de archieven over correspondentieschaken, het eerste gestencilde ledenblad van Vriendschap maakt macht. Het betreft jaargang 1 nummer 6 en is verschenen op 1 november 1946. Het stencil is op folioformaat.

Vriendschap Maakt Macht (VVM), heeft dat wat met schaken, met correspondentieschaken, te maken? Het antwoord vind ik in VMM 10de jaargang nummer 9 van februari 1956. Daar schrijft Wim van der Vaart uit Doetinchem een artikel over wat wat V.V.M. is en beoogt. Dit artikel beslaat de hele voorpagina en bijna de hele 2de pagina.

Er wordt een vergelijking gemaakt met de oprichters van een gymnastiek-, voetbal- of toneelvereniging. De oprichters daarvan willen allereerst gaan of laten voetballen, gymnastieken of toneelspelen. 'Dat is nummer 1.' Tevens wil men echter ook iets anders, 'dus worden de doelstellingen verder gesteld dan het uitsluitend beoefenen van gymnastiek. Als dus een schaakcorrespondentievereniging het levenslicht ziet wil men ook schaakcorrespondentie gaan spelen. Een duidelijke zaak, die beslist een nadere toelichting van node heeft.

Maar..... waarom kozen dan de oprichters van VMM de vorm van een vriendenkring? Dit werd toch zeker niet gedaan, omdat zij -de oprichters dus- de vorm van een vrienden-

kring zo aardig vonden of omdat het 'weer eens wat anders' is. Neen, dit moet wel met een speciale bedoeling zijn gedaan. Omdat zij een vooropgezet doel voor ogen hadden. Zeer juist. zo was het ook en zo is het nog! Nog altijd wil VMM iets meer en iets anders zijn dan een vereniging, waarin correspondentieschaak wordt gespeeld. Als alleen de opzet voor had gelegen om correspondentieschaak te spelen, wel, dan hadden die oprichters zich veel moeite en ongemak kunnen besparen en zich aangemeld bij de kring van correspondentieschakers van de KNSB of van het een of andere schaaktijdschrift dat dergelijke wedstrijden organiseert. (...) VMM is dus allereerst een kring van vrienden (...).'

In VMM 10de jaargang, nummer 10 van maart 1956, staat een vervolgartikel van Wim van der Vaart. Het artikel beslaat de hele voorpagina, pagina 2 en de bovenste helft van pagina 3.

Ik citeer hieruit:

'Wat is de V.M.M. precies?

De naam van onze vriendenkring zegt m.i. reeds voldoende, namelijk vrienden-corres-

pondentieschaakvereniging, hoewel wij het correspondentieschaak beslist niet willen verwaarlozen, dient toch het accent te worden gelegd op het woord vrienden. Daarmede onderscheidt VVM zich duidelijk van alle andere correspondentieschaak in KNVB of ander verband. Enkele verschilpunten wil ik noemen:

1. Wij zijn vrienden en dus kennen we geen 'mijnheren'. Om dezelfde reden kennen wij ook niet het woordje u. Wij noemen elkaar bij de voornaam en spreken elkaar slechts aan met jij en jou.

2. Wij kennen slechts vrienden en alle grenzen vallen weg ten aanzien van maatschappelijke positie, danwel politieke- of godsdienstige opvattingen. Wij respecteren elkaar als vrienden en ware vriendschap kent bovengenoemde grenzen niet. Die behoren thuis in een maatschappij, waar alleen bepaalde maatstaven gelden.

3. Bij het correspondentieschaken volstaan wij niet met enkel een zet te sturen, neen, wij nemen van tijd tot tijd ook persoonlijk contact op om aldus de bestaande vriendschap tot uitdrukking te brengen.'

Tot zover het citaat.

Wim van der Vaart vervolgt met een 'gedachte' waarin tot uiting komt, dat hij vindt dat iedere VVM-er bovenstaande punten zou moeten kennen en toepassen, maar er blijkt in de praktijk weinig van terecht te komen: er wordt door sommigen geschaakt maar 'niet als vrienden'. 'Waarom deze vrienden in VVM-verband willen spelen in plaats van bij de KNSB is mij een raadsel!' Verder doet van der Vaart zijn beklag over de zeer geringe bijdragen

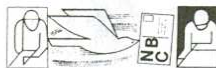
van de vrienden aan de kopij van het ledenblad en hij memoreert, dat de penningmeester de vrienden vaak moet manen 'om aan hun financiële verplichtingen te voldoen.'

In 1946 is één van de twee nieuwe leden Dick Smit. Als adres staat vermeld: 104884, 107 Flight R.A.F. Police B.A.F.O./0B.A.O.R.

Er zijn op het ogenblik dat het ledenblad uitkomt in 1946 15 vrienden. Het is onduidelijk of de twee nieuwe leden meegedaan hebben aan de bestuursverkiezing van het eerst gekozen bestuur. Daarin hebben Karel Struys, Hans Jannink (die beiden herkozen zijn, ze zullen dus in een voorlopig bestuur gezeten hebben), Wim van der Vaart (in plaats van Herman Hamers, die penningmeester was) zitting.

In het artikel *Ons tijdschrift en de inhoud* staat beschreven wat er alzo in het tijdschrift te lezen valt.

'Behalve een partij- en een algemene rubriek is er een rubriek bijgekomen. Het is vrienden en rubriek die ons aller aandacht vereist en wel een probleemrubriek. Onze vriend Teun Lindeman zal hem verzorgen en hij is al direct begonnen met het uitloven van een prijs. Onze hartelijke dank aan Teun en de wens dat alle vrienden aan onze oploswedstrijden deelnemen. Naast de rubriek van Kor Mulder van Leens Dijkstra, die nog wel een verliespartij van hem zelf behandelt, verdient het vooral de jammerkreet van ons nieuwe bestuurslid Wim v.d. Vaart de aandacht. Een ieder probeer de jammerklachten van Wim te sussen. Al met al is dit nummer weer uitgebreider als het

vorige, daarenboven wordt het nu ook gestencild. Iedere vriend die nog propagandanummers nodig heeft kan ze bij den secretaris aanvragen. ONS TIJDSCHRIFT GESTENCILD EN EEN NIEUW BESTUUR: V.V.M. groeit!!!!!!!!!!!!!!!'

Wedstrijdleader Karel Struys verzoekt de vrienden uit groep B hun lopende partij en te sturen naar hem op te sturen. De partijen worden dan in de komende nummers van VMM geplaatst en al geanalyseerd.

In nr 7 van VMM staat een kasverantwoording van augustus tot en met november 1946. De inkomsten bedragen 62,- gulden, de uitgaven zijn 47,93 gulden. De leden en donateurs worden gemaand regelmatig te betalen, aangezien de maandelijks uitgaven voor het tijdschrift een hoop geld vergen.

Kor D Mulder van Leens Dijkstra bespreekt in VMM nr 9 (maart 1947) een partij van hemzelf tegen B Grapperhaus uit Amsterdam. Het betreft zijn partij van het Hoogoventoernooi 1947 in Beverwijk. Deze partij staat hieronder afgedrukt.

Mulder van Leens Dijkstra probeert een pionoffer te weerleggen in de Grünfeldverdediging. De partij verloopt volgens de opvattingen van Fine en Keres, doch geeft door een zwakkere zet van zwart nog geen uitsluitsel over de gehele variant.

Het eerste diagram komen we tegen in VMM nummer 12, jaargang 1, mei-juni 1947 op pagina 5. Het blad is blauw

gestencild, maar het diagram is paars. Het diagram is namelijk gestempeld op een uitgespaard gedeelte van de pagina en de stukken zijn weer in het diagram gestempeld. Dat kon natuurlijk vanwege de kleine oplage want het is veel werk en vereist natuurlijk constante aandacht van de stempelaar.

Augustus 1947 meldt het ledenblad dat het goed gaat met Mulder van Leens Dijkstra:

'In de correspondentie-wedstrijden om het kampioenschap van Nederland is onze vriend Kor Mulder van Leens Dijkstra practisch winnaar, en alsof hij met een kampioenschap van Nederland nog niet tevreden is, speelt hij thans ook nog mede in een wedstrijd om het (schrik niet) wereldkampioenschap! Deze wedstrijd is nog in het beginstadium. (...) We weten dat Kor een zware wedstrijd tegemoet gaat.'

In een later nummer maakt Mulder van Leens Dijkstra bekend, dat hij het kampioenschap van Nederland inderdaad gewonnen heeft. Hij heeft 5,5 punten uit 8 partijen. De nummers 2 tot en met 4 halen ieder 5 uit 8.

Dick Smit gaat samen met Mulder van Leens Dijkstra de partijrubriek van het ledenblad verzorgen. Smit begint, omdat hij geen partijen van Vrienden voorhanden heeft, met een eigen verliespartij. Hij geeft een correspondentiepartij Dick Smit-N van Dijk (beëindigd in 1945).

In VMM, 2de jaargang, nr 10, april 1948 analyseert Dick Smit C Mulder van Leens Dijkstra -DF de Lange, Hoogoventoernooi, Beverwijk (1-0).

In dit nummer is ook een financieel overzicht van 1-6-1946 t/m 1-4-1948 opgenomen. Opvallend is, dat er nog met halve centen (guldencenten wel te verstaan) wordt gerekend. De ontvangsten en uitgaven houden elkaar in evenwicht op 189,81 gulden.

In VMM, 3de jaargang, nummer 1, (juni 1948) staat dat Hans Jannink na twee jaar afscheid als hoofdredacteur neemt. Hij wordt opgevolgd door Dick Smit. De redactie is nu als volgt samengesteld: Hoofd- en openingsredacteur: Dick Smit, Partijredacteur: Wim Korpershoek, Eindspelredacteur: Wim van der Vaart, Algemeen Redacteur: Kor Mulder van Leens Dijkstra. Het ledenaantal groeit van 19 leden op 1 mei 1947 naar 24 op 1 mei 1948. In dezelfde periode groeide het aantal donateurs van 11 naar 14.

Het kerstnummer van 1949 meldt weer een toename van het ledenaantal. Er zijn nu 27 leden. Het aantal donateurs/-trices is 13.

De leden wonen verspreid door het land. Zij komen uit Haag (7), Vlaardingen (6), Rotterdam (5), Wier (in Friesland) en Zwolle (ieder 2), tenslotte wonen er in Apeldoorn, Breda, St. Jacobi Parochi, Amsterdam en Deventer één lid.

Het ledental stijgt naar 33 (VMM No 8 januari 1951) en in oktober 1951 zijn er al 35 leden. Over donateurs wordt niet meer geschreven.

Had de ledenvergadering andere onderwerpen dan de tegenwoordige vergadering?

We lezen in VMM nr 1, juni 1950 (5de jaargang):

Uit de notulen van de vriendenvergadering, gehouden op zondag 21 mei 1950 te 's Gravenhage:

'(...) Het agendapunt 'Correspondentiewedstrijden' leverde veel stof tot praten op. De wedstrijdleider beantwoordde diverse vragenstellers, onder andere door er op te wijzen, dat de uitslag van de partij zo spoedig mogelijk na afloop moet worden ingediend (...). Er waren zeer veel klachten over te lange bedenktijd, alsmede over vrienden, die zich niet ontzagen 2 ± 3 maanden hun tegenstanders te laten wachten en dan zonder meer maar weer per drukwerk verder gingen. (...) Een voorstel om aan deze wantoestanden een einde te maken werd met algemene stemmen aangenomen.'

Uit bovenstaand snippertje geschiedenis blijkt dat het correspondentieschaken in Nederland altijd grote namen heeft gekend. Ik memoreer Kor D Mulder van Leens Dijkstra en Dick Smit uit het verleden. Zij zijn de voorlopers van de grote Nederlandse successen met correspondentieschaken. Met als hoogtepunt tot nu toe het gewonnen wereldkampioenschap door Timmerman.

Is er iemand die zich verder in de correspondentieschaakgeschiedenis wil en kan verdiepen? Het is mij onmogelijk gezien mijn reismogelijkheden vaak naar het Max Euwecentrum te gaan. Ik zal dus niet veel onderzoek kunnen doen. Hoe zit dat met u? De redactie kan tips geven over hoe over dit onderwerpte schrijven valt als u het doen wilt en er gelegenheid voor heeft.

KD Mulder van Leens Dijkstra- B Grapperhaus

E61; Hoogovens, Beverwijk; 1947; commentaar: Mulder van Leens Dijkstra
(Overgenomen uit: VMM, maart 1947)

1.d4 ♟f6 2.c4 g6 3.♞c3 d5 4.♞f4 ♞g7
5.e3 0-0

Dit pionoffer is nog een strijdpunt der theorie. Wanneer het door wit echter weerlegd kan worden en zwart dus veroordeeld wordt 5...c6 te spelen is de Grünfeldverdediging meteen teruggebracht tot een passieve verdediging zonder veel vooruitzichten!

6.cxd5 ♟xd5 7.♞xd5 ♞xd5 8.♞xc7 ♟c6

Het meest kansrijke echter ook het meest riskante. Weinig risico (volgens de tegenwoordige stand der theorie) loopt zwart na 8...♞a6 9 ♞xa6 ♞xg2 10 ♞f3 ♞f3 11 ♟xf3 bxa6 omdat het zwarte loperpaar ongeveer opweegt tegen de verzwakte pionnenstelling.

9.♞e2 ♞g4 10.f3 ♞xf3

De hoofdvariant, na 10...♞ac8 ♟c3! (Keres) komt wit duidelijk in het voordeel. De tekstzet levert zwart tenslotte twee pionnen op voor een stuk, terwijl de witte koning onveilig staat. De kern van de zaak is nu of zwart al dan niet aanvallen tegen die koning krijgt.

11.gxf3 ♞xf3 12.♞g1 ♞xe3 13.♞f4 ♞e4 14.♞g2 ♞f5 15.♞xc6

Noodzakelijk, daar zwart anders steeds op d4 dreigt te slaan.

15...bxc6 16.♞g5 ♞e6?

Tot dusver is alles reeds veel vaker ver- toond. De tekstzet is echter te passief. Aangewezen is 16...♞e4 (dreigt benevens

e5) bv 17 ♞b1 ♞f3 18 ♞c1 ♞fd8 19 ♞e3 ♞h1 20 ♞g1 ♞d5 21 ♞g5 ♞h1 22 ♞g1 ♞d5 en remise door herhaling van zetten Mulder van Leens Dijkstra -vd Berg, Beverwijk, 1944. Wit had echter met 23 ♟f2 voort moeten zetten met eenzelfde verloop als in deze partij.

17.♞d3 ♞fd8 18.♞e3 ♞c4 19.♞c5 ♞a4 20.b3 ♞b4+

In aanmerking kwam nog ♞a6 omdat de nu volgende dameruil tot een slecht eindspel leidt. 21 ♞c3 (Geeft nog een derde pion op echter in ruil voor het initiatief, dat nu op wit overgaat).

21.♞c3 ♞xc3+ 22.♞xc3 ♞xd4 23.♟xd4 ♞xd4 24.♞e3 ♞h4 25.♞c2 a5 26.♞c5!

Een ijzersterke zet. Op 26...a4 volgt nu b4. 26...♞d8 27.♞d1 ♞xd1+ 28.♟xd1 e5 29.♞e7 ♞d4+

Op 29...♞h3 of ♞h5 volgt het zeer sterke 30 ♞f6! Dreigt 31 ♞xc6 ♞xh2 32 ♞c8 mat. 30.♞d2 ♞f4

of 30...♞d2+ 31 ♟xd2 f5 32 ♞d6 e4 33 ♞c7 en wit wit gemakkelijk, daar de zwarte pionnen nog niet zo ver opgerukt zijn, dat ze de het de witte loper moeilijk kunnen maken.

31.♞d8 a4 32.bxa4 ♞xa4 33.♞f6 Forceert torenruil in verband met de dreiging ♞d8 mat.

33...♞a8 34.♞d8+ ook 34 ♞xe5 is voldoende om te winnen. 34...♞xd8+ 35.♞xd8 ♟f8

Voor 35...f5 heeft zwart geen tijd wegens 36 a4 en wit haalt dame.

36.♞f6 verovert de e-pion waarmee de partij is beslist. De rest is vrij gemakkelijk.

36...♖e8 37.♙x5 ♖d7 38.a4 c5
 39.♖d2 ♖c6 40.♙f6 ♖b6 41.♙d8+
 ♖a6 42.♖d3 f5 43.♖c4 f4 44.♖x5 h6
 45.♖d4 g5 46.♖c4 ♖b7 47.♙f6 ♖a6
 48.♙g7 h5 49.♙f6

en zwart geeft op. Een overwinning die lange tijd onzeker is geweest, door de vele pionnen die zwart voor het stuk had. 1-0.

Ingezonden partijen

Hier een bonte verzameling partijen. Velen zijn spontaan ingezonden naar aanleiding van de oproepen van de hoofdredacteur, anderen zijn afkomstig van onze nieuwe titeldragers. Bij deze iedereen hartelijk dank voor de genomen moeite! Alleen zo met elkaar kunnen we de inhoud van Schaakschakeringen voor iedereen interessant houden en zijn we niet afhankelijk van enkelen. Uiteraard blijven nieuwe inzendingen welkom. Het adres van redactie vindt u op pagina 2.

R Langeveld (2560)-L Raykin (2615)

2004; D44; Zichichi Memorial;

commentaar: Ron Langeveld

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♟f3 ♟f6 4.♟c3 e6
 5.♙g5 dxc4 6.e4 b5 7.e5 h6 8.♙h4 g5
 9.♟xg5 hxg5 10.♙xg5 ♟bd7 11.g3

Met deze zetvolgorde kan wit voorkomen dat zwart afwijkt van de hoofdvariant met een interessante alternatieve 13de zet ♟xf6. Mijn plan van aanpak in deze opening is gericht op het 'herwaarderen' van de pion op f6

11.exf6 ♙b7 12.g3 c5 13.d5 ♟xf6 (13...♖b6 14.Bg2 0-0-0 15.0-0 b4 is de hoofdvariant) 14.♙g2 (14.dxe6 ♙e7 15.♙g1 ♖b6 16.exf7+ ♖xf7 17.h4 ♙ad8 (onduidelijke stelling).

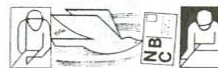
Steffen Pedersen schrijft in zijn boek over de Semi Slav dat zwart hier voldoende compensatie heeft; zijn pionnenmeerder-

heid is trager op gang te brengen dan de witte, maar de laatste kan niet meer rokeren en zwart is veel beter ontwikkeld. Ik ben het met deze conclusie eens en ging op zoek naar mogelijkheden om juist het stukken spel van zwart op de koningsvleugel te beperken. De f6 pion speelt daarin een cruciale rol.

14...♙e7

14...♙h6!? 15.♙h4!? Een idee van Sadler maar niet het meest logische plan te profiteren van een vrije h-pion 15...♙g7 16.0-0 ♙xh4! 17.gxh4 b4 18.♟a4 ♙xd5 19.♟xc5 ♙xg2 20.♖xd8+ ♙xd8 21.♖xg2 Ik betwijfel of de kwaliteit wit iets zal brengen; de zwarte stelling heeft inmiddels meer samenhang en zowel ♙c8 als ♙d2 lijken prima spel te geven.

15.0-0 ♟xd5 16.♙xe7 ♖xe7 17.♟xb5 ♖b6 18.♟a3 ♙h4!? Een spectaculaire vondst

van Kramnik; wellicht niet helemaal correct, maar vast staat dat wit vooralsnog het initiatief aan zwart moet laten. 18...c3 is in ieder geval prima speelbaar voor zwart. Al met al voldoende reden deze variant met 13...Nxf6 te mijden als wit van nature geen afwachtende houding wil aannemen. 19.gxh4 De hoofdvariant is 19.♖d2 maar de cruciale vraag is natuurlijk of wit het offer moet afslaan 19...♗g8 20.♗xc4 ♗f4 21.f3 ♗xg2+ 22.♖h1 ♗c7 en zwart heeft volgens Pedersen uitstekende compensatie maar ik heb mijn twijfels of die compensatie lang duurt na bij voorbeeld ♗c1 gevolgd door ♗e3 / ♗c2

11...♖a5

Een niet zo vaak gespeeld alternatief, waarschijnlijk gekozen om sneller op onbekend terrein te komen. Zwart kan proberen met b4 en c3 gevolgd door ♗a6 de witte koning in het midden te vangen. De hoofdvariant volgt een minder trage aanpak doordat de dame op b6 direct druk zet op d4 en c6-c5 ondersteunt.

De zetvolgorde met 11.g3 geeft zwart de mogelijkheid af te wijken met 11...♗g8 12.h4 ♗xg5 13.hxg5 ♗d5 14.g6 fxg6 15.♗g4 ♖e7 16.♗g2 Met een onduidelijke stelling waarin ik desalniettemin de witte stukken de voorkeur geef;

11...♗b7! 12.♗g2 ♖b6 (12...♗e7? 13.exf6 ♗xf6 Zonder aanval op een witte d5 pion is deze aanpak veel te passief) 13.exf6 0-0 14.0-0 c5 15.d5 b4 16.♗b1 ♖a6 17.dxe6 ♗xg2 18.e7 ♗xf1 19.♖xf1 ♗c6 20.exd8 ♖+ ♖xd8 21.♗d5 ♗xh2 22.♖g1 ♗h8 23.♗f4 ♖c8 24.♖f3 ♖b7 25.♗d1 ♗h6 26.♖h5 ♗g7 27.♖xf7 ♗xf6 28.♗e1 ♗f8 29.♖h5 ♗h8 30.♖f7 ♗f8 31.♖h5 ♗xb2 32.♗e7 ♗d4

33.♖h7 ♗d8 34.♖e4 b3 35.axb3 cxb3 36.♗e6 ♗f6 1/2-1/2 Rause,O-Schön,W/ICCF COR 2004/The Week in Chess 536;

11...♗e7? Onderschat de kwetsbaarheid van de zwarte stelling wat blijkt uit het instructieve vervolg 12.exf6 ♗xf6 13.♗g2 ♗d5 14.♗xe7 ♖xe7 15.0-0 a6 16.a4 b4 17.♗e4 a5 18.♗c1 ♗b6 19.♗e1 ♗b7 20.♗d2 0-0-0 21.♗xc4 ♗xc4 22.♗xc4 1-0 Relange,E-Crouan,S/Cannes FRA 2005/The Week in Chess 543

12.exf6 b4 13.♗e4 ♗a6 14.♖f3

14.b3!? Een directe tegenmaatregel op de a6-f1 diagonaal. Wit erkent daarmee het zwarte tegenspel en de vraag is of dat nodig is. Mijn tegenstander was er kennelijk niet om bevreesd want met een andere zetvolgorde (12...♗a6) had hij dit kunnen voorkomen. 14...♗d8!? Waarom niet? Na een lange rokade staat de zwarte koning niet duidelijk veiliger en met deze zet blijft het kwetsbare f7 gedekt.

14...♖d5

Vaker gespeeld maar niet beter is 14...0-0 15.♗e2 ♗b7 Niet erg consequent maar ik vrees dat zwart niet beter heeft hier. (Zwart doet er verstandig aan niet te volharden in 15...♖d5 16.♗e3 c5?! 17.♗g5 ♗b7 18.♖xd5 ♗xd5 19.♗xf7±) 16.0-0 (16.♗xc4!? c5 17.0-0 met complicaties is wellicht nog interessanter voor wit) 16...♖d5

A) 17.♖f4!? Deze zet ziet er ook zeer sterk uit. Theoretisch wellicht minder interessant maar voor de volledigheid toch alle zetten van een recente partij. Met creatief spel weet zwart hier remise te maken, maar het spreekt voor zich dat wit zijn h-

pion hier niet hoefde in te leveren voor de zwakke d-pion van zwart. 17...c5 18.♙f3
A1) 18...♗xd4?! 19.♚fd1 ♗xb2 20.♜d2
 ♜e5 21.♙xb7+ ♗xb7 22.♗e4+ ♚d5
 23.♜xc4 ♜xc4 24.♗xc4 ♗b6 (24...♙xh2
 brengt zwart geen heil 25.♗xh2 ♗xf2+
 26.♗h3 ♗f5+ 27.♗g4 ♗xg5 28.♗xg5 ♙xg5
 29.♚d7+ ♗c6 30.♙xf7 ♙d6 31.g4 ♚g6
 32.♚g1 ♙h6+?! 33.♗g2 ♙h2+ 34.♗f3 ♙xa2
 35.g5+- en wit heeft zijn schaapjes eerder
 op het droge.) 25.a4!?!± De pionnenmeer-
 derheid op de koningsvleugel hangt nog
 steeds als een zwaard van Damocles
 boven zwarts hoofd, en dat terwijl wit op
 de damevleugel het heft in handen dreigt
 te nemen.

A2) 18...cxd4 19.♜d2 ♗e5 20.♙xb7+ ♗xb7
 21.♜xc4 ♗xf4 22.♙xf4 ♜xf6 23.♚ad1 ♙h5
 24.h4 ♜e8 25.♙fe1 ♙hd5 26.♜e5 f6 27.♜g6
 ♙d6 28.♙xe6 d3 29.♙xd6 ♙5xd6 30.♜f4
 d2 31.♙xd6 ♙xd6 32.h5 ♜c7 33.h6 f5
 34.h7 ♙h6 35.♙xd2 ♙xh7 36.♙d6 ♙e7
 37.♗f1 a5 38.♙f6 ♙e5 39.♜d3 ♙d5 40.♗e2
 ♜b5 41.♜f4 ♙c5 42.♗d2 a4 43.♜d3 ♙d5
 44.♙e6 ♜d6 45.b3 ♜e4+ 46.♗e3 ♙xd3+
 47.♗xd3 ♜c5+ 48.♗c4 ♜xe6 49.♗xb4 axb3
 50.♗xb3 ♜g5 51.♗c4 ♜e4 52.♗d5 ♜xf2
 53.♗e5 1/2-1/2 Larsson,P - Johans-
 son,G/ Malmö SWE 2003/The Week in
 Chess 485;

B) 17.♙e3 17...c5 18.♜g5 ♗xg5 19.♗xb7+
 ♗xb7 20.♙xg5 cxd4 21.♙xc4±. Zwarts
 compensatie is flinterdun en zijn stelling
 heeft nog steeds meer zwakke punten
 dan de witte.
 14...♙d8!?

15.♙d1!

Een onderschatte zet van Chernin voor
 zover ik kan nagaan (Chernin,A-Torre,E;

1981/Bangalore in Informator 33/(553)).
 Minder gebruikelijk dan 15.♙e3 waarna
 zwart c5 kan spelen, één van de weinige
 zwarte mogelijkheden in het streven naar
 actief tegenspel. ♙d1 is minstens zo nut-
 tig als Be3 en deze laatste zet kan volgens
 mij makkelijker worden uitgesteld.

15.♙e3 c5 16.♙d1 cxd4!? Wit heeft hier
 volgens mij na 17.♙xd4 ook duidelijk
 voordeel maar in complexe stellingen als
 deze raakt men snel het spoor bijster. Het
 voorkomen van c6-c5 leek me in ieder
 geval 'overzichtelijker'.

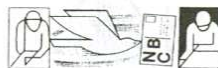
15...♜b6N

Zwart wordt in de verleiding gebracht tot
 een actie op de damevleugel nu wit pro-
 beert zijn pion op f6 te behouden. ♜b6 is
 in zekere zin een concessie, maar andere
 zetten overtuigen me ook niet.

15...0-0-0?! Lang rokeren terwijl zwart
 eigenlijk op zoek is naar een doorbraak
 op de damevleugel is toch wel een beetje
 de kat op het spek binden.

A) 16.b3?! Strikt genomen nog niet nodig
 en daarom een beetje dubieus. Een
 koningloperzet ligt meer voor de hand
 ook al is de diagonaalkeuze lastig, en
 zolang er nog niet wordt afgewikkeld zal

wit toch ook een korte rokade willen voorbereiden. 16...♖b6 17.♙e2?! (beter is 17.h4, RL) 17...♙b7? (17...♙b5!? onduidelijk, RL) 18.bxc4 ♗xc4 19.0-0 c5? (19...♗a5!?, RL 20.♙f4 c5 21.♗g5 ♖xcg5 22.♙xg5 ♙xf3 23.♙xf3 c4! 24.d5!+/-). Wit is superieur en de winst slechts een kwestie van tijd) 20.dxc5 ♗e5 Bij de Chernin partij in Informatior 33 wordt hier de incorrecte evaluatie -/+ gegeven terwijl 21.♖e3 ♖xe4 22.c6 'eenvoudig' wint. De partijzet 20.♙c1 kreeg in de Informatior nota bene een uitroepteken. De fouten in Informatior zijn veel waardevoller dan de echte nieuwtjes; ik neem voor het gemak maar even aan dat de meeste correspondentenschakers dat al sinds jaar en dag weten.

B) 16.♙e2!? ♙b7 17.♖e3 ♗b6 18.♙f3 ♖a5 19.0-0 ♗d5 (19...♖xa2 20.♖e2±) 20.♖e2±;

C) 16.♙g2 ♗b6

C1) 17.h4!? ♗a4 18.b3!? ♗c3! (18...♗b2?! In mijn ogen te opportunistisch. De complicaties na 19.bxc4 zijn in het voordeel van wit.) 19.♗xc3 ♖xf3! 20.♙xf3 bxc3 21.bxc4 (21.♙e4? ♙b4 22.♙c2 cxb3 23.axb3 ♙d5! met tegenspel) 21...♙xc4 22.♙e2 ♙d5 23.f3 ♙a3?! 24.♖f2±;

C2) 17.♙f4 ♗a4 (17...c3?! 18.bxc3 ♖xa2 19.c4 en wit staat uitstekend 19...♙xc4?? 20.♗c3 wint direct);

15...c5? 16.dxc5 ♗e5! 17.♖e3 ♗d3+! 18.♙xd3 cxd3 19.f3+-

16.h4!?

De eerste adempauze na de opening wordt door wit meteen benut om progressie te boeken op de koningsvleugel.

16...♗a4

Echt goede zetten heeft zwart hier niet.

16...♙b5?! 17.♙e2 a5 18.0-0 a4 19.♖f4 (19.♙c1±) 19...a3 20.bxa3 ♙xa3 21.♙g4, 16...♙d8 17.♙e2 ♗a4 18.b3 ♗b2 19.♙d2 ♗d3+ (19...c3?! 20.♙xa6±) 20.♖f1 ♗c1! (20...♖xd4 21.bxc4 ♙xc4 22.♖g2 ♗e5 23.♙xd4 ♙xd4 24.♖e3 ♙xe4 25.♖xa7 ♙xe2 26.♖c7+-) 21.♙xc4 ♙xc4+ 22.bxc4 ♖xc4+ 23.♖g2±;

16...0-0-0?! Net als op de vorige zet kan de rokade ook nu niet worden aanbevolen, temeer daar wit een extra mogelijkheid heeft met ♙e3.

17.b3

17.♙c1!?

17...♗b2!?

17...cxb3? 18.♙xa6 bxa2! 19.0-0 ♗c3! 20.♙c1 (20.♙de1!?) 20...♗xe4 21.♙b7 (de enige zet) ♗d8 22.♙xc6 ♗xcg5 23.♖xd5+ exd5 24.♙xa8 ♗f3+! 25.♖g2 ♗d2 26.♙xd5+-;

17...♗c3! 18.bxc4 ♙xc4 (18...♖xe4+ 19.♖xe4 ♗xe4 20.♙g2±) 19.♙xc4 ♖xc4 20.♗xc3 bxc3 21.♖d3± De strijd speelt zich vooralsnog op de damevleugel af, waar zwart kwetsbaarder blijkt dan wit. Zwart heeft meer moeite om zijn laatste stukken ook in het spel te betrekken; de actieve dame kan nu ook niet meer worden gemist vanwege zwarts zwakkere pionnen.

18.bxc4

18.♙c1!±

18...♙xc4

18...♗xc4 19.♗d2!±

19.♙xc4 ♗xc4

19...♖xc4 20.♙d2 ♖c1+ 21.♖e2 ♖c4+ 22.♖e3 ♗a4 (22...♙d8?! 23.♙b1 ♗a4 24.♗c5 ♗xc5 25.♖xc6+ ♙d7 26.dxc5

♖xc5+ 27.♗xc5 ♘xc5+ 28.♜e2 Een eindspel met prima winstkansen voor wit) 23.♙c5!? ♗b5 (enige zet) 24.♙xa4 ♗xa4 25.♗e4± Het samenspel van de zwarte stukken blijft problematisch en nu er geen direct gevaar meer dreigt op de damevleugel kan wit omschakelen naar een opmars van zijn pionnen aan de andere kant. (25.♜e2!? ...aansturend op dameruil is interessant)

20.♞c1

De meest ambitieuze voortzetting; wit neemt c6 op de korrel.

20...♙a3?!

Een poging het paard naar een beter veld te krijgen

20...♞d8 ziet er logischer uit, maar het is onduidelijk hoe zwart moet voortzetten na 21.♙f4!?

20...♗xd4? 21.0-0 ♙e5 22.♗e2 brengt zwart in nog grotere problemen.

Er zijn twintig zetten gespeeld waarin zwart lef heeft getoond door zich alles behalve 'in te graven'. Raykin stuurt niet bij voorbaat aan op remise met zwart en dat bedoel ik als een compliment. Desalniettemin is zijn stelling inmiddels kritiek. De c5 opmars is voorkomen en de pionnenmeerderheid op de damevleugel is daarmee van een plus- naar een minpunt gedegradeerd. Wit daarentegen heeft op de andere vleugel zijn 'reserves' nog intact.

21.♙d2

Beoogt een afwikkeling die de structurele zwaktes van zwart, pionnen en onderontwikkelde torens, meer aan het oppervlak brengt.

21...♙b5

Beter is 21...♜d7 22.♙f4 ♙b5 (22...♙d6? 23.♙e4 ♙xf4 24.♞c5+-) 23.♗xd5+ cxd5 24.♙f3 +/-

21...♞c8?! 22.♗xd5 exd5 23.♜e2 ♜d7 24.♜d3 c5 25.dxc5 ♙xc5 26.♞he1 ♙d6 27.♙f3

A) 27...♞xc1 28.♙xc1 ♙c4 (28...♙b5 29.♙b2 ♙c7 30.♙e5+ ♙xe5 31.♞xe5+-;

(28...Rc8?! 29.h5 ♞c3+ 30.♜e2 ♞c2+ 31.♜f1 ♞xa2 32.h6+-) 29.♙g5 ♞f8 (29...♞h6 30.♙xf7 ♞xf6 31.♙xd6+-;

(29...♙e5+ 30.♜d4+-) 30.f4 a5 31.h5+-;

B) 27...♙c4 28.♜d4 ♞c5 29.♙f4 ♙xf4 (29...♞a5 30.♙xd6 ♜xd6 31.♙g5 ♞f8 32.♞e2!?+-) 30.gxf4 ♜c6! 31.♞e7 ♜b6 32.♞xf7 ♙d2 33.♞xc5 ♙xf3+ 34.♜e3 ♜xc5 35.♜xf3+-;

C) 27...♞ce8 28.♞xe8 ♞xe8 29.♞e1 ♞c8 (29...♞xe1 30.♙xe1+-) 30.♙e5+ ♙xe5 31.♞xe5+-; 21...♞d8?! 22.♞xc6! ♗xa2?! 23.♙b3+-

22.♞xc6! ♙xd4 23.♗xd5 (enige zet) **exd5 24.♞a6!**

Maakt optimaal gebruik van de desorganisatie van zwart op de damevleugel door zowel druk op a7 als d5 uit te oefenen (na een gepland ♞a5)

24... ♖e6

Mijn tegenstander gebruikte voor deze zet slechts 1 dag en dat terwijl er een aantal op het oog gelijkwaardige alternatieven is. Voor het vinden van een objectief betere zet kan het zijn dat zelfs twee weken niet genoeg is, maar doorgaans neem ik juist in dit soort stellingen de tijd om het op me te laten inwerken. Als de analyse geen uitsluitsel geeft na deze periode, pas dan laat ik mijn gevoel bepalen of het echt 'lood om oud ijzer' is. Het paard had meer kunnen doen dan alleen de (loze) dreiging ♖xg5. De baan van de d-pion wordt vrijgemaakt ja, maar ook aan deze opmars kleven nadelen.

24... ♗c8 kan ook direct, maar na 25.0-0 doet zwart er nog steeds het beste aan om te dekken met 25... ♖c5 waarna 26. ♗e1+ Ne6 27. ♗a5 een transpositie is naar 26... ♗c8, wat zwart in de partij overigens niet koos. Wit heeft in deze stelling na 26... ♖e6 echter twee uitstekende andere zetten: 27. ♖b3 en 27. ♗e5; 24... ♖c5 lijkt me een meer dan bruikbare zet in deze stelling (meer nog dan het scheppen van wat lucht middels ♖h6) 25. ♖b3 geeft zwart de mogelijkheid om het paard te ruilen (25.0-0 kan de toren in verlegenheid brengen na 25... ♖b6 26. ♗b1 en de tweede viool neemt het (strijk)stokje over.

25. ♗a5 ♗c8, de toren is eerder verlost van het beveiligen van a7

25... ♖xb3;

24... ♗d7 Een goede mogelijkheid die andere keuzes vooralsnog uitstelt. Ondertussen 'dreigt' zwart wel de witte

toren tot een verklaring; nota bene met de koning!

24... ♖b5 Nog een speelbare manier om d4 vrij te maken maar door de geringe ondersteuning is deze aanpak dubieus te noemen.)

25.0-0

A tempo, omdat de alternatieven inferieur zijn. Een 'luxeprobleem' van een andere orde.

25... ♖c5

25... ♖c7?! 'dwingt' de witte toren naar a5, ergo: tijdverlies;

25... ♖xg5? kan toch niet de bedoeling van de vorige zet zijn geweest 26. hxg5+-. Twee verbonden dubbelpionnen zijn voor zwart alleen maar lastiger te bestrijden.

26. ♗a5!

De druk die de toren op de 5de rij uitoeft kan zwart niet lang negeren.

Niet slecht maar minder actief is 26. ♖b3 ♖b6! 27. ♖e3 d4 28. ♖d2 en na ♗c8 of ♗d7!? heeft zwart nog een sprankje hoop op compensatie door de 'verdwaalde' toren op a6. Deze compensatie is echter ontoereikend om wits zwakste punt (f6) aan te pakken voordat het gevaarlijk wordt.

26... d4

26... ♗d8 27. ♗e1 ♖b6 28. ♗b5 0-0 29. ♗xb4 (29. ♖e3!?) 29... ♗h7 30. ♗g4 ♖xg5?!

31. ♗e5+-;

26... ♗c8 27. ♖b3 ♖b6 28. ♗xd5 ♖xg5 29. ♗xg5 ♗c2 30. ♗e1+-

27. ♖e4

♗e1, ♗c1, ♗b1 om het voorlaatste stuk ook in het spel te betrekken komen allemaal in aanmerking maar hier geef ik de

voorkeur aan de voorbereiding van ♖xg5 of ♗d2

27... ♗b6

Praktisch geforceerd

28. ♖b5 0-0

28... ♖xg5?! 29. ♖xg5 0-0 (29... ♗h6 30. ♖e4 ♗d8 31. ♗xb4 ♗xf6 32. ♖xf6+ ♗xf6

33. ♗xd4+ is uiteraard hopeloos voor zwart) 30. ♖f3 ♗h7 (30... ♗ad8 31. ♗g5+ ♗h8 32. ♖e5 ♗d6 33. ♗d1+- en het doek

valt snel; zwart heeft geen fatsoenlijke zetten meer.) 31. ♗f5 d3 (31... ♗g6 32. g4+-)

32. ♖e5+-

29. ♗d2! ♗fd8

29... ♗fc8 30. ♗xb4 ♗c2 31. a3 ♗d8 32. ♗d1 d3 33. ♗e7 (33. ♗a5!?) 33... ♗d7 34. ♗e5!

35. ♗g2 ♗xf2 36. ♗xe6+-

30. ♗xb4 ♗ab8

30... d3 31. ♖d6+- Zwart heeft te weinig 'aanvoerlijnen' voor een deze 'opmars'

(31. ♗e7 wint ook)

30... ♗ac8 31. ♖d6 ♗c2 32. ♗h5 en zwart heeft niet beter dan 32... ♗xd6 om ♖f5 te voorkomen 33. ♗xd6+-

31. ♗e7 ♗c7?!

Wit staat volgens mij al zo'n 10 zetten lang gewonnen. De torenruil had zwart waarschijnlijk gepland, maar hij staat ook een loperruil toe die het wit alleen maar makkelijker maakt.

32. ♗xd8 ♗xb5 33. ♗xc7 ♖xc7 34. ♗c1! ♖e6 35. f4! ♗a5

35... ♗d5 36. ♗c8+ ♗d8 37. ♗xd8+ ♖xd8 38. ♗f2+-;

35... d3 36. ♗f2 ♗b2+ 37. ♗e3 ♗c2 38. ♗d1 ♗e2+ 39. ♖xd3 ♗xa2 40. f5+-;

35... a5 36. ♗c8+ ♗h7 37. ♖d6 ♗b1+ 38. ♗f2 ♗b2+ 39. ♗e1 ♗g6 40. f5+-

36. ♗c8+ ♗h7

36... ♖f8? 37. ♖c5+-

37. g4! ♖xf4 38. ♗f8 ♗xa2

Beter is 38... ♖e6 39. ♗xf7+ ♗g8 40. ♗d7+-

39. ♗xf7+ ♗h6 40. g5+ ♗h5

40... ♗g6 41. ♗g7+ ♖f5 42. f7 ♖xe4 43. f8 ♖ ♖f3 44. ♗a8+ ♖g3 45. ♗xa7+-

41. ♗h7+ ♖g4 42. f7

Bij het zien van de volgende reeks conditionele zetten gaf zwart op. 42. f7 ♖f3

43. f8 ♖ ♗a1+ 44. ♖h2 ♗a2+ 45. ♖f2 (enige zet) ♗xf2+ 46. ♖g1 ♗a2 47. ♗a8+ ♖g3

48. ♗xa7

1-0

Keur van mijn beste partijen

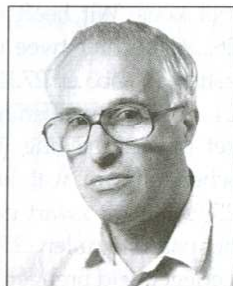
J. Staal

Jaren geleden leerde ik op cursus bij Cor van Wijgerden hoe ik een schaakdatabase moest opzetten.

Cor gaf als voorbeeld het over-

zicht van de gepubliceerde partijen van een der cursisten en aangezien ik de enige was van wie partijen gepubliceerd waren, waren dat dus mijn partijen. Tot zijn schrik merkte hij, dat dat bijna allemaal verliespartijen waren.

Dat was geen toeval. Ik gold in de jaren zestig en zeventig, ook bij mijzelf, als

een zeer sterk correspondentiespeler. Als iemand een enkele keer van mij won, haastte die zich onze partij, c.q. zijn geweldige prestatie, den volke kond te doen. Ikzelf was zuiniger. Ik vond het niet nodig aan mijn openings-nieuwtjes meer bekendheid te geven dan nodig was en hield mijn winstpartijen onder me.

Maar ja. Om nou de geschiedenis in te gaan als 'de man die altijd verliest', dat heb ik ook niet verdiend. En zo besloot ik om voor Schaakschakeringen een keuze van drie van mijn beste partijen te maken. Voor alle zekerheid heb ik op de computer even gecontroleerd of het allemaal wel klopte. Het resultaat is, dat mijn keus gedeeltelijk uit andere partijen bestaat dan ik eerst dacht.

J Staal-E Arguñarez

A79; voorronde 10de Olympiade; 1986;

J. Staal

1.d4 ♘f6 2.c4 c5 3.d5 e6 4.♞c3 exd5
5.cxd5 d6 6.e4 g6 7.♞f3 ♙g7 8.♙e2 0-0
9.0-0 ♖e8 10.♞d2 ♞a6

Destijds gold dit als de hoogste wijsheid. Later gaf men de voorkeur aan 10...♞bd7. 11.f3 ♞c7 12.a4 b6 13.♞c4 ♙a6 14.♙g5 ♖d7 15.♖b1 ♙xc4 16.♙xc4 a6 17.b4 b5 18.axb5 axb5 19.Bd3 c4 20.♙c2 ♖a3 21.♞e2 h6 22.♙c1 ♖a2 23.♞c3

Tot zo ver stond het allemaal in de Encyclopedie.

23...♖a6

Gezien het vervolg moet zwart het 'ergens' fout gedaan hebben. Ik denk dat dit hier is. De tekstzet ziet er plausibel uit:

de toren dekt pion d6 en bemoeilijkt de opmars d5-d6, die wit na e4-e5 en d6xe5 kan spelen. Maar hij staat hier wel buiten spel. Ik geef de voorkeur aan 23...♖a7 om de koningsvleugel een extra dekking te geven.

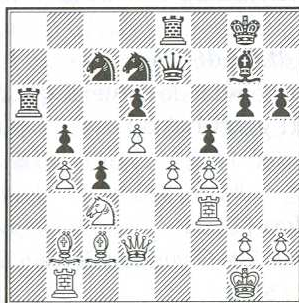
24.♙b2 ♖e7

Om veld d7 vrij te maken voor het paard.

25.♖d2 ♞d7 26.f4 f5

Als zwart met het paard teruggegaan was naar f6, was gevolgd 27.♖be1 en dan wordt 28. e5 een sterke dreiging. Na de tekstzet heeft 27.♖be1 niet zoveel kracht meer. 27...♖f7 dekt alles.

27.♖f3!

Nu kan zwart op 28. exf5 geen schaak op e3 meer geven. Bovendien wordt de toren actief op de koningsvleugel.

27...fxe4 28.♙xe4 ♖f7 29.♖g3 ♖xe4

Een kwaliteitsoffer dat geen redding biedt. Maar het alternatief 29...♞f8 doet dat evenmin, zie de variant.

29...♞f8 30.♖f1 ♙f6 31.♖c2 ♞h7 De loper staat het best op f6, waar hij de opmars f5-f6 blokkeert en na f5 ook nog op g5 de g-lijn kan sluiten. Schaakgeven op d4 is daarom niet verstandig. 32.f5 g5 33.h4 gxh4 34.♖g6 h3 35.♖d2 ♙g5 36.♖xg5

hxg5 37.♖xg5 ♜e5 38.♞f3 h2+ 39.♞h1
♞h8 40.♞xb5 ♞xb5 41.♞h6+ ♞h7 Als wit
op de 39ste zet op h2 had geslagen, kon
zwart nu 41...♞h7 spelen. 42.♙xe5+ dxg5
43.♞xa6

**30.♞xe4 ♙xb2 31.♞xb2 ♞xd5 32.♞f1
♞7f6 33.♞d4 ♞h5**

33...♞xe4 34.♞xe4 ♞g7 35.f5 g5 36.h4
♞a7+ 37.♞h2 ♞f6 38.♞e2 g4 39.♞xg4+
♞xg4+ 40.♞xg4+ ♞f8 41.f6 Zwart moet
nu ook nog letten op de witte dreiging
♞c8+. 41...d5 42.♞c8+ ♞f7 43.♞h8 ♞c7+
44.♞h1 ♞a7 45.♞g7+ en zo voorts.

34.♞xg6+ ♞xg6 35.♞xd5+ ♞h8

Waarschijnlijk had zwart overzien, dat op
35...♞f7 eenvoudig 36.♞xh5 was
gevolgd.

36.f5 ♞g4 37.♞xd6 ♞a2

Dit helpt niet, omdat de dame g2 dekt.

38.f6 Zwart geeft het op.

1-0

V Palciauskas-J Staal

C41; voorronde 8ste Olympiade; 1972;

commentaar J Staal

Gebruikelijk in de Philidorverdediging is
de reeks 1.e4 e5 2.♞f3 d6 3.d4 ♞f6 4.♞c3
♞bd7 5.♙c4 ♙e7 6.0-0 0-0. In de jaren
zestig gold 7.♞e2 daarop als de sterkste
zet. Onafhankelijk van elkaar vonden
Brglez uit Joegoslavië en ik daarop het
systeem 7...exd4 8.♞xd4 ♞e5 9.♙b3 c5 uit.

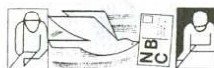
Aan de schaakhistorici de fraaie taak uit
te maken wie van ons het eerst was en of
we van de Brglez- dan wel de Staal-
variant moeten spreken. De grap is, dat
10.♞b5 wegens 10...a6 niet in aanmerking
komt. Op 10.♞f3 volgt 10...♙g4, al is het
nog de vraag of zwart bij correcte verde-

diging kan profiteren van de verzwakte
witte koningsstelling. Maar gezond oogt
10.♞f3 niet. De enige reële zet lijkt dus
10.♞f5, waarop volgt 10...♙f5 11.exf5 en
hier liepen de wegen van Brglez en mij
uiteen. Hij speelde hier 11...♞e8, ik
11...♞d7. Ik had graag 11...♞e8 ook eens
in een partij beproefd, maar ons systeem
heeft kennelijk zoveel indruk op de wit-
spelers gemaakt, dat niemand meer
7.♞e2 speelt. Een van de aardigheden
van het 11...♞d7-systeem is, dat de pion-
nenbestorming met f4, g4, g5 en zelfs g6
wit alleen maar in het nadeel brengt: 12.f4
♞c6 13.g4 ♞d4 14.♞g2 (ook 14.♞d1 om
veld h5 te blijven bestrijken komt in aan-
merking) ♞ae8 (14...b5?? 15.g5 c4 16.gxf6
♙xf6 17.♞d5 ♞xf5 18.♞xf6 ♞xf6x 19.c3!
en wit behoudt het stuk). 15.g5? (15.♞d5
of 15.♙d5 zijn waarschijnlijk betere zet-
ten, maar als zwart zijn f6-paard kan rui-
len, is het venijn uit de witte stelling ver-
dwenen. 15...♞h5 16.f6. (op 16.♞h3 of
♞g4 volgt 16...g6 en zwart wint gewoon
een pion. 16.g6 ♞xb3 17.gxh7+ ♞xh7
18.axb3 ♞xf5 19.♞xa7 ♙f6 20.♞xb7 ♙d4+
21.♞h1 ♞e6 en zwart heeft een geweldige
aanval.) 16...gxf6 17.gxf6+ ♞h8 18.♞h1
♙xf6. Zwart heeft nu een pion meer en
een prima stelling. Dit ter inleiding. Nu
de partij:

**1.e4 e5 2.♞f3 d6 3.d4 ♞f6 4.♞c3
♞bd7 5.♙c4 ♙e7 6.0-0 0-0 7.♞e2
exd4 8.♞xd4 ♞e5 9.♙b3 c5 10.♞f5
♙xf5 11.exf5 ♞d7 12.♞d5 ♞fe8
13.♞d1**

Dreigt 14.♞xe5.

13...♙d8

In een bordpartij tegen Teun van der Vorm speelde ik hier 13... ♖c6 met het gevolg 14. ♗d3 Ook na 14.c3 zal het wit niet lukken het oprukken van de pion naar d5 tegen te houden. 14... ♗d4 15. ♖e3 d5 16.c3 ♗xb3 17.axb3 ♖ed8 18. ♖c2 a6 19. ♖f4 ♖e8 20. ♖e3 ♖ad8 en hoewel wit niet zonder tegenkansen is, staat zwart praktisch een pion voor. De tekstzet is veel scherper, maar ik betwijfel, of hij beter is.

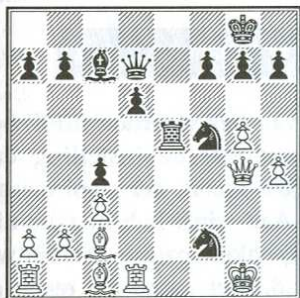
14. ♖e3 ♖c6 15.c3 ♖c7 16. ♗f3 ♖e5 17.g4 ♖ae8 18.g5 ♖e4 19.h4 ♖e7

Een zeer speculatief kwaliteitsoffer.

20. ♖g4 ♖xf5 21. ♖xe5 ♖xe5 22. ♗g4 c4 23. ♖c2

23. ♖xc4 ♖c6 24. ♖b3 ♖xf2 25. ♗xf2 ♖b6+ 26. ♖d4 ♗h1 27. ♖f4 ♗xa1 28. ♖xe5 ♗xb2+ 29. ♗g1 g6 30. ♗e4 dxe5 31. ♗xe5 ♖xd4+ 32.cxd4 ♗xd4+ 33. ♗xd4 ♖xd4 en zwart bereikt een eindspel met twee pluspionnen.

23... ♖xf2

24. ♗xf2 ♖b6+ 25. ♖d4 g6 26. ♖f4? 26. ♖xf5

A) 26...gxf5 is beter met het mogelijk gevolg 27. ♗d1 ♖e4 28.h5 d5 29. ♗g2 ♖xd4 30.cxd4 ♖g4+ 31. ♗f1 (31. ♗f3 ♗d6 32. ♗f2 ♗h2+ 33. ♗e1 ♖g1#) 31... ♗e6 32. ♗f3

♖xd4 33. ♖f4. Zwart heeft nu aardig wat pionnen voor zijn stuk, maar of hij beter staat is de vraag.

B) Het is te begrijpen, dat wit eindelijk zijn looper wil ontwikkelen, maar het is er nog steeds te vroeg voor 26. ♖xf5 was noodzakelijk en hoe vreemd het ook moge schijnen: na 26... ♖xf5+ 27. ♗g3 zie ik niet hoe zwart verder komt

26... ♗b5 27. ♖c1

Het vervelende voor wit is, dat 27. ♖xe5 dxe5 of 27... ♗xb2! geen kwaliteit wint, maar een stuk verliest.

27. ♖b1 is een verhaal op zichzelf, maar geen leuk verhaal voor wit. 27... ♖xd4 28.cxd4 ♖xd4+ 29. ♗g3 ♖e6 en als wit de pion op b2 niet wil verliezen, zal hij toch ♖c1 moeten spelen. 30.a4 ♗b4

27... ♖xd4 28.cxd4 ♗b4 29. ♖e3 ♗xb2 30. ♗d1 ♖e6 31. ♖c1 ♗c3 32. ♖e4 ♗a3 33. ♗f3 ♖xd4 34. ♖d1 ♗b2+ 35. ♗g3 ♖xe3 36. ♗xe3 ♗e5+ 37. ♗f3 f5 38.gxf6 ♗h5+

Wit geeft het op.

0-1

Vergeleken bij deze twee partijen is de volgende er een van het lichtere genre. Maar ook het lichtere genre vereist een bekwaam componist.

S Zaitsev-J Staal

B07; voorronde 11de ICCF-Cup; 1997; commentaar: J. Staal

De partij tegen Zaitsev is gespeeld tussen 1997 en 1999.

Ik neem aan, dat S Zaitsev een naamgenoot van de grootmeester is.

1.e4 d6 2.d4 ♟f6 3.♞c3 ♞bd7 4.f4 e5

Ik gokte, dat dit systeem in Rusland nog niet bekend was en gezien het vervolg was dat een goede gok.

5.f×e5 d×e5 6.d×e5 ♞×e5 7.♙×d8+ ♜×d8 8.♙g5 c6 9.♟f3 ♙d6 10.♙×f6+

Goed? Fout? Ik weet het niet

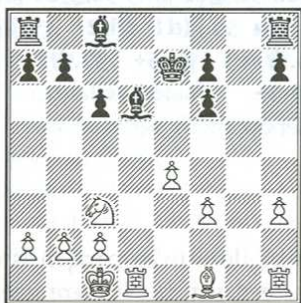
10...g×f6 11.0-0-0

11.♞d1 was sterker. De koning had beter aan de rechterkant kunnen blijven.

11...♞e7 12.h3 ♞×f3

Hoewel ook Fritz deze zet aanbeveelt, is hij fout. Het is te begrijpen, dat wit ♞g4 of ♙g4 wil vermijden, maar zwart kan nu de f-lijn blokkeren, waarmee de zwakte van zijn dubbelpion vrijwel is opgeheven. Bovendien krijgt Wit een geweldige gat op g3.

13.g×f3

13...♞g8 14.♟e2

14.♙c4 ♞g3 15.♙xf7 ♙f4+

14...♙e6 15.b3 ♞ad8

Een zet die ik niet begrijp. Waarom niet 15.♞b1 of 15. a3?

16.c3 c5 17.f4

Ontneemt veld d4 aan het witte paard.

17.♞g1 ♙f4+ 18.♞c2 ♞xd1 19.♞xd1 ♞d8+

20.♞c2 ♞d2+ 21.♞b1 ♙e3 22.♞h1 ♞d6

23.♞g3 ♞e5 24.♟f5 ♙f4; 17.h4 f5 18.c4 fxe4 19.fxe4 ♞g4 20.♞c3 ♙f4+ 21.♞c2 ♞xd1 22.♞xd1 ♙g3 23.h5 ♙e5 24.♟d5+ ♞d6 25.♙d3 h6 en pionverlies is niet te vermijden. De tekstzet heeft het bezwaar, dat pion e4 nu erg zwak wordt. Zwart haast zich daarom zijn loper om te spelen.

17...♙d7 18.♞h2

18.♞d3 ♙c6 19.♞e3 ♞de8 20.♞h2 ♞d7

21.♞g2 ♞gf8 22.♞gg3 ♙xe4 23.♙g2 ♙xg2

24.♞xe8 ♞xe8 25.♞xg2 ♞e3

18...♙c6 19.♙g2 f5 20.e5 ♙×g2

21.e×d6+ ♞×d6 22.♞×d6 ♞×d6

23.♞d2 h5 24.♞e3 h4 25.a3 ♞c6 26.c4

b5 27.c×b5+ ♞×b5 28.♞c3+ ♞b6

29.♟e2 ♙e4 30.♞f2 ♞d8 31.♟c1 ♞d1

0-1

Ingezonden partijen

BF97

H Keizer

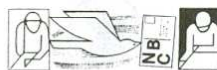
De finale van bekertoernooi BF97 ben ik begonnen met de instelling dat, indien je 50% scoort, het mooi meegenomen is. Aan winst heb ik zelfs niet gedacht. Bij enkele partijen heb ik wel geluk gehad. Met name die tegen de Waard en vd Hoeven. Wellicht speelde de Waard wel teveel partijen tegelijk.

H Keizer (1800)-JAM deWaard (2389)

C27; BF97-finale; 2003;

commentaar: H. Keizer

1.e4 e5 2.♞c3 ♟f6 3.♙c4 ♞×e4 4.♙h5

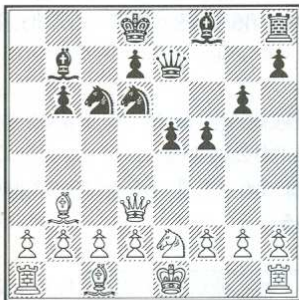
**♞d6 5. ♖b3 ♜c6 6. ♞b5 g6 7. ♖f3 f5
8. ♖d5 ♖e7 9. ♞xc7+ ♜d8 10. ♞xa8 b6**

Voorstel zwart zet 4 tot en met 10, Frankenstein-Dracula-variant. Dit voorstel kwam mij goed uit, aangezien ik dit graag weer eens wilde spelen. Op de club speelt niemand dit tegen mij.

11. ♞xb6

11. ♖f3 ♖b7 12. h4 ♖g7 13. ♖h3 e4 14. ♞e2 ♞xa8 15. 0-0 Is een speelbare variant.

11... ♞xb6 12. ♖d3 ♖b7 13. ♞e2

13... f4

In de partij Ma-GJ Timmerman; Dieren 1998; volgde: 13... ♖g7 14. ♖e3 ♖c7 15. f4

14. c3

tegen ♞d4

14. 0-0!? ♖g5 15. ♖h3 f3 16. ♞g3 ♞d4 17. d3 ♖f6 18. ♞e4 ♞e4 19. dxe4 fxe2 20. ♖xe2 ♞xe4+ 21. f3 ♞xc2 22. ♖g3 ♖e7 23. ♞xc2 ♞xc2 24. ♖b1+/=

14... e4 15. ♖h3 g5

Beter is: 15... f3 16. ♞f4 ♞e5 17. d4 (17. 0-0 fxe2 18. ♖xe2 e3+ 19. ♞d5 ♞d3 20. ♞xd3 ♞xd5+ 21. ♖g1 ♖e4 22. f3 ♖xd3 23. dxe3=+) 17... exd3 18. ♖e3 ♞ec4 19. 0-0-0 ♞e3 20. ♖he1=

16. ♖h5

Tegen h5, opsluiting dame.

De voortzetting met 16. d4 is beter voor wit, de dameloper krijgt ruimte en geeft het centrum niet definitief aan zwart: 16. d4 exd3 17. ♖xd3 ♞e5 18. ♖d4 ♞xg2 (18... f3 19. ♞d5 ♞xd5 20. ♖xd5 fxe2 21. a4) 19. ♞d5 ♞xh1 20. ♖xb6+ ♖e8 21. ♖b8+ ♖d8 22. ♖xd8+ ♖xd8 23. ♞xh1±.

16... ♞e5

Geeft wit de gelegenheid voor de rokade. Beter voor zwart is: 16... f3 17. ♞d4 ♞xd4 (17... fxe2 18. ♖g1 ♞e5 19. ♖xe2 ♞d3+ 20. ♖f1 ♞a6 21. ♖e2 ♞g7 22. ♖g1+/=) 18. cxd4 fxe2 19. ♖g1+/=

17. 0-0 ♞d3 18. ♞d4

18. ♞c2 ♖g8+

18... ♞g7

18... f3!? 19. g3 ♖g7±

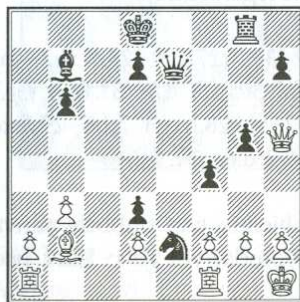
19. ♞c2 ♞xd4

Afruil is voor wit niet slecht, ik had hier verwacht: 19... ♞a6 20. ♞xd3 ♞xd3 21. ♖e1 ♞xd4 22. cxd4 ♖f6 23. b3

20. cxd4 ♞f5

20... f3 21. ♞xd3 exd3 22. g3 Geeft zwart ook geen voordeel (22. gxf3? ♖f8+)

21. ♞xd3 exd3 22. b3 ♞xd4 23. ♞b2 ♞e2+ 24. ♖h1 ♖g8

25. f3

Een moeilijke keus:

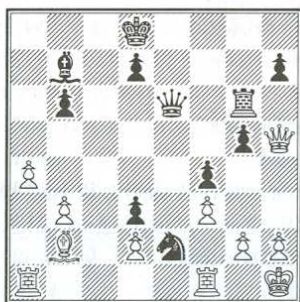
A) 25. ♖ae1 g4 26. ♖e5 (26. ♖f5 ♗e4 27. ♖f6 d6 28. a4 ♖xf6 29. ♗xf6+ ♖d7 30. b4=) 26... ♖xe5 27. ♗xe5 ♖g6=;

B) 25. a4 g4 26. ♖e5 ♖xe5 27. ♗xe5+ /=; 25. b4 g4 26. ♖e5 ♖xe5 27. ♗xe5 ♖g6 28. a4=

25... ♖g6 26. a4

26. ♖ae1 g4 27. ♖e5 ♖xe5 28. ♗xe5 gxf3 29. gxf3 ♗d5 30. ♖f2 ♖e6 31. ♗c3 ♗g3+ 32. hxg3 ♖xe1+ 33. ♖g2 ♖c1 34. ♖f1 ♖c2 35. ♖a1 fxg3 36. ♖xg3=

26... ♖e6

Wat moet wit hier spelen? Dit is typisch een stelling die bij deze opening hoort. Wit lijkt hier beter te staan, zwart heeft echter goede tegenkansen!

27. ♖xh7?

27. ♖ae1 ♗g3+ (27... g4 28. ♖xh7 gxf3 29. ♖h4+ ♖c8 30. gxf3 ♖h6 31. ♖g5 ♗g3+ 32. ♖g1 ♗e2+=) 28. hxg3 ♖h6 29. ♖xe6 ♖xh5+ 30. ♖g1 dxe6 31. ♗f6++-

27... ♗g3+

Mooie combinatie met dubbele aanval! Dit kon nu omdat wit geen ♖ae1 heeft gespeeld.

28. ♖g1

28. hxg3 ♖h6++

28... ♗xg3

Met deze afruil geeft zwart al zijn winstkansen definitief weg.

28... ♗e2+ Hiermee kan zwart remise afdwingen! 29. ♖h1 (29. ♖f2 g4 30. ♖h8+ ♖e7=) 29... ♗g3+ 30. ♖g1 ♗e2+ en zo voorts.

29. ♖xg3 ♖h6 30. ♖xg3

30. ♖g7 ♗xf3 (30... ♖e2+ 31. ♖g1 ♗xf3 32. ♖xg5+-) 31. ♖xg5+ ♖c8 32. ♖e1 ♖g4 33. ♖e8+ ♖b7 34. ♖xg4 ♗xg4±

30... ♖xh2 31. ♖b5 ♗d5 32. ♗d4 ♖h1+

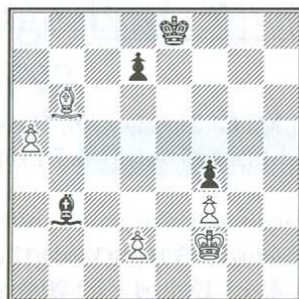
33. ♖f2 ♖xa1 34. ♗xa1 ♖e8 35. ♗d4

35. b4 ♗c4 36. ♖e5 ♖f7 37. ♖xe6+ ♖xe6+ /=

35... g4

35... ♗xb3 36. ♖xg5 ♖d6 37. ♖h5+ ♖e7 38. ♖h7+ ♖e8 39. ♖c4±

36. ♖xb6 ♖xb6 37. ♗xb6 gxf3 38. gxf3 ♗xb3 39. a5

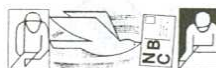

39... ♗c4?

Zet 37 tot en met 39 op voorstel zwart! Hieruit blijkt maar eens weer dat men met voorstellen voor meerdere zetten uiterst voorzichtig moet zijn.

39... d6!? += 40. ♗d4 ♖d7 41. ♗g7 ♖e6 Met lopers van ongelijke kleur is eventuele winst voor wit hier nog ver weg.

40. ♗c7+-

Pion f4 gaat verloren.

40...♖e7 41.♗xf4 ♖e6

Wit heeft nu met een nauwkeurig eindspel, in verband met de ongelijke lopers, de winst voor het grijpen!

42.♗b8 ♗a6 43.f4 ♗b7 44.♖e3 d6 45.♖f2

De doorgang in het centrum lukt wit niet.

45...♗a6 46.♖f3 ♗d3

46...♗c8 Dit kan de uitslag niet meer beïnvloeden. 47.♖g4 Kf6+ 48.♖g3+-

47.♖g4 ♗e2+

47...♖f6 Deze poging om verlies te voorkomen helpt ook niet. 48.♗xd6 ♗e2+ 49.♖g3+-

48.♖g5 ♗d3 49.♗c7 ♖d7 50.f5

Zwart geeft op 50. ... d5 helpt niet meer wegens ♗b6.

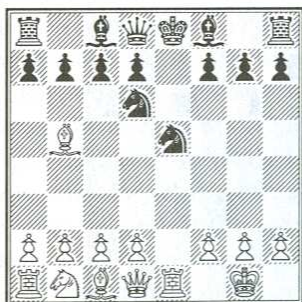
1-0

RNM Bes (1800)-H Keizer (1800)

C6;7 BF97-finale; 2003;

Commentaar: H Keizer

1.e4 e5 2.♗f3 ♗c6 3.♗b5 ♗f6 4.0-0 ♗xe4 5.♖e1 ♗d6 6.♗xe5 ♗xe5

In de halve bekerfinale speelde zwart hier: 6...♗e7 7.♗xc6 dxc6 8.♗a4 ♗e6 Deze stelling beviel hem toen niet, daarom het

nu anders gespeeld.

7.♖xe5+ ♗e7 8.♗c3 0-0 9.♗d3 c6 10.♖f3 ♗e8 11.b3 d5 12.♗b2 ♗d6 13.♖h5 g6 14.♗xd5? cxd5 15.♖xh7 d4 16.♖h5

16.♗xd4 ♗xh2+ 17.♖xh2 ♖xd4 18.♖e1 ♗f6-/++; partij A Kovalev-R Dautov, Minsk 1987 0-1.

16...♗f6 17.♖h4 ♗e5 18.♖e1 ♖e8 19.♖e2 g5 20.♖xe5 ♖xe5 21.♖xd4 ♖e1+ 22.♗f1 ♖e7 23.h3 ♗h7 24.♖c3 f6 25.♖f3 a6 26.♖d3 ♖b1 27.♖e3 ♗e6 28.♗c3 ♖d7 29.♖h5 ♗f7 30.♖e2 ♖e8 31.d3 ♖e6 32.b4 ♖c6 33.♗e1 ♖b2 34.♖e7 ♖d5 35.a4 ♖cxc2 36.♖d1 ♖a2 0-1

APJ Sprinkhuizen (2384) - H Keizer (1800)

C44; BF-97 finale; 2003; H. Keizer

1.e4 e5 2.♗f3 ♗c6 3.d4 exd4 4.c3 d5 5.exd5 ♖xd5 6.cxd4 ♗g4

In de voorronde speelden wij: 6...♗f6 7.♗c3 ♗b4 8.♗e2 ♖a5 9.♖c2 ♗f5=/+. Aangezien wit dit nu wel anders zou spelen, heb ik nu 6...♗g4 gespeeld.

7.♗e2 ♗b4+ 8.♗c3 ♗xf3 9.♗xf3 ♖c4 10.♗xc6+ bxc6 11.♖e2+ ♖xe2+

12.♖×e2 0-0-0 13.♞d1 ♞e7 14.♙e3
 ♞he8 15.a3 ♙a5 16.♞f3 ♞f5 17.g4
 ♙×c3 18.b×c3 ♞×e3 19.f×e3 ♞d6
 20.h4 c5 21.♞g1 ♞d7 22.g5 ♞de6
 23.♞ae1 ♞a6 24.♞a1 ♞ae6
 1/2-1/2

H Keizer (1800) - Dr JH Lubbers (2211)
 C50; BF-97 finale; 2003;
 commentaar: H. Keizer

1.e4 e5 2.♞c3 ♙c5 3.♙c4 ♞f6 4.d3 d6
 5.♞f3 ♞c6 6.♙g5 h6 7.♙×f6 ♖×f6
 8.♞d5 ♖d8 9.c3 ♞e7 10.♞e3 0-0
 11.0-0 c6 12.d4 e×d4 13.♞×d4
 13.cxd4 ♙b6 14.♖b3 ♞g6
 13...♞h8
 13...a5 tegen 14. b4
 14.b4 ♙b6 15.a4 d5 16.e×d5 ♞×d5
 16...cxd5
 17.♙×d5 c×d5 18.a5 ♙c7 19.♖h5 f5
 20.♞ad1 ♙f4 21.♞fe1 ♞h7 22.♖f3
 ♙×e3
 22...♖d6
 23.♞×e3 ♖d6 24.♞b5 ♖g6 25.♞×d5 f4
 26.♞ee5 a6 27.♞d6 ♙d7 28.♖d3 ♙c6
 29.♖×g6+ ♖×g6 30.♞d3 f3 31.g3 ♞ad8
 32.c4 ♞fe8 33.♞×e8 ♙×e8 34.g4 h5
 35.g×h5+ ♖×h5 36.h4 ♞g4

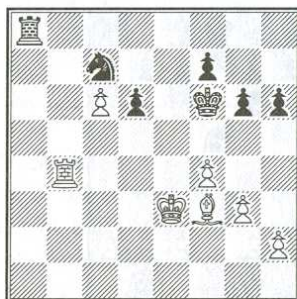

36...♖h4 37.♞f5+-
 37.♖h2 ♞f4 38.c5 ♙c6 39.♞d4+ ♖e5
 40.♞g4 ♞d7 41.h5 ♞e7 42.♞g3 ♞d7
 43.♖h4 ♞c7 44.♞g5
 1-0

JF vd Hoeven (2167)-H Keizer (1800)

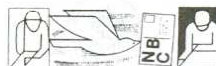
A51; BF-97 finale; commentaar: H. Keizer

1. d4 ♞f6 2. c4 e5 3. ♞f3 e×d4 4. ♞×d4
 ♙c5 5. ♞b3 ♙b4+ 6. ♙d2 ♙×d2+ 7.
 ♖×d2 ♞c6 8. ♞c3 d6 9. e3 0-0 10.
 ♙e2 ♞e5 11. ♞d4 ♞e8 12. 0-0 ♙d7
 13. b3 a5 14. f3 a4 15. e4 ♞g6 16. ♞fe1
 h6 17. ♙d3 ♞h5 18. ♙c2 ♞hf4 19. g3
 ♞h3+ 20. ♞g2 ♞g5 21. f4 ♙h3+ 22.
 ♞f2 a×b3 23. a×b3 ♞×a1 24. ♞×a1
 ♞h7 25. ♞g1 ♞f6 26. ♞d5 ♞×e4 27.
 ♖a5 b6 28. ♖a7 c5 29. ♞c6 ♖d7 30.
 ♖×d7 ♙×d7 31. ♞c7 ♞c8 32. ♙×e4
 ♙×c6 33. ♙×c6 ♞×c7 34. ♞a8+ ♞f8 35.
 ♙d5 g6 36. ♞b8 ♞d7 37. ♞f2 ♞g7 38.
 ♞×b6 ♞f6 39. b4 c×b4 40. c5 ♞e6 41.
 c6 ♞d8 42. ♖e3 ♞a8 43. ♞×b4 ♞c7 44.
 ♙f3

Met het remisevoorstel met deze stelling-
 was ik uiteraard zeer ingenomen.

1/2-1/2

P van der Houwen-W Marcinkiewicz

B04; EM/CL/Q13-4 ICCF; 2002;

commentaar: PJ van der Houwen

Deze partij werd gespeeld in het kader van de door de ICCF georganiseerde Champions League voor teams. Het team waar ik in speel bestaat verder uit RM de Jong, CK Tanis en WPJ Wegman en noemt zich de Chessknights' Tango. Zwart behoort tot de Polish Lions.

1.e4 ♞f6 2.e5 ♞d5 3.d4 d6 4.♞f3 ♞c6
5.c4 ♞b6 6.e6 f×e6 7.♚c3 g6 8.h4 ♚g7
9.h5 e5 10.d5 e4

Toen was ik uit de theorieboeken die ik zelf bezit en ben ik te rade gegaan bij mijn teamgenoten. In de diverse partijen die mij toegezonden werden en ook in de partijen die ik vond in de gratis toegankelijke databases www.chesslive.de en www.chesslab.com, waar teamgenoot De Jong mij op attent maakte, werd steeds met 11.♞g5 voortgezet. Maar de meeste van die partijen gingen voor wit verloren. Ik begon dus te vrezen dat ik in een voor wit ongunstige variant terechtgekomen was. In een poging zwart van de vele voor hem gunstige voorbeeldpar-

tijen te beroven, ben ik van 11.♞g5 afge-
stapt: 11.dxc6 exf3 Ik had een beetje
gehoopt op 11...♚xb2, want na 12.♞d4
♚xa1 13.hxg6 ♚xd4 14.♚xd4 (of 13...bxc6
14.♞h5) staat wit mijns inziens uitste-
kend.

12.h×g6 h×g6

Zwart heeft diverse andere varianten tot zijn beschikking, bij voorbeeld: 12...♚xb2
13.♚d4 ♚xd4 14.♞xd4 e5 12...♚xb2
13.♞xf3 bxc6 12...bxc6 13.♞xf3 ♚xb2
14.♞f7 (of 14.g7) 12...bxc6 13.♞xf3 hxg6
14.♞xh8. Ze leiden allemaal tot stellingen
waarin het nog alle kanten op kan gaan.

13.♞xh8+ ♚xh8 14.♞c3 b×c6 15.♞×f3
c5 16.♚d3

De stelling is een beetje tot rust gekomen.
Wit staat een pion achter, maar zwarts g-
pion is niet te verdedigen. Er begint zich
remise af te tekenen.

16...♚c3+ 17.b×c3 ♚f5 18.♚×f5 g×f5
19.♞×f5 ♞c8 20.♞g6+

Remise op voorstel van wit. Er kan bij
voorbeeld volgen 20...♞d7 21.♞f5+ ♞d8
22.♞f8+ ♞d7 23.♞f5+ ♞e8 24.♞g6+ ♞d7
25.♞f5+ e6 26.♞f7+ ♞c6 27. ♞f3+ ♞d7
28.♞f7+ met eeuwig schaak.

1/2-1/2

T Learte Pastor-P van der Houwen

D47; EM/CL/Q13-4 ICCF; 2002;

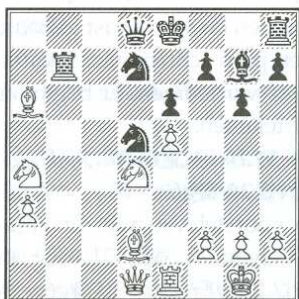
commentaar: PJ van der Houwen

Deze partij werd gespeeld aan het vierde
bord in de match tussen het Malaga team
(ESP) en Chessknights' Tango (NLD) in
het kader van de door de ICCF georgani-
seerde Champions League voor teams.
De partij volgt tot en met de 21ste zet van
wit de partij Illescas Cordoba-Kramnik;

Madrid, 1993. Wit heeft dan een loper plus pion voor zijn toren en staat beter. Met de door Kramnik gekozen voortzetting wist hij zijn tegenstander met moeite op afstand te houden en de partij remise te houden. Reden voor zwart om een alternatieve voortzetting te kiezen, overigens met hetzelfde resultaat.

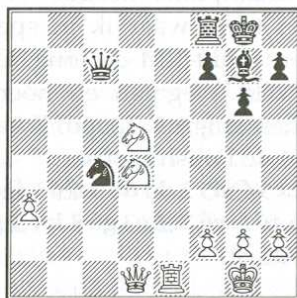
1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♙f3 d5 4.♞c3 c6 5.e3 ♞bd7 6.♙d3 dxc4 7.♙xc4 b5 8.♙d3 ♙b7 9.e4 b4 10.♞a4 c5 11.e5 ♞d5 12.0-0 cxd4 13.♚e1 g6 14.♙g5 ♚a5 15.♞xd4 a6 16.a3 bxa3 17.bxa3 ♙g7 18.♙d2 ♚d8 19.♚b1 ♚b8 20.♚xb7 ♚xb7 21.♙xa6

Tot zover de partij Illescas Cordoba-Kramnik. Het zwakke punt in zwarts opstelling is de op h8 ingesloten toren. Kramnik zette met 21...♚a8 voort en daarna volgde de bijna geforceerde zettenreeks 22.♙xb7 ♚xb7 23.♙b4 ♞xb4 24.axb4 ♚xb4 25.♞c6 ♚b7 26. ♚d6 ♙f8 27.♞c5 ♙xd6 28.♞xb7, nog steeds met beter spel voor wit vanwege de nog steeds inactieve toren op h8. Om tot een snelle rokade te komen en zo de toren op h8 te bevrijden, probeerde ik 21...♚c7. 21...♚c7 22.♙a5 0-0 23.♙c4

Er volgt nu een grootscheepse afwikkeling waarin wit de kwaliteit terugwint en er een pluspion aan overhoudt.

23...♞xe5 24.♙xd5 exd5 25.♞c3 ♞c4 26.♙xc7 ♚xc7 27.♞xd5

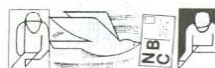
Wits pluspion is echter niet te verdedigen.

27...♚c5 28.♞c6 ♞xa3 29.♚f3 ♞b5 30.♞f6+ remise op voorstel van wit. 1/2-1/2

P van der Houwen-T Lovholt

C18; EM/CL/Q13-4 ICCF;2002; commentaar: PJ van der Houwen

Deze partij uit de ICCF-Champions-League werd gespeeld in de match tussen Chess Knight's Tango en het Noorse team The Norsemen. De partij laat zien dat er zelfs in een hoofdvariant van een opening, in dit geval het Frans, nog allerlei verrassende tactische wendingen kunnen zitten. Tot en met zet 17 is alles overbekend, twee zetten later staat het bord in vuur en vlam. De zeer complexe stelling leidt uiteindelijk tot een eindspel waarin wit een toren, twee lichte stukken en een

ver opgerukte vrijpion voor zijn dame heeft. Dat was niet moeilijk om te winnen.

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♞c3 ♟b4 4.e5 c5 5.a3 ♟xc3+ 6.bxc3 ♞e7 7.♞g4 ♞c7 8.♞xg7 ♜g8 9.♞xh7 cxd4 10.♞e2 dxc3 11.f4 ♞bc6 12.♞d3 ♟d7 13.♞xc3 ♞f5 14.♜b1 0-0-0

Een van de hoofdvarianten van het Frans.

Zwart staat een pion achter, maar wordt geacht kansen te hebben langs de half-open c-, g- en h-lijn. De lange rokade is de tegenwoordig gebruikelijke voortzetting, maar al bekend uit de partij Mecking-Uhlmann; Manilla, 1976. De andere hoofdvoortzetting is: 14...♞c8.

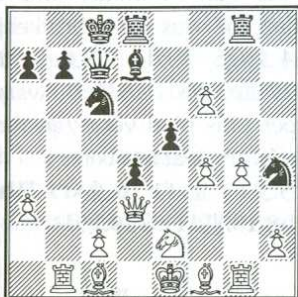
15.♜g1 d4 16.♞d3 f6

De Megadatabase van Chessbase (versie 2001) geeft nog 40 partijen met deze zet. Het alternatief is 16...♟e8 (20 partijen).

17.g4 ♞h4

Een andere mogelijkheid is 17...♞h6 18.exf6 ♞xg4 19.♞xg4 ♞xg4 20.f7, maar de 4 partijen uit de Megadatabase met deze paardzet gingen allemaal verloren voor zwart. Mijn tegenstander, die dezelfde database raadpleegde, schreef me dat hij daarom voor ♞h4 gekozen had.

18.exf6 e5

Wit staat inmiddels twee pionnen voor. In de meeste partijen uit de Megadatabase is nu het vervolg of 19.f7 ♞xg4 20.♞xg4 ♟xg4 21.♟h3 ♞d7 22.♟xg4 ♞xg4 23.♞g3 ♞h5 met iets beter spel voor wit, of 19.h3 e4 20.♞xe4 d3 21.cxd3 ♜ge8 met groot voordeel voor wit. Dus lijkt 19.h3 de aangewezen zet. Maar stel nu dat zwart in de laatste variant niet e4 maar ♟e6 speelt, bijvoorbeeld 19.h3 ♟e6 20.♞d1 ♞f7 21. fxe5 ♞xe5, dan is wits voordeel helemaal niet zo evident! In de speurtocht naar alternatieven voor 19.f7 en 19.h3 kwam ik de partij Luethgens-Thiemonds (1996) tegen. In die partij werd 19.♞f2 ♟e6 20.♟h3 e4 21.♞xe4 gespeeld, waarna wit al gewonnen staat, en dat wilde ik ook wel! Het idee achter ♞f2 is de dreiging ♞f3+ (met kwaliteitswinst), die in veel varianten steeds weer opduikt, onmogelijk te maken.

19.♞f2 ♟e6 20.♟h3 ♟a2

Dit is beter dan 20...e4 zoals Thiemonds speelde, maar komt wel op tempoverlies neer, want het geeft wit de gelegenheid ♜b2 te spelen en de toren staat op b2 beter dan op b1 (dekking van pion c2). Zwart had beter direct ♟d5 kunnen spelen of, waarschijnlijk nog beter, zijn koning op het veiliger veld b8 kunnen plaatsen.

21.♜b2 ♟d5

Wit heeft verschillende goede varianten tot zijn beschikking. Bijvoorbeeld 22.g5+ ♞b8 23.fxe5 ♞xe5 24.♞g3 ♞hf3 of 22.♞g3 ♞f3 23.g5+ ♞b8 24.fxe5 ♞cxe5. Met verwisseling van zetten leidt dit tot de gespeelde partij.

22.fxe5 ♞xe5 23.g5+ ♞b8 24.♞g3 ♞hf3 25.♟f4 ♜xg5

Hiermee wik kelt zwart af naar een verloren eindspel waarin wit een toren, twee lichte stukken en een pion voor zijn dame heeft. Zetten als 25...♖a8 of 25...d3 zouden meer voor de hand hebben gelegen.

26. ♖×g5 ♜×g5 27. ♜×g5 ♖h7
28. ♗×e5+ ♖a8

De partij is eigenlijk al beslist. Er volgde nog:

29. ♜f4 b6 30. ♖g3 ♜h8 31. ♜h5 ♖g8+
32. ♗g4 ♜×h5 33. ♜×h5 ♖e8 34. ♗×d4
♖e1+ 35. ♖h3 ♖d2 36. ♗e5 ♖b7
37. ♗g3 ♖h6 38. ♜b5 ♖c6 39. ♗d7+
♖×d7 40. ♜×d5+ ♖e6 41. ♜e5+ ♖f7
42. ♖h4 ♖f8 43. ♖g5 ♖×a3 44. ♜f4
1-0

V de Bari-PJ van der Houwen

C43; EM/CL/Q13-4 ICCF;

commentaar: PJ van der Houwen

Een partij gespeeld in de match tussen het Blue Team (ITA) en de Chessknights' Tango (NLD) uit de door de ICCF georganiseerde Champions League voor teams. Tot en met de 19de zet van wit wordt de partij Anand-Ivanchuk, (Linares) uit 1993 gevolgd. Wit heeft dan misschien een klein licht voordeel, weliswaar

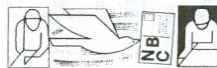
een kwaliteit minder, maar een pluspion en het loperpaar in een open stelling. In de daarna volgende fase komt wit langzamerhand steeds beter te staan. In de afwikkeling naar het eindspel levert wit een loper in, maar krijgt er eerst drie pionnen en vervolgens nog een vierde pion voor terug. Dus wit heeft als compensatie voor de extra toren van zwart in totaal vijf pionnen! op dat moment gaf ik me eigenlijk geen kans meer en ik speelde alleen maar door omdat ik nog nooit zo'n bizar eindspel op het bord had gehad.

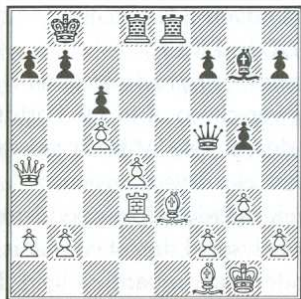
En dan maakt wit een grote fout door zwart de gelegenheid te geven de dames af te ruilen. Opeens wisselen de kansen. Zwarts torenpaar kan optimaal gaan samenwerken en de jacht op wits pionnenverzameling gaat beginnen. Vóór ze de 8ste lijn hebben kunnen bereiken, worden ze één voor één buitgemaakt. Zover laat wit het echter niet komen, hij geeft op wanneer er nog twee pionnen over zijn.

1.e4 e5 2.♞f3 ♞f6 3.d4 ♞×e4 4.♗d3
d5 5.♞×e5 ♞d7 6.♞×d7 ♗×d7 7.0-0
♖h4 8.c4 0-0-0 9.c5 g5 10.♞c3 ♗g7
11.g3 ♖h3 12.♞×e4 d×e4 13.♗×e4
♗b5 14.♗g2

De vroegste partij die ik met deze zet kon vinden is die van Moutousi-Lima uit 1990. Tot dan toe was de gebruikelijke variant: 14. ♗xg5 ♜xd4 15. ♗g2 ♖f5 16. ♖b3 c6 17. ♗e3 ♗xf1 18. ♜xf1, waarin wit een loper plus pion voor zijn toren overhoudt. Zwart staat iets beter.

14...♖f5 15. ♗e3 ♗xf1 16. ♗xf1 ♜he8
17. ♖a4 ♖b8 18. ♜d1 c6 19. ♜d3

Tot zover alles bekend uit de partijen Hernandez-Howell (1993) en Anand-Ivanchuk (1993). Net als in de variant met 14. ♖xg5 heeft wit een loper plus pion voor zijn toren, maar de witte stukken staan in de ♖g2-variant actiever opgesteld. In boven genoemde partijen werd met 19... ♗e4 voortgezet. Dit gaf wit de gelegenheid de zwarte koningsstelling onder zware druk te zetten. Eigenlijk komt de zet ♗e4 op tempoverlies neer. Daarom leek de verdedigende zet ♜e7 veiliger.

19... ♜e7 20. ♜a3 a6 21. ♜b3 ♖c8 22. h4
Hier was al het loperoffer 22. ♖xa6 bxa6
23. ♗xc6+ ♜c7 24. ♗xa6+ ♖d7 mogelijk.
Dit levert wit vier vrijpionnen voor zijn
toren op. Wit stelt het loperoffer één zet
uit.

22... h6 23. ♖xa6 bxa6 24. ♗xc6+ ♜c7
25. ♗xa6+ ♖d7

Een ongebruikelijke situatie: wit heeft vier verbonden vrijpionnen extra, zwart heeft een toren extra. Hier gaf ik zwart nog wel een klein remisekansje.

26. d5 ♗e8 27. d6

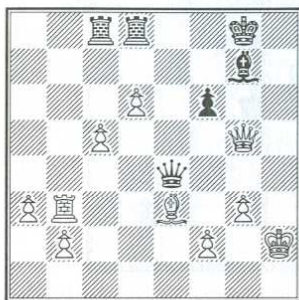
Wit laat er geen gras overgroeien en rukt voortvarend op!

27... ♜cc8 28. ♗b7 ♖f8 29. h×g5 h×g5

30. ♗e7+ ♖g8 31. ♗×g5

En daar pakt wit een vijfde pion. Het ziet er nu echt somber voor zwart uit.

31... ♗b1+ 32. ♗h2 ♗e4 33. a3 f6

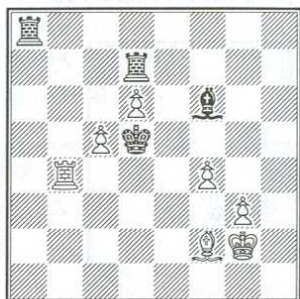

Wit besluit de dames te ruilen. Na afloop van de partij schreef wit dat hij er van overtuigd was dat zonder de dames zijn pluspionnen beter tot hun recht zouden komen. Maar een directe consequentie van de dameruil is dat er ook een witte pion verloren gaat en, misschien nog belangrijker, de overblijvende pionnen zijn over twee groepjes verdeeld en zijn daardoor veel kwetsbaarder geworden. Wit had met 34. ♗h5! vrijwel zeker gewonnen.

34. ♜b4 f×g5 35. ♜×e4 ♖×b2 36. ♖×g5
♜d7 37. ♖e3 ♖×a3

Zwarts eerste doelwit is de c- en d-pion. Wanneer zwart die weet te veroveren is remise verzekerd, want als de nood aan de man komt, kunnen de zwarte loper en toren geruild worden voor de f- en g-pion, waarmee een eindspel ontstaat van toren + loper tegen toren. Het moet zelfs mogelijk zijn te winnen wanneer wit zijn f- en g-pion niet voldoende ver kan laten oprukken.

38. ♖e5 ♜f7 39. f4 ♘b2 40. ♗d5 ♛e6
41. ♗d3 ♜f5 42. ♗b3 ♘f6 43. ♘f2 ♗a8
44. ♜g2 ♛e4 45. ♗b4+ ♛d5

Het lot van de c- en d-pion is bezegeld. Dat kost nog wel een aantal zetten, maar ze zijn niet meer te redden. Wits enige kans is nu nog een snel oprukken van de laatste twee pionnen.

46. g4 ♗f7

Er dreigt ♘c3 met pionwinst, dus wits toren moet weg. Omdat die toren niet op de lijn kan blijven, krijgt zwart de gelegenheid de lopers af te ruilen om vervolgens de c- en d-pion te consumeren. Winst komt in zicht.

47. ♗b1 ♘d4 48. ♘x d4 ♛x d4 49. ♗c1 ♛d5

Het is gevaarlijk om de f-pion te nemen, want na 49... ♗xf4 50. d7 ♗xg4 51. ♜h3 is het helemaal niet evident dat zwart kan winnen.

50. f5 ♗a5 51. ♗d1+ ♛c6 52. g5 ♗x c5
53. g6 ♗b7 54. ♗f1 ♛x d6 55. f6 ♗b2+
56. ♜g3 ♗b3+ 57. ♜g4 ♗b4+ 58. ♗f4
♗xf4+ 59. ♛xf4 ♛e6

0-1 Wit gaf op.

P van der Houwen-E Karacsny

C58; EM/CL/Q13-4 ICCF;

2003; commentaar: PJ van der Houwen

Deze partij verscheen al in De Postduif (Nr.12) in de rubriek 'Mijn Ervaringen met het Klassieke Tweepaardenspel'. In deze rubriek worden correspondentiepartijen geanalyseerd die tot en met wits 8ste zet onderstaande partij volgen. De partij is weer uit de ICCF Champions League voor teams. Het team waar ik in speel bestaat verder uit RM de Jong, CK Tanis en WPJ Wegman, en noemt zich Chessknights' Tango. Zwart behoort tot het Telaxoza team uit Roemenië. Onderstaande partij volgt tot en met de 11de zet Djuric-Popov (Joegoslavisch kampioenschap, 1992). Wit wijkt dan af om zo snel mogelijk zijn achtergebleven ontwikkeling te voltooien, zodat de in de opening gewonnen pion veilig gesteld kan worden. Zwart bouwt op de koningsvleugel een indrukwekkende pionnenformatie op, terwijl wit de kwetsbare zwarte koning op de damevleugel op de korrel neemt. Om de witte aanval af te remmen, offert zwart eerst een kwaliteit en dan nog een toren. Daarna houdt zwart het voor gezien.

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♘c4 ♘f6 4. ♘g5
d5 5. exd5 ♘a5 6. ♘b5+ c6 7. dxc6 bxc6
8. ♗f3 ♘d7

De database www.chesslife.de geeft Rossetto-Roux Cabral (Montevideo, 1941) als eerste partij met de tekstzet 8...♙d7. In die partij volgde: 9.♙d3 h6 10.♘e4 ♜xe4 11.♙xe4 ♙d6 en werd door wit gewonnen. De loperzet 8...♙d7 is nooit erg populair geworden, gebruikelijker is 8...♞b8.

9.♙d3 h6 10.♘e4 ♜d5

Een goed alternatief voor het door Roux Cabral gespeelde 10...♜xe4, en al bekend uit de partij Djuric-Popov.

11.b3 ♜c7 12.0-0 In Djuric-Popov volgde 12.♜g3 ♜f4 13.♙a3 ♙xa3 14.♜xa3 0-0 15.♜f6 ♜h8 16.♜xd7 ♜xd7, waarna het spel snel vervlakte.

12...♙e6 13.♞e1 0-0-0 14.♙a3 f5

Ter voorbereiding van de opmars van de e-pion, een bekend plan in deze opening (zie de partij tegen Van Doorn in De Postduif Nr. 9).

15.♜c5 ♙xc5

Direct 15...e4 is minder goed. Na 16.♜xe6 exf3 17.♜xc7 ♜xc7 18. ♙b2 heeft wit het beste spel.

16.♙xc5 e4 17.♜c2 ♜b7 18.♙a6 ♜b8

19.♙xb7 ♜xb7 20.d4 g5

Zwart hoopt zijn heil op de koningsvleugel te vinden, maar wordt gehinderd door de kwetsbare positie van de eigen koning die veel aandacht vraagt.

21.♜c4 g4 22.♜a4 ♜b6 23.♜b4 ♜a8

Het initiatief is duidelijk bij wit terechtgekomen en het ziet er naar uit dat wits pluspion nu 'gezond' is.

24.c4 h5 25.♙e7 ♞xd4

Zwart wint wel zijn pion terug, maar gaat een volle kwaliteit verliezen.

26.♙f6 c5 27.♜a5 ♞c8 28.♙xd4 cxd4

29.♜a3 h4

Zwarts ver opgerukte pionnenketen d4-e4-f5-g4-h4 ziet er imposant uit en moet niet onderschat worden. Wits plan is om de zwarte koning zo onder druk te zetten dat zwart niet toekomt aan een verdere opmars.

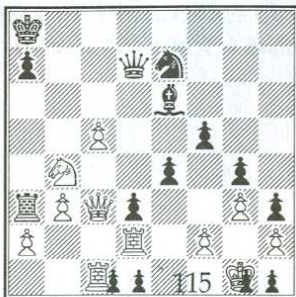
30.♜b5 ♜d7 31.♞ac1 d3 32.♞ed1 ♞c6 33.c5 ♜c8 34.♜c3 ♜d5

Zwart is helemaal in de verdediging gedrongen en ik denk dat hij hier al verloren staat. Ook de meer agressieve zetten 34...g3 of 34...h3 bieden geen uitkomst. Bijvoorbeeld 34...g3 35.hxg3 hxg3 36. fxg3 ♜e7 37.♜d4 met gewonnen stelling voor wit.

35.♜d4 ♞a6 36.♜c2 ♜d7 37.♜b4 ♞a3

Zwart is gedwongen zijn toren buiten spel te zetten. Op a5 staat die toren veel actiever, maar na 37...♞a5 zou wit met 38.♜xd3 een pion winnen.

38.♞d2 h3 39.g3 ♜e7

Wit kan nu werk gaan maken van de vrije c-pion en een prachtig steunpunt op b7 creëren.

40.c6 ♖c7 41.♗f6 ♙c8 42.♘c5 ♜g8
43.♗f8 ♞e7 44.♘b5 ♖d6 45.♘b7 ♗c5
46.♘d1 ♘a2

Het is zwart een toren waard wits opge-
rukte c-pion onschadelijk te maken.

47.♞x2 ♗x6 48.♘a7+

Zwart gaf op. 1-0

P van der Houwen-M Elent

C58; EM/CL/Q13-4 ICCF; 2002;

commentaar: PJ van der Houwen

Nog een Postduif-partij (uit De Postduif Nr.13) en mijn tweede Klassieke Tweepaardenspel-partij uit de door de ICCF georganiseerde Champions League voor teams. Ditmaal tussen het Nederlandse team de Chessknights' Tango en het Israël Team. De partij volgt tot en met de 10de zet Van der Wiel-Beliavsky, 1980. Wit kijkt dan af om dameruיל te vermijden. Zwart krijgt de gelegenheid een sterke pionnenketen in het centrum en op de koningsvleugel op te bouwen, terwijl wit een pionnenoverwicht op de damevleugel heeft. Een beslissing blijft heel lang uit. Pas in het late toreneindspel waarin wit vier en zwart drie pionnen heeft, weet wit een beslissende doorbraak op de damevleugel te forceren.

1.e4 e5 2.♞f3 ♞c6 3.♙c4 ♞f6 4.♞g5
d5 5.exd5 ♞a5 6.♙b5+ c6 7.dxc6 bxc6
8.♗f3 ♗c7

Naast 8...♘b8 en 8...♙b7 is 8...♗c7 de derde hoofdvoortzetting in de ♗f3-variant van het klassieke Tweepaardenspel. Het is een 'oude' zet en komt al voor in partij H Bird-E Schifffers uit 1895. NBC-Webmaster Ronald Ritsema zond mij onlangs uit de Megadatabase van Chessbase (versie 2003) en de Megacor 3 database 616 verschillende partijen met bovenstaande ♗f3-variant uit het Klassiek Tweepaardenspel. Afgaande op deze subdatabase waren de damezetten ♗c7 en ♗b6 in de eerste helft van de vorige eeuw zeer populair. Pas na 1940 worden partijen met andere voortzettingen gegeven. Aan de hand van deze ♗f3-partijen kan het volgende overzichtje gemaakt worden:

8...♘b8 291 maal;

8...♙b7 90 maal;

8...♗c7 72 maal;

8...♙d7 36 maal;

8...♗b6 33 maal;

8...cxb5 29 maal;

8...♙e7 22 maal.

Dit geeft een indruk van de populariteit van de diverse antwoorden.

9.♙d3 ♙d6 10.♞c3 ♙g4 11.♗e3

In Van der Wiel-Beliavsky, de enige partij

die de Megadatabase nog geeft, volgde 11.♖b5 ♗xf3 12.♜xc7 ♗xc7 13. gxf3 ♜d5 14.h4 h6 15.♗h3 0-0 16.b3 ♞ad8 17.♗a3 ♗d6 18.♗xd6 ♞xd6 19.a3 1/2-1/2. Met de tekstzet 11.♗e3 wordt vroegtijdige dameruil vermeden.

11...0-0 12.h3 ♗d7 13.0-0 h6 14.♞ge4 ♞d5 15.♞x♗5

Een alternatief is 15.♗g3. Door op de paardruil in te gaan, krijgt zwart wel een heel sterk centrum. Daar staat tegenover dat wit zich nu het loperpaar kan toe-eigenen.

15...cxd5 16.♞xd6 ♖x♗6 17.b3 f5

Net als in de eerder besproken partij tegen Karacsony, bereidt zwart de opmars van zijn centrum pionnen en/of koningsvleugelpionnen voor.

18.♗b2 ♞c6

Zwart heeft geen haast en geeft eerst de centrumvelden extra dekking.

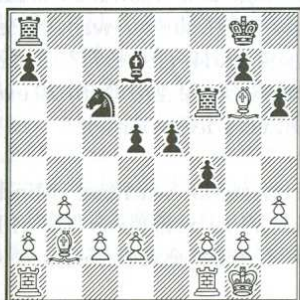
19.♗g3 f4 20.♗g6

Een invite de dames te ruilen in de hoop dat de witte pluspion meer tot zijn recht kan komen.

20...♖xg6

Met 20...♗f6 kan zwart dameruil afwijzen, maar na 21.♗h7 ♗f7 22.♗fe1 staan wits stukken optimaal opgesteld.

21.♗xg6 ♗f6

Minder goed is het voortvarende 21...f3, want na 22.♗h5 e4 23.d3 exd3 24.cxd3 fxg2 25.♗xg2 is zwarts overwicht in het centrum volledig verdampt.

22.♗h5 ♗f5 23.♗fe1 ♗e6 24.♞ac1 ♞c8 25.♗e2 ♗f7

Kennelijk durft zwart nog niet aan een pionnenopmars te beginnen. Inderdaad leidt 25...g5 26.c4 d4 27.c5 of 25...e4 26.c4 d4 27.c5 tot een vrijpion voor wit. Het begint er naar uit te zien dat wits pionnen op de damevleugel gevaarlijker zijn dan die van zwart op de koningsvleugel.

26.♗b5

Wit kan ook direct 26.c4 spelen, maar er is geen haast en op b5 staat de loper actiever dan op e2, omdat het zwarte paard 'gepend' wordt vanwege de dreiging ♗d7.

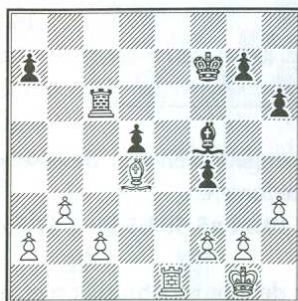
26...♖f6 27.d4

De opmars c2-c4-c5 is nu minder goed. Bij voorbeeld: 27. c4 d4 28.c5 ♖b4!

27...exd4

Beter dan met het paard nemen, want na 27...♜xd4 wint wit de kwaliteit: 28. ♗d7 ♞xc2 29.♗xd4 ♞xc1 30.♞xc1 exd4 31.♗xe6 ♗xe6.

8.♗xc6 ♞xe1+ 29.♞xe1 ♞xc6 30.♗xd4+ ♗f7

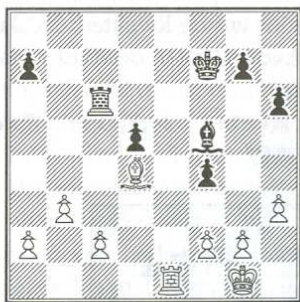

Na deze afwikkeling is een voor wit gunstig eindspel ontstaan omdat zwarts pionnen kwetsbaarder zijn dan die van wit. Bovendien heeft wit nog steeds de pluspion uit de opening weten te behouden.

31. ♖e5 ♗e6 32. c3 a6 33. h4 g6

Enerzijds zou wit langzamerhand de koning richting damevleugel moeten sturen om een doorbraak van de damevleugelpionnen te forceren, maar anderzijds is er dan het gevaar dat zwart op zijn beurt op de koningsvleugel een doorbraak kan forceren. In de volgende fase van de partij stelt wit de koning centraler op en wordt de stelling eerst zoveel mogelijk vereenvoudigd voor dat er actie op de damevleugel ondernomen wordt.

34. ♖f1 ♖d6 35. ♖e2 ♗g4+ 36. ♖d2 f3 37. gxf3 ♗xf3 38. ♖e3 ♗g2 39. ♗e5 ♖e6 40. ♖d3 g5 41. hxg5 hxg5 42. ♖g3 ♖xe5 43. ♖xg2 ♖f5 44. ♖g3 ♖g6 45. ♖e2 ♖f6 46. ♖d3 ♖e6+ 47. ♖f3 ♖e5

De tijd is aangebroken een beslissende doorbraak te forceren.

48. b4 ♖f6 49. a4 a5 50. b5 ♖e4 51. ♖d4 ♖e5

Zwart mag de torens natuurlijk niet rui-

len, omdat de zwarte koning niet beide vleugels kan controleren.

52. ♖g3 ♖e6 53. b6 ♖d6 54. c4 ♖c6 55. ♖xd5 ♖e4

Zwart kan met 55... ♖xd5 56. cxd5 ♖xb6 wits b-pion veroveren, maar dan volgt 57. ♖g4 ♖c5 58. ♖xg5 ♖xd5 59. f4 en dit is theoretisch gewonnen voor wit.

56. ♖b5 ♖b7 57. c5

De witte vrijpionnen zijn niet meer te stoppen en zwart geeft op: 1-0

J Noomen

De partij tegen de Duitser Schulze in IECG eindigde in een mooie overwinning, waar ik zeer tevreden over was.

M Schulze (2412)-J Noomen (2531)

D45; cr IECG; 2004

1. d4 d5 2. c4 c6 3. ♖f3 ♖f6 4. ♖c3 e6 5. e3 ♖bd7 6. ♖c2 ♗d6 7. ♗e2 0-0 8. 0-0 dxc4 9. ♗xc4 b5 10. ♗e2 ♗b7 11. ♖d1 ♖c7 12. ♗d2 ♖fe8 13. ♖ac1 a6 14. b4 e5 15. ♗d3 h6 16. a3 ♖ad8 17. h3 ♖b8!?

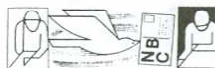
De strijd om het tempo gaat door: wit wil graag dat zwart op d4 slaat, maar die stelt dat zo lang mogelijk uit.

18. ♖e1?

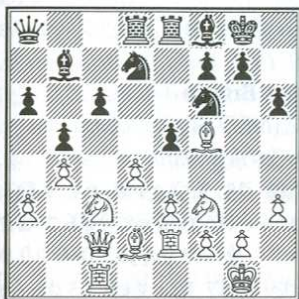
Een hele slordige zet, waarna zwart het initiatief pakt. Veel sterker was 18. ♖e4! ♖xe4 19. ♗xe4 exd4 (19... ♖f6!? 20. dxe5 ♖xe4 21. exd6 ♖xd6 22. ♗c3 ♖g6) 20. exd4 ♖f6 met licht voordeel voor wit.

18... ♗f8!

Opnieuw een sterke wachtzet. Minder goed was 18... a5 19. bxa5 ♗xa3 20. ♖a1 b4 21. a6 ♗a8 22. ♖e4 ♖xe4 23. ♗xe4 c5

24. ♖xa8 ♜xa8 25.dxc5 ♞c8 26.♞eb1 ♞xc5
27.♞b3 ♞b8 28.a7 met wit voordeel.
19. ♖f5 ♜a8! 20.♞e2!?

Een wat verrassende zet, maar op het logische 20. ♖e4 had ik het volgende gepland: 20...c5! 21. ♖xf6+ (21. ♖xc5?! ♖xc5 22.dxc5 ♖xf3 23.gxf3 ♜xf3 24.e4 g6 25.♞e3 ♜f4 26.♞d3 ♜h4 27.♞g3 ♖g7) 21... ♖xf6 22. ♖xe5 (22.dxe5 ♖e4 23.bxc5 ♖xd2 24. ♖xd2 ♞xe5 25.c6 ♖xc6 26. ♜xc6 ♞xf5 is goed voor zwart) 22...cxd4 23.exd4 ♖xg2 met iets beter spel voor zwart.

20...g6 21. ♖xd7

Geef het loperpaar op.

Misschien had wit 21. ♖xg6 fxxg6 22. ♜xg6+ ♖g7 23. ♖h4 ♖f8 24. ♜g3 moeten proberen, met rommelkansen.

21... ♖xd7 22. ♖e1?

Na dit soort passieve zetten gaat het snel bergafwaarts.

22... ♖g7 23.dxc5 ♖xc5 24. ♖e4

Hoopt op ♖c5, maar...

24...c5! 25. ♖xc5 ♖xg2! 26. ♖xg2?

Betere kansen bood nog 26.f4 ♖f3+ 27. ♖xf3 ♖xf3 28. ♞f2 ♜d5 hoewel zwart hier ook duidelijk beter staat.

26... ♖f3+ 27. ♜f1

27. ♜h1 ♞d5! met winnend voordeel van

wege de dreiging ♞h5.

27... ♜b8! 28. ♖f4

28. ♖e1 ♜h2 29. ♖xf3 ♜xh3+ 30. ♜g1 ♜xf3 31. ♜d1 ♞e5 32. ♞e1 ♜h3 33.f4 ♞h5 en wint.

28...g5 29. ♜g2

Nog sneller verliest

A) 29. ♖xa6 ♜d6 30. ♖c7 gxf4 31. ♖xe8 ♜d7 32. ♜g2 ♖g5 33. ♞h1 f3+;

of B) 29. ♖c3 gxf4 30. ♖d3 (30. ♖xg7 ♜c8 31. ♜g2 ♖g5; 30. exf4 ♜xf4 31. ♞e4 ♞xe4 32. ♖xe4 ♖xc3 33. ♖xc3 ♜h2 34. ♞d1 ♜xh3+ 35. ♜e2 ♞e8+ 36. ♖e4 ♜g4) 30... ♜c8 31. ♖xf4 ♖xc3 32. ♜xc3 ♞d1+

29... ♖h4+ 30. ♜h1 gxf4 31. ♞g1 ♜c8!

Ook goed was 31... ♖f3 32. ♞g4 h5 met groot voordeel, maar de tekstzet bleek nog 'harder' te zijn.

32. ♞g4 ♖g6 33. ♜g1 ♞d6! 34.f3 ♖e5 35.e4

Na 10 dagen denken, maar het maakt al niet meer uit wat wit doet. Het is uit. Er volgde nog: 35... ♖xf3+ 36. ♜f1 ♖e5 37. ♖xf4 ♞f6 38. ♞eg2 ♖xg4 39. ♞xg4 h5 0-1.

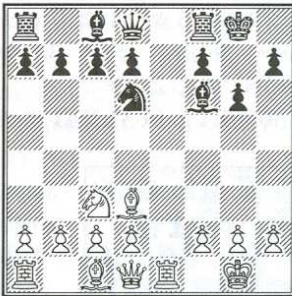
Jos de Waard

R Ellis-J De Waard

NSTT2 (NOR-NED) NPSF; 2003;

commentaar: Jos de Waard

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 ♘f6 4.0-0
 ♘xe4 5.♚e1 ♘d6 6.♞xe5 ♙e7 7.♙d3
 0-0 8.♞c3 ♞xe5 9.♚xe5 ♙f6 10.♚e1
 g6

10.♚e1 lijkt me passiever dan 10.♚e3,
 maar 10...g6 was geen goed antwoord.

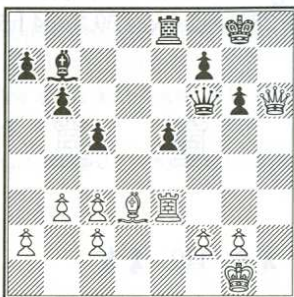
11.b3 ♚e8 12.♙a3 ♚e6 13.♙f3 c6
 14.♚xe6 dxe6 15.♙xd6 ♙xc3 16.dxc3
 ♙xd6 17.♙f6 b6 18.h4 ♙b7 19.♚e1
 ♙d8 20.♙f4 ♙e7 21.h5 ♚d8 22.hxg6
 hxg6 23.♚e3 c5 24.♚g3

In plaats van 24.♚g3 was ik bang voor
 24.♙e5!

24...e5 25.♚e3

Na 24...e5 was zwart niet meer in gevaar.

25...♚e8 26.♙h6 ♙f6

Na 17.♙f6 heeft wit ruimtevoordeel.

27.♚g3 ♚e6 28.♚h3 ♚d6 29.♙f1 ♙g7
 30.♙h4 ♙f6 31.♙h6

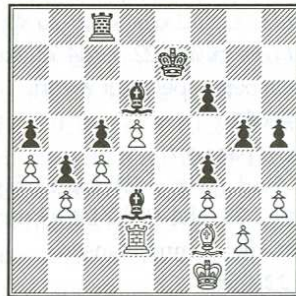
1/2-1/2

J de Waard-A Brown

B15; NSTT2 (NED-SCO); 2003;

commentaar: Jos de Waard

1.e4 c6 2.d4 d5 3.♞c3 dxe4 4.♞xe4
 ♞f6 5.♞xf6+ exf6 6.♙c4 ♙d6 7.♙e2+
 ♙e7 8.♙xe7+ ♙xe7 9.♞e2 0-0 10.0-0
 ♚e8 11.♙d3 ♞d7 12.c4 c5 13.d5 ♞e5
 14.♚d1 ♙d6 15.♙f4 ♙d7 16.b3 ♚ad8
 17.♙f1 b5 18.♙g3 f5 19.♞c3 g5 20.f3
 b4 21.♞e2 f4 22.♙f2 a5 23.a4 ♞xd3
 24.♚xd3 h5 25.h3 ♙f5 26.♚d2 f6
 27.♚e1 ♚c8 28.♞c1 ♚xe1+ 29.♙xe1
 ♙f7 30.♞d3 ♙e7 31.♙f2 ♙xd3+

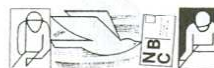
Dit was een partij waarin het evenwicht
 nooit echt verbroken is geweest.

1/2-1/2

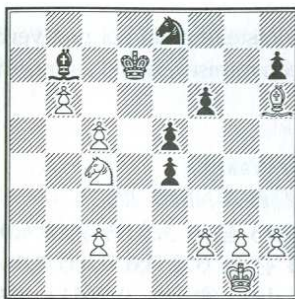
J de Waard-O Kroll

B27; NSTT2 (NED-DEN) NPSF; 2003

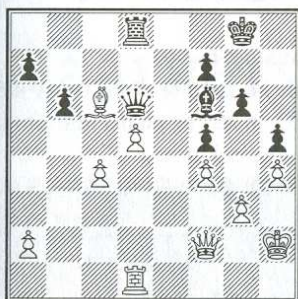
1.e4 c5 2.♞f3 g6 3.c3 ♙g7 4.d4 cxd4
 5.cxd4 d5 6.exd5 ♞f6 7.♙b5+ ♞bd7

8.♖c3 0-0 9.♗g5 ♘b6 10.♗xf6 e×f6
 11.♖b3 ♗g4 12.♗e2 ♖d6 13.0-0
 ♜ad8 14.h3 ♗c8 15.♞fe1 ♜×d5
 16.♜ad1 ♜×c3 17.b×c3 b6 18.♜d2
 ♖c7 19.♗f3 ♞fe8 20.♞xe8+ ♞xe8
 21.♜c4 ♗h6 22.♜a3 ♗f4 23.c4 ♗e6
 24.g3 ♗h6 25.♜b5 ♖b8 26.♗g2 ♗f8
 27.♖a4 ♞e7 28.♞h2 f5 29.f4 ♗d7
 30.♖c2 ♞e8 31.♜c3 ♗g7 32.♜d5 ♗c6
 33.♜f6+ ♗×f6 34.♗×c6 ♜d8 35.♖f2
 ♖d6 36.d5 h5 37.h4

1-0

1/2-1/2

J de Waard-H Lahlum

C15; NSTT2 (NED-NOR2) NPSF; 2003

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♜c3 ♗b4 4.a3 ♗×c3+
 5.b×c3 d×e4 6.♖g4 ♜f6 7.♖×g7 ♞g8
 8.♖h6 ♜bd7 9.♜e2 b6 10.♜g3 ♗b7
 11.♗e2 ♖e7 12.a4 ♞g6 13.♖h4 c5
 14.0-0 e5 15.♗b2 ♖e6 16.a5 b×a5
 17.♞×a5 a6 18.d×c5 ♜d5 19.♗c4
 ♜7f6 20.♞fa1 ♞f8 21.♗c1 ♞g4
 22.♗×d5 ♗×d5 23.♖h6+ ♞g8 24.♗g5
 ♜e8 25.♞×a6 ♖×h6 26.♗×h6 ♞×a6
 27.♞×a6 ♞g6 28.♞b6 ♞×b6 29.c×b6 f6
 30.c4 ♗b7 31.♜f5 ♞f7 32.c5 ♞e6
 33.♜e3 ♞d7 34.♜c4

K Podzielny-J de Waard

D07; NSTT2 (GER-NED) NPSF; 2003;

commentaar: J de Waard

1.d4 d5 2.c4 ♜c6 3.♜f3 ♗g4 4.c×d5
 ♗×f3 5.g×f3 ♖×d5 6.e3 e6 7.♜c3 ♖h5
 8.f4 ♖×d1+ 9.♞×d1 0-0-0 10.♗g2
 ♜ce7 11.♞e2 ♜f6 12.♗d2 ♜f5
 13.♞hc1 ♞b8 14.♜e4 ♜×e4 15.♗×e4
 g6 16.♗a5 ♜d7 17.♞c2 ♗d6 18.a3 h6
 19.♞g1 ♜e7 20.♗e1 c6 21.b4 ♜d5
 22.♗d2 ♗e7 23.♞b1 f5 24.♗g2 g5
 25.f×g5 h×g5 26.h3 ♗d6 27.a4 g4
 28.h×g4 f×g4 29.b5 c×b5 30.♞×b5 ♞h2
 31.♗×d5 e×d5 32.♞×d5 g3 33.♞d3
 g×f2 34.♞f5 ♞g7 35.e4 ♞g3+ 36.♞e2
 ♞g4 37.e5 ♗e7 38.♞×f2 ♞×f2+
 39.♞×f2 ♞×d4 40.a5 b5 41.a×b6 a×b6
 42.♗e3 ♗c5 43.♗×d4 ♗×d4+ 44.♞f3
 ♗×e5 45.♞e4

Gezien de slotstelling zal het niet verba-
zen dat ik een remisevoorstel aanneem.
1/2-1/2

P Roux-J de Waard

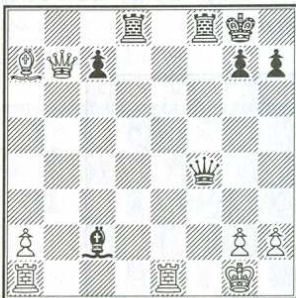
C67; NSTT2 (FRA-NED); 2003

1.e4 e5 2.dxf3 dxc6 3.♙b5 ♟f6 4.0-0
♟xe4 5.d4 ♟d6 6.♙xc6 dxc6 7.dxe5
♟f5 8.♚xd8+ ♚xd8 9.♞d1+ ♚e8
10.♟c3 a5 11.h3 a4 12.a3 ♙e6 13.♟g5
♟e7 14.♟xe6 fxe6 15.♟e4 ♟d5
16.♟g5 ♚e7 17.c4 ♟b6 18.♙e3 ♟xc4
19.♙c5+ ♚e8 20.♟xe6 ♙xc5 21.♟xc5
♟xb2 22.♞d2 ♟c4 23.♞d4 ♟a5
24.♞xa4 ♚e7 25.♞d1 b6 26.♞d7+ ♚e8
27.♞xg7 bxc5 28.♞xc7 ♞f8 29.♞g4 c4
30.♞gg7 c3 31.♞ge7+
1/2-1/2

P Soederberg-J de Waard

D07; NSTT2 (SWE-NED); 2003

1.d4 d5 2.c4 dxc6 3.cxd5 ♚xd5 4.e3 e5
5.♟c3 ♙b4 6.♙d2 ♙xc3 7.bxc3 ♚d6
8.♙d3 ♟ge7 9.♚b1 f5 10.♟e2 0-0
11.0-0 ♙e6 12.e4 exd4 13.♟xd4 ♟xd4
14.cxd4 ♚xd4 15.♙e3 ♚e5 16.f4 ♚a5
17.exf5 ♟xf5 18.♙f2 ♞ad8 19.♞e1
♚d2 20.♙xf5 ♙xf5 21.♚xb7 ♚xf4
22.♙xa7 ♙c2
1/2-1/2

B Vandermeulen-J de Waard

C17; NSTT-2 (BEL-NED); 2003;

commentaar: J de Waard

1.♟c3 d5 2.e4 e6 3.d4 ♙b4 4.e5 c5

Via de Van Geetopening is nu een beken-
de variant uit het Frans ontstaan.

5.♙d2

Een rustige, wat minder gebruikelijke
voortzetting.

5...♟e7

Een belangrijk alternatief is 5...♟c6.

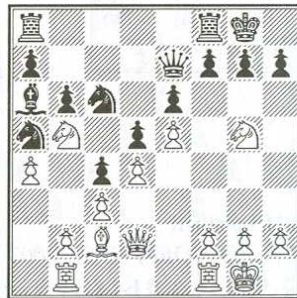
6.♟f3 b6 7.♟b5 ♙xd2+ 8.♚xd2 0-0
9.c3 ♙a6

De bedoeling van 6...b6.

10.a4 ♟ec6 11.♙d3 ♚e7 12.0-0 ♟a5

Dreigt ...♟b3, maar het paard komt in het
vervolg buitenspel te staan.

13.♞ab1 c4 14.♙c2 ♟bc6 15.♟g5

Zwarts lichte stukken staan wat ongeluk-
kig op de damevleugel. Wit pakt nu het
initiatief op de andere kant van het bord.

15...g6 16.♞be1 ♙c8

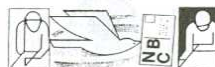
Overweging verdiende 16...♙xb5 17.axb5
♟d8.

17.♚f4 h6 18.♟h3 ♚g7 19.♞e3 ♟b7

20.♞g3

Het initiatief is in korte tijd overgegaan in
een levensgevaarlijke aanval.

20...a6 21.♚f3

• Jos de Waard

Zwart zal 21. ♖a3 verwacht hebben.

21... a×b5 22. ♘f4 g5

Er is niet veel anders te bedenken tegen de dreiging ♘xg6. De zwarte koningsstelling is nu echter een gatenkaas.

23. ♘h5+ ♖h8 24. ♘f6 ♖g7 25. h4 ♖h8

26. ♗h5

Zwart geeft het op.

1-0

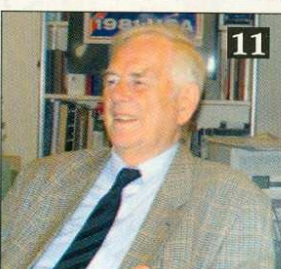
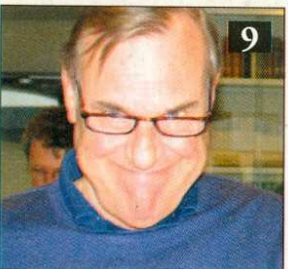
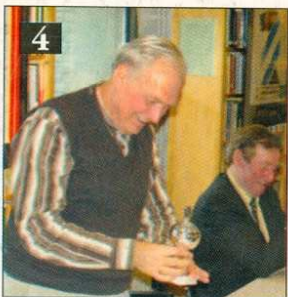
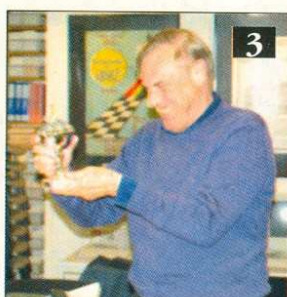
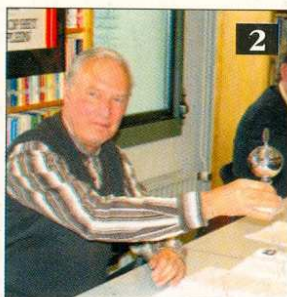
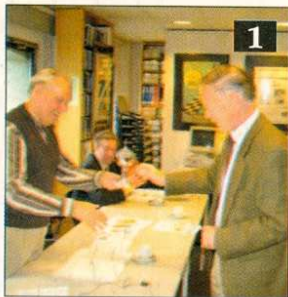
Jaarvergadering april '05

• Het eremetaal wat in de loop van de middag uitgedeeld werd. Allen proficiat!

Schaakschakeringen

1) Piet van der Houwen 1e Z01F; 2) Tom de Ruiter 2e Z01F; 3) Evert Poel 1e Z02F; Tom de Ruiter 3e Z02F; 5) Piet van der Houwen 1e Post Gambiet Toernooi; 6) Piet Koster 3e Ke06; 7) Roger Feijts en Bram van der Tak; 8) Nol van 't Riet en Piet Koster; 9) Evert Poel; 10) Walter Mooij; 11) Niek Oud. (Alle foto's jaarvergadering © Ronald Ritsema)